

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન – ગીર સોમનાથ
આયોજિત

એજ્યુકેશનલ ઇનોવેશન ફેસ્ટીવલ ૨૦૨૪ - ૨૫

તારીખ – ૧૩ અને ૧૪ ફેબ્રુઆરી ૨૦૨૫

શિક્ષકોના નવતર
પ્રયોગોનો સંપુટ

હમારે ટીચર હમારે હિરોજ

ડૉ. મીરાબેન વ્યાસ

લેક્ચરર

વી.એમ.પંપાણિયા

પ્રાચાર્ય

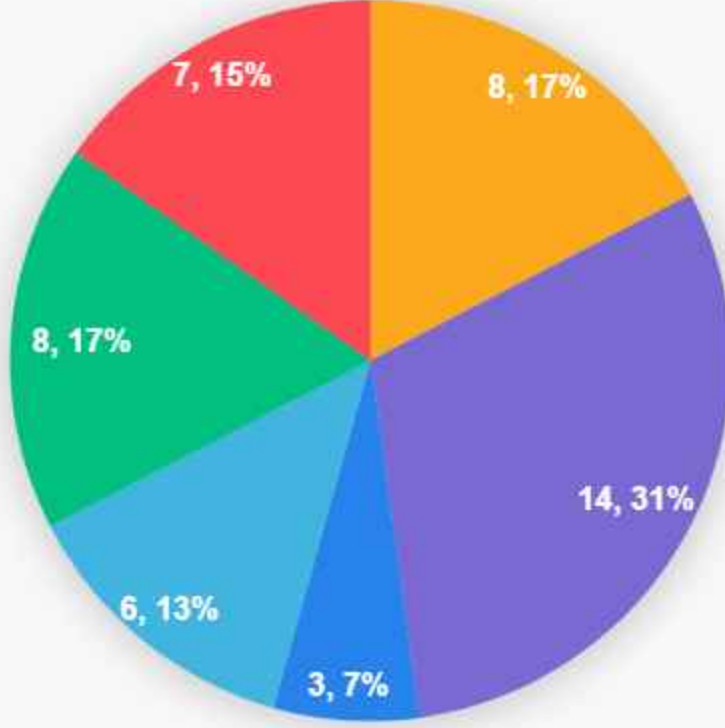
જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

જૂનાગઢ

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

ગીર સોમનાથ

જિલ્લા કક્ષાનો ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલ 2024-25

■ ઉના ■ કોડીનાર ■ ગીર ગઢડા ■ તાલાલા ■ વેરાવળ ■ સુત્રાપાડા

School Innovation Council (SIC)

**SCHOOL
INNOVATION
COUNCIL**

An initiative of MoE's Innovation Cell

આપની શાળાની SICનું રજીસ્ટ્રેશન અહિ કરાવો

Help Desk

પોતાની શાળાનું SIC રજીસ્ટ્રેશન કરવા
બાજુમાં આપેલ QR કોડ સ્કેન કરો

વર્ષ 2024-25

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન ગીર સોમનાથ

જિલ્લા કક્ષા એજ્યુકેશન ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલ

શિક્ષણમાં નામાંકન, સ્થાયીકરણ અને ગુણવત્તાલક્ષી શિક્ષણ આ ત્રણ મહત્વની બાબતો છે અને તેને સિધ્ધ કરવા માટે શાળા કક્ષાએ અથાગ પ્રયત્નો કરવામાં આવે છે. અપેક્ષા મુજબ સંતોષકારક પરિણામ મળે તે હેતુથી શાળા કક્ષાએ શિક્ષકો ચીલાચાલુ શિક્ષણ પ્રણાલીથી કંઈક નવું કરવા માટે પ્રયત્નશીલ છે. જેને આપણે નવતર પ્રયોગો તરીકે ઓળખીએ છીએ. આવા નવતર પ્રયોગો મહત્તમ શાળાઓ અને શિક્ષકો હાથ ધરે અને દરેક શાળાના શિક્ષકો નવતર પ્રયોગોથી માહિતગાર થાય તે હેતુથી શિક્ષણ વિભાગ અને જી.સી.ઈ.આર.ટી., ગાંધીનગરના સીધા માર્ગદર્શન હેઠળ જિલ્લા કક્ષાએ જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવનો કાર્ય કરે છે. શિક્ષણમાં નવતર પ્રયોગો વિશે શિક્ષકો જાણે, તેની સાથે જોડાય અને અન્ય શિક્ષકો સાથે તેનું આદાન-પ્રદાન કરી શકે તે માટે શાળા કક્ષાએ હાથ ધરાતાં નવતર પ્રયોગોના પ્રચાર-પ્રસાર માટે જિલ્લા કક્ષાએ વર્ષે 2015-16થી એજ્યુકેશનલ ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલ યોજવામાં આવે છે.

આ વર્ષે **દશમો એજ્યુકેશનલ ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલ** યોજાઈ રહ્યો છે. જેમાં ગીર સોમનાથ જિલ્લાના પ્રાથમિક અને માધ્યમિક/ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાના શિક્ષકો શાળા કક્ષાએ ઉદભવતી સમસ્યાના હલ માટે કંઈક નવું વિચારી તે સમસ્યાના નિવારણ માટે જે પ્રયત્નો કરેલા છે કે કરી રહ્યા છે તેના પરિપાક સ્વરૂપે તેઓને મળેલ પરિણામો કે ઉકેલ **નવતર પ્રયોગો** સ્વરૂપે રજૂ થનાર છે. આવા ઇનોવેટિવ શિક્ષક મિત્રોને ખૂબ ખૂબ અભિનંદન.

શિક્ષણ ક્ષેત્રે થયેલ આ નવતર પ્રયોગોને વ્યાપક રીતે શિક્ષકોની સામે મૂકવાનો અંહી પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે. જિલ્લામાં આગવી કામગીરી કરતા શિક્ષકોના ઉત્તમ કાર્યને પ્રદર્શિત કરવાનો આ ઉપક્રમ છે, શિક્ષકો દ્વારા હાથ ધરાયેલા વિવિધ નવતર પ્રયોગોની વિવિધતા એ ધ્યાનાકર્ષક છે. જે આપ સૌ માટે પ્રેરકબળ પૂરું પાડશે.

ફેબ્રુઆરી - 2025

વી.એમ.પંપાણિયા

પ્રાચાર્ય

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

ગીર સોમનાથ

વર્ષ 2024-25

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન ગીર સોમનાથ

જિલ્લા કક્ષા એજ્યુકેશન ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલ

"વિચાર વાવો અને કાર્ય લણો" આ ઉક્તિને સાર્થક કરવાના આશય સાથે શાળા કક્ષાએ નવતર પ્રયોગો હાથ ધરાય છે. આ નવતર પ્રયોગો સમસ્યાના નિવારણ કે કોઈ હેતુ સિધ્ધિને ધ્યાને રાખી હાથ ધરાતાં હોય છે. સમસ્યાના નિવારણ કે હેતુસિધ્ધિ માટે નવો વિચાર એ પહેલું પગથિયું છે. નવા વિચાર પછી બીજું પગથિયું છે તે વિચારનું અમલીકરણ એટલે કે ઉપયોગ. કોઈપણ વિચારનું મૂલ્ય તેના ઉપયોગમાં રહેલ છે. જો નવો વિચાર અમલમાં ન મૂકાય તો તેનું કોઈ મૂલ્ય રહેતું નથી.

શિક્ષણની સમસ્યાઓ નવતર પ્રયોગોના માધ્યમથી ઉકેલાય અને ગુણવત્તાલક્ષી પરિણામ મળે તે હેતુથી ગુજરાત સરકારશ્રી દ્વારા શિક્ષણ વિભાગ અને જી.સી.ઈ.આર.ટી., ગાંધીનગરના માર્ગદર્શન હેઠળ દરેક જિલ્લામાં જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવનમાં "ડિસ્ટ્રિક્ટ ઇનોવેશન સેલ" (DIC) ની રચના કરવામાં આવી છે. જે જિલ્લાની શાળાઓમાં નવતર પ્રયોગો હાથ ધરતાં શિક્ષકોને માર્ગદર્શિત કરે છે અને મહત્તમ શાળાઓ શિક્ષકો નવતર પ્રવૃત્તિ સાથે જોડાય તેવા પ્રયત્નો કરે છે.

મોટાભાગના નવતર પ્રયોગો ગુણવત્તાલક્ષી શિક્ષણ માટે નામાંકન, સ્થાયીકરણ, વર્ગખંડ શિક્ષણ, શીખવા-શીખવવા માટે વિકસાવેલ સહાયક સાધન-સામગ્રી કે જે બાળકોના અભ્યાસને પ્રભાવિત કરતી હોય, તેમજ નિર્ધારિત લક્ષ્યો પ્રાપ્ત કરવામાં મદદરૂપ થતાં હોય તેના માટે અપનાવેલ નવીન કાર્યની નીપજરૂપે મળેલ પરિણામો સાથે જોડાયેલા હોય છે. આવા પ્રકારનું કાર્ય કરનાર શિક્ષકોને પ્રોત્સાહિત કરવાના આશયથી અને તેમના કાર્યને અન્ય શિક્ષકો પણ જુએ તથા પોતાની શાળામાં આવા પ્રકારના નવીન કાર્યો હાથ ધરે તે હેતુથી યોજાઈ રહેલ એજ્યુકેશનલ ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલ-2024/25 માટે પસંદ થયેલ નવતર પ્રયોગો પ્રકાશિત થઈ રહ્યા છે. જે આપ સૌને શિક્ષણની ગુણવત્તા સુધાર માટે ટીવાદાંડી સમાન ઉપયોગી બનશે.

ફેબ્રુઆરી - 2025

ડૉ. મીરાબેન વ્યાસ

લેક્ચરર

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

જૂનાગઢ

વર્ષ 2024-25

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન ગીર સોમનાથ

જિલ્લા કક્ષા એજ્યુકેશન ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલ

અનુક્રમણીકા

ક્રમ	શિક્ષકનું નામ	શાળા/સંસ્થા	તાલુકો	ઇનોવેશનનું નામ	પેજ નંબર
પ્રાથમિક વિભાગ					
1	મહેતા હિરેનકુમાર દિલસુખરાય	ખત્રીવાડા પ્રાથમિક શાળા	ઉના	પ્લાસ્ટિક મુક્ત પર્યાવરણ : સ્વાસ્થ્ય જાગૃતિ	1
2	બાબરીયા જયદીપસિંહ કાળુભાઈ	રામપરા પ્રાથમિક શાળા	ઉના	અવકાશી સફર	3
3	ખીમોરીયા શીતલબેન મીઠાભાઈ	ઊના -2 પે સેન્ટર શાળા	ઉના	પ્રાચીનગણિતનો પ્રાથમિક પાથેય	5
4	રાઠોડ રણજિતસિંહ એન.	નવા બંદરકન્યા પ્રા.શાળા	ઉના	GK, JUST ONE STEP, ONE TRICK	7
5	પરમાર મનીષાબેન લાલજીભાઈ	શ્રી મોટા ડેસર પ્રાથમિક શાળા	ઉના	મને વ્હાલી વ્હાલી લાગે મારી નિશાળ	9
6	પટોલીયા જ્યોત્સનાબેન નાથાભાઈ	પી.એમ.શ્રી કુમાર શાળા-૧	ઉના	મૂલ્યલક્ષી શિક્ષણ	11
7	ભેડા ખીમજીભાઈ ટી.	ભીંગરણ પ્રાથમિક શાળા	ઉના	જ્ઞાનવર્ધક પ્રત્નોત્તરી	13
8	જેઠવા રીના વૃજલાલ	શહેરી વિસ્તાર પ્રાથમિક શાળા	ઉના	બાળકોને વાંચનની ઝડપ વિકસાવવી	14
9	ગાધે ભગવાનભાઈ જેસાભાઈ	શ્રી સાંઠણીધાર પ્રાથમિક શાળા	કોડીનાર	ચાલી આપણે રમતા રમતા શીખીએ...	16
10	જાની સચિનકુમાર સતીષચંદ્ર	કડાવસણ પ્રાથમિક શાળા	કોડીનાર	મારું એનીમેશન - મારા શબ્દો	18
11	કામળીયા કાળાભાઈ હમીરભાઈ	બિડ સીમ શાળા વેલણ	કોડીનાર	ધો. ૬ થી ૮ ભાષાની શબ્દાર્થ અર્થગ્રહણ માટેની પ્રવૃત્તિઓ	20
12	ગોહિલ જયાબેન જેસીંગભાઈ	શ્રી વેલણ પે સેન્ટર શાળા	કોડીનાર	ધોરણ ત્રણથી પાંચમાં અંગ્રેજી વિષયનો ડર દૂર કરીએ	22
13	વાઘેલા પ્રકાશભાઈ એમ	શ્રી ઘાંટવડ કન્યા પ્રાથમિક શાળા	કોડીનાર	challenge ઘોર માઇન્ડ પઝલ	24
14	ઘોડિયા શીતલબેન સવજીભાઈ & જેઠવા સંજય કુમાર દેવજીભાઈ	છારા કન્યા શાળા	કોડીનાર	જાફઈ પીટારા અંતર્ગત ટીએલએમ નિર્માણ	25

ક્રમ	શિક્ષકનું નામ	શાળા/સંસ્થા	તાલુકો	ઇનોવેશનનું નામ	પેજ નંબર
15	પરમાર હિમતસિંહ ધીરુભાઈ	શ્રી કુમાર પ્રાથમિક શાળા ડોળાસા	કોડીનાર	ગણિત વિષય શિક્ષણમાં અનુભવજન્ય અધ્યાપન પ્રક્રિયા/પદ્ધતિ	27
16	સેવરા હંસાબેન મસરીભાઈ	P M Shri વિરાટનગર પે સેન્ટર શાળા	કોડીનાર	ગણન, રંગો અને પર્યાવરણની અભિવ્યક્તિ	28
17	વાઢેળ પ્રકાશભાઈ એચ.	નગડલા પ્રાથમિક શાળા	કોડીનાર	વિભાજ્ય અવિભાજ્ય સંખ્યાઓ ઓળખો રમતા-રમતા	29
18	સૌંદરવા મનુભાઈ લાયાભાઈ	નાની ફાફણી પ્રાથમિક શાળા	કોડીનાર	બ્રેજીક એજ્યુકેશન અંગે નવિનીકરણ	31
19	નરેન્દ્રભાઈ વાઢેળ	વિઠલપુર પ્રા.શાળા	કોડીનાર	સામાજિક ખંડ દ્વારા વિષયનું સરળીકરણ	33
20	ધનરાજગીરી હિમંતગિરિ ગૌસ્વામી	પી.એમ.શ્રી વિરાટનગર પે.સેન્ટર શાળા	કોડીનાર	"છોડ ગઠરિયાં"	35
21	જાદવ કનુભાઈ ભીખાભાઈ	સોનપરા પ્રા.કન્યા શાળા	ગીર ગઢડા	"કૌન બનેગા ઘડિયા માસ્ટર?"	36
22	ગોહિલ પ્રવિણકુમાર બાલુભાઈ	લુવારીમોલી પ્રા.શાળા	ગીર ગઢડા	ગાણિતિક સરળ રીત	37
23	ડૉ. કૃષ્ણહર્ષ લક્ષ્મણભાઈ વાઢેળ	શ્રી રાત્તિધાર પ્રાથમિક શાળા	તાલાલા	સંસ્કૃત ભાષા:એક વ્યાવહારિક અભિગમ	38
24	મહેતા નિશાંત મનસુખભાઈ	આંકોલવાડી કન્યા શાળા	તાલાલા	સરલમ્ એવ સંસ્કૃતમ	39
25	યાવડા ભાવેશકુમાર દેવરાજભાઈ	શ્રી વાડલા પ્રાથમિક શાળા	તાલાલા	મેપ એજ્યુકેશન વીથ નોલેજ	41
26	મહીડા દિનેશભાઈ દાનાભાઈ	શ્રી આંબળાશ કન્યા શાળા	તાલાલા	ગણિત ગેમ્સ: ઘડિયા	43
27	નાકરાણી ગીતાબેન વજુભાઈ	સુરવા પ્રા.શાળા	તાલાલા	વૃક્ષ મિત્ર	45
28	વંશ નીતાબેન આર. & રામ સામતભાઈ એન.	ગાલા પ્રાથમિક શાળા	તાલાલા	Toy Based Learning	47
29	રામ અરવિંદ ટપુભાઈ	શ્રી ઈન્દ્રોઈ પ્રાથમિક શાળા	વેરાવળ	છોડમાં રણછોડ	49
30	વંશ જશુભાઈ ભીખાભાઈ	શ્રી બોળાસ પ્રાથમિક શાળા	વેરાવળ	ગાણિતિક સિદ્ધાંત અને ગાણિતિક અભિવ્યક્તિને સમજવા માટેના કાર્યકારી (વર્કિંગ) મોડેલો	51
31	રાઠોડ મહેશકુમાર ટીડાભાઈ	રાજ આશ્રમ શાળા પ્રભાસપાટણ સોમનાથ	વેરાવળ	અંગ્રેજી વિષયમાં રસ રુચિ ધરાવતી પ્રવૃત્તિઓ	53

ક્રમ	શિક્ષકનું નામ	શાળા/સંસ્થા	તાલુકો	ઇનોવેશનનું નામ	પેજ નંબર
32	કરંગીયા મણીબેન અરજનભાઈ	દેદા પ્રાથમિક શાળા	વેરાવળ	માટીના રમકડા દ્વારા અનોખું શિક્ષણ	54
33	રાંક કપિલાબેન	ડારી પ્રાથમિક શાળા	વેરાવળ	સર્જનાત્મક કારીગરી	55
34	વાઢેળ વિરેન ચિનુભાઈ	શ્રી રામેશ્વર સીમ શાળા સોલાજ	સુત્રાપાડા	વેઝિક ઓફ કોર્ડીંગ	57
35	રાઠોડ કકુલા ભાવસંગભાઈ	શ્રી ચગિયા પ્રાથમિક શાળા	સુત્રાપાડા	વિષય વર્ગ ખંડ	58
36	પરમાર રામસિંહભાઈ જી.	સી.આર.સી. ચેતન હનુમાન પે સેન્ટર	સુત્રાપાડા	રોજબરોજ ના વ્યવહાર જીવનમાં અંગ્રેજી ભાષાનો ઉપયોગ	60
37	અજીતભાઈ પોલાભાઈ પરમાર	ધામલેજ પે સેન્ટર શાળા	સુત્રાપાડા	અનોખી પહેલ- રાત્રી વાંચનાલય	62
38	રમેશભાઈ વાળા	BRP સુત્રાપાડા	સુત્રાપાડા	નિપૂણ ગુજરાત અંતર્ગત શીખવા શીખવવાની સામગ્રી જાદુઈ પીઠારાનો ઉમદા ઉપયોગ	64
39	કાછેલા કનકસિંહ મોહનભાઈ	મુસ્લિમ વિસ્તાર પ્રાથમિક શાળા	સુત્રાપાડા	ગણન - એક પાયાની જરૂરિયાત	66
40	નિમાવત હિતેશકુમાર વજ્રદાસભાઈ	મુસ્લિમ વિસ્તાર પ્રાથમિક શાળા	સુત્રાપાડા	ગણિત - મૂલ્યાંકન કસોટી	68

માધ્યમિક વિભાગ

ક્રમ	શિક્ષકનું નામ	શાળા/સંસ્થા	તાલુકો	ઇનોવેશનનું નામ	પેજ નંબર
1	બડવા જાગૃતિ મધુકરભાઈ	સરકારી માધ્યમિક શાળા-વેલણ	કોડીનાર	Empower the Girl, empower the World	70
2	નંદાણીયા પ્રધુમન લક્ષ્મણભાઈ	સરકારી માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળા કુલકા	ગીર ગઢડા	'Functions with flash'	72
3	સાગરભાઈ ડી.પંડયા	Aditya birla higher secondary school, veraval	વેરાવળ	Evo Drone	74
4	ભજગીતર માનિજીમર હાજાભાઈ	ગવર્મેન્ટ બોયઝ હાઈસ્કૂલ વેરાવળ	વેરાવળ	હસ્તાક્ષર સુધારણા: અભ્યાસક્રમ આધારિત અભિગમ	76
5	ઉપાધ્યાય રાહુલભાઈ	સરસ્વતી વિદ્યા મંદિર સુપસી	વેરાવળ	ગણિત પરિણામ સુધારણા	77

School Innovation Council

1	મોરી નિતિનભાઈ બાલુભાઈ	શ્રી ધાંટવડ કુમાર શાળા	કોડીનાર	School Innovation Council	79
---	-----------------------	------------------------	---------	---------------------------	----

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ : - મહેતા હિરેનકુમાર દિલસુખરાઈ
- ❖ શાળાનું નામ : - શ્રી ખત્રીવાડા પ્રાથમિક શાળા
તાલુકો :- ઉના જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 9904941180

પ્લાસ્ટિક મુક્ત પર્યાવરણ : સ્વાસ્થ્ય જાગૃતિ

ગીર સોમનાથ જિલ્લાના ઉના તાલુકાના છેવાડાના ગામડામાં કે જે ગામના મોટાભાગના લોકો મજૂરી કરી ગુજરાન ચલાવે છે. એવા ગામમાં આવેલ શાળા શ્રી ખત્રીવાડા પ્રાથમિક શાળામાં હિરેનકુમાર દિલસુખરાઈ મહેતા ધોરણ 1 થી 5 માં શિક્ષક તરીકે ફરજ બજાવે છે. તેઓ જોડાયા ત્યારથી શાળામાં પ્લાસ્ટિક મુક્ત પર્યાવરણ બને તેવા પ્રયત્ન કરતા હતા. શાળામાં બાળકો પ્લાસ્ટિકથી થતા નુકસાન વિશે સમજે તેવા પ્રયત્ન કરતા હતા

વર્ગ કાર્યની સાથે સાથે ઓફિસ કાર્ય પણ કરતા હતા. સાથે સાથે પ્લાસ્ટિકના કચરા ને દૂર કરવા બાળકોને પ્રાર્થના સભામાં જાણ કરવામાં આવી. જેમાં પ્લાસ્ટિકથી થતા નુકસાન વિશે જણાવવામાં આવ્યું તથા શરીરમાં થતાં નુકસાનથી વાકેફ કરવામાં આવ્યા અને પૌષ્ટિક વસ્તુઓ ખાવા જણાવવામાં આવ્યું હતું. વાલી સંમેલન કરવામાં આવ્યા, જન્મદિવસ પર ગોળ, ચણા, સાકર, પેન, પેન્સિલ, રબર જેવી વસ્તુઓ આપી ઉજવણી કરવામાં આવી. બાળકોને જન્મદિન પર એક છોડ આપી તેના પર નામ લખી તેનું જતન કરવાની સોંપણી કરવામાં આવી. નકામા પ્લાસ્ટિકની પેનમાંથી વાસણ ઘસવાનો કુચો બનાવી તેનો સદુપયોગ કરી આર્થિક ઉપાર્જન કરતાં શીખવવામાં આવ્યું. આવી રીતે પ્લાસ્ટિકમાંથી વિવિધ વસ્તુઓ બનાવી તેનો સુશોભનમાં ઉપયોગ કરતાં શીખવવામાં આવ્યું. બાળકોને વર્ગમાં કેળા, ટામેટા, મોસંબી જેવી વસ્તુઓ ખવડાવી તેનાથી થતાં ફાયદા વિશે જણાવવામાં આવ્યું. બાળકો વાપરવાના પૈસાને વર્ગખંડ બચતબેંકમાં મૂકી બચતનો ગુણ કેળવતા થયા.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- જયદીપસિંહ બાબરીયા
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી રામપરા પ્રા. શાળા
તાલુકો :- ઊના જીલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- ૯૯૨૪૦૬૮૮૪૧

આકાશી સફર

ઊના તાલુકાની રામપરા પ્રાથમિક શાળામાં છેલ્લા ૧૪ વર્ષથી જયદીપસિંહ વિજ્ઞાન શિક્ષક તરીકે કામ કરે છે.બાળકો ને હંમેશા પ્રવૃત્તિમય રીતે ભણાવવું અને એના માટે અવનવા પ્રયોગો કરવા અને બાળકો પાસે કરાવવા એમને ગમે છે.તેમને ગણિત અને વિજ્ઞાનની લેબ બનાવી છે જેમાં ઘણા બધા અવનવા પ્રયોગો અને વૈજ્ઞાનિક રમકડા બનાવેલા છે જે બાળકો ને બતાવવા આસપાસની શાળા જે કોઈ આમંત્રણ આપે ત્યાં બતાવવા જાય છે,

નવી શિક્ષણ નીતિ આવી પછી અભ્યાસક્રમમાં ઘણા ફેરફારો થયા છે, એક મોટો ફેરફાર એ થયો કે ધોરણ ૭ અને ૮ ના જુના વિજ્ઞાનના પુસ્તકમાં ખગોળને લગતા જે પાઠ હતા તેને સાવ કાઢી નાખવામાં આવ્યા છે, આ કારણે બાળકો ને અવકાશ અવકાશીય ઘટનાઓ વિષે માહિતી મેળવવી મુશ્કેલ થઈ ગઈ છે, ખગોળ અભ્યાસનો એક ઉત્તમ ટોપિક છે જેમાં રસ લઈને આગળ ઉચ્ચ અભ્યાસમાં બાળકો એરોનોટીકલ એન્જીનીયરીંગ કરી શકે અને ISRO તથા NASA જેવી સંસ્થામાં કામ કરી દેશનું નામ રોશન કરી શકે.

પરંતુ અભ્યાસક્રમમાંથી ઉપરોક્ત ટોપિક નીકળી જતા ભવિષ્યમાં આવા બાળકોની ખોટ પડશે, જયદીપસિંહ નો સૌથી પ્રિય શોખ હોય તો એ અંધારી રાતમાં આકાશ દર્શન છે, અને તેઓ પોતે પણ ખગોળ વિશે ઘણું જ્ઞાન ધરાવે છે, એટલે બાળકો માં પણ ખગોળ વિશે રૂચી વધે તેઓ પણ નિયમિત આકાશ દર્શન કરતા થાય અને ભવિષ્યમાં ISRO જેવી સંસ્થામાં જોડાઈ અને દેશનું નામ રોશન કરે એવા હેતુથી તેઓ બાળકો ને સતત આકાશ દર્શન વિષે માહિતી આપતા રહે છે.ગ્રહો, તારાઓ, ઉલ્કા, ધૂમકેતુ, ગ્રહણના પ્રકારો, આકાશગંગા, નિહારિકા, વગેરે વિશે સતત માહિતી આપ્યા કરે છે, ઉપરાંત ખગોળીય ઘટના સમયે બાળકોને

રાત્રીના પણ શાળામાં બોલાવીને આકાશ દર્શન કરાવે છે. તેઓ પોતાનું આ કામ પોતાની શાળા પુરતું જ નથી રાખ્યું પરંતુ આસપાસની શાળા તથા પોતાની સોસાયટીમાં પણ આકાશ દર્શનના કાર્યક્રમોનું આયોજન કરે છે અને વિનામૂલ્યે બાળકો તથા વડીલોને આકાશ વિષે માહિતગાર કરે છે.

એમના આવા કામ અને શોખ વિશે જાણીને ધારી પૂર્વ વન વિભાગ દ્વારા ચીખલકુબા ખાતે શાળાના વિદ્યાર્થીઓ માટે આયોજિત થતી પ્રકૃતિ શિક્ષણ શિબિરમાં આકાશ દર્શનનું અલગથી રાત્રી સેશન આયોજિત કરીને એમને છેલ્લા ૩ મહિનામાં ૧૪ વખત રાત્રિનું આકાશ દર્શનનું સેશન લેવા બોલાવવામાં આવે છે, આ સેશનમાં ધારી પૂર્વ રેન્જના ACF રાજદીપસિંહ ઝાલા સાહેબ પણ હાજર રહીને આકાશ દર્શન માણ્યું હતું અને જયદીપસિંહ તથા તેમના પત્ની ઇન્દુબાના કામને બિરદાવ્યું હતું.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- ખીમોરિયા શીતલબેન એમ.
- ❖ શાળાનું નામ:- ઊના પે. સેંટર શાળા નં:૨
તાલુકો :- , જિલ્લો :-ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :-૯૭૨૭૪૮૪૧૭૬

પ્રાચીન ગણિતનો પ્રાયોગિક પાથેય

ગીર સોમનાથ જિલ્લાનાં ઊના તાલુકાની શાળા કે જ્યાં મોટાભાગના લઘુમતી જ્ઞાતિના બાળકો અભ્યાસ કરે છે. આવી સામાન્ય પરિસ્થિતિ માંથી આવતાં બાળકો વર્તમાન શિક્ષણ પ્રણાલી સાથે સતત તાલમેળ મેળવી શકે તે માટે તેમનાં શિક્ષિકા ખીમોરિયા શીતલબેન હંમેશાં નવતર પ્રયોગ દ્વારા પ્રયત્નશીલ રહ્યા છે. જ્યારે રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનિતિ ૨૦૨૦ નો અમલીકરણ થવા જઈ રહ્યો છે ત્યારે ભારતીય જ્ઞાનપ્રણાલીનો પ્રચાર-પ્રસાર કરી શકાય તે હેતુથી સરકારશ્રી દ્વારા શાળાઓમાં વૈદિક ગણિત નું શિક્ષણ આપવાની શરૂઆત થઈ.ત્યારથી શિક્ષિકાશ્રી એ પ્રાચીનગણિત પદ્ધતિનું અમલીકરણ કરવાની શરૂઆત કરી પરંતુ તેમણે સમસ્યા અનુભવી કે બાળકો આ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરવામાં રસ લેતા નથી. આ સમસ્યાના નિરાકરણ માટે તેમણે નવતર પ્રયોગનું અમલીકરણ કરવાનું વિચાર્યું. આ માટે તેમણે ધોરણ ૬ ના વિદ્યાર્થીઓથી શરૂઆત કરી જેથી બાળકો આ પદ્ધતિનો અમલ તબક્કાવાર આગળના ધોરણમાં કરી શકે.અને તેમનો ગણિતનો પાથો મજબૂત બનાવી શકે. આ માટે શિક્ષિકાશ્રીએ પ્રતિભાશાળી બાળકોની સાથે સાથે નબળાં બાળકો ને ઉપયોગી થઈ શકે તેવી ગણિત ની બેઝિક ક્રિયાઓ સરવાળા,બાદબાકી,ગુણાકાર તથા ભાગાકાર અને ઘડિયા માટેની પ્રાચીન પદ્ધતિઓને પ્રાયોગિક રીતે રજૂ કરીને બાળકોનો ગણિતનો પાથો મજબૂત કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો જેમાં તેમને સફળતા મળી.

શિક્ષિકાશ્રી એ અનુભવ્યું કે વિદ્યાર્થીઓ ગણનની પરંપરાગત પદ્ધતિઓને દ્રઢપણે વળગેલા છે જેથી વિદ્યાર્થીઓને ને પરંપરાગત ગણન પદ્ધતિઓના સ્થાને પ્રાચીન ગણન પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરવાની આદત પડે તે માટે તેમણે વૈદિક ગણિતના અજમાયશી પુસ્તકની પદ્ધતિઓને પ્રાયોગિક રીતે સમજાવીને

તેમનો અમલ પરંપરાગત પદ્ધતિઓના સ્થાને કરે તે માટે મોડેલ બનાવી તેમનો વારંવાર મહાવરો કરાવી ગણિતના પાઠ્યપુસ્તક ના દાખલાઓના ગણનમાં પણ અમલીકરણ કરે તેવા પ્રયાસો કર્યા.

સૌપ્રથમ શિક્ષિકાશ્રીએ ૧થી ૧૦ ના ઘડિયાને વિદ્યાર્થીઓનેને કંઠસ્થ કરાવ્યા અને તેના પરથી ૧૧થી ૧૦૦ ના ઘડિયા વૈદિક રીતે બનાવવાની સમજ આપી તથા આ ઘડિયાને વિશિષ્ટ નેપીએર્સ પદ્ધતિથી લખીને તેનો ગુણાકાર માટે કેમ સરળ ઉપયોગ કરવો તે શીખવ્યું. સાથે સાથે વૈદિક સરવાળા માટે સરવાળાયંત્ર, બાદબાકી માટે બેસ્ટફેન્ડ બાદબાકીયંત્ર અને ગુણાકારની અન્ય પદ્ધતિઓ માટે ગુણાકારયંત્ર બનાવીને તેનો વારંવાર મહાવરો કરે તે માટે ચિપચોપ ગેમ રમાડી બાળકો જાતે ચીપચોપ રમત રમીને સતત દાખલાઓનો મહાવરો કરે છે. જેથી પરંપરાગત પદ્ધતિઓના સ્થાને પ્રાચીન પદ્ધતિઓઓનો અમલ કરીને ગણન ન ઝડપમાં સતત વધારો કરી રહ્યા છે. અને ભવિષ્યની સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માટે ગણિતનો પાયો મજબૂત બનાવી રહ્યા છે. શિક્ષિકાશ્રીએ વિદ્યાર્થીઓનું નું મૂલ્યાંકન પરંપરાગત પદ્ધતિઓની સામે પ્રાચીન પદ્ધતિઓના ઉપયોગથી ગણન ઝડપમાં થતો વધારો નોંધીને કર્યું. જેમાં તેમણે મહદઅંશે સફળતા મળી. સાથે સાથે બાળકોના માનસપટ પર અંકિત કર્યું કે વૈદિક ગણિત એ ગણિત નો જ એક ભાગ છે, તે સ્વતંત્ર જુદો વિષય નથી, શાળા કોલેજમાં ભણાવાતા ગણિતની શાખાઓ અને વિષયાંગો વૈદિક ગણિતમાં પણ છે, પરંતુ તે પ્રચલિત ગણિત કરતાં નવીન અને ભિન્ન સ્વરૂપે પ્રસ્તુત થાય છે. વૈદિક ગણિતના અધ્યયનથી વિદ્યાર્થીઓની તર્કશક્તિ, સ્મૃતિ શક્તિ, વિશ્લેષણ શક્તિ અને બુદ્ધિશક્તિ નો વિકાસ થાય છે, અને આપણી મહાન સંસ્કૃતિ અને ધરોહરનું મહત્વ સમજાય છે.

આમ, શિક્ષિકાશ્રીએ વૈદિક ગણિતનો પ્રચાર પ્રસાર કરીને સ્વામીશ્રી દયાનંદ સરસ્વતીજીએ આપેલ સૂત્ર : "વેદો તરફ પાછા ફરો " ને સાચા અર્થ માં ચરિતાર્થ કરી બતાવ્યું, જેથી ભારતીય પ્રાચીન પ્રણાલીનું પુનઃસ્થાપન થાય.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- રાહોડ રણજિતસિંહ એન
- ❖ શાળાનું નામ:- પી.એમ શ્રી નવાબંદર કન્યા પ્રાથમિક શાળા
તાલુકો :- ઊના જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 9913999356

GK ONE STEP ONE TRICK

ગીર સોમનાથ જિલ્લાના ઊના તાલુકાનાં દરિયાની કિનારે આવેલા નવાબંદર ગામના મોટાભાગના લોકો માછીમારીના વ્યવસાય સાથે જોડાઈને પોતાનું ગુજરાન ચલાવે છે.એવા ગામમાં આવેલ શાળા પી.એમશ્રી નવાબંદર કન્યા પ્રાથમિક શાળામાં ધોરણ 6 થી 8 માં ગણિત વિજ્ઞાન શિક્ષક તરીકે રણજિતસિંહ એન. રાહોડ છેલ્લા 2 વર્ષ થી શિક્ષણ સેવા સાથે જોડાયેલ છે.તેઓ જોડાયા ત્યારથી જ શિક્ષણને સરળ અને અસકારક બનાવવા પ્રયત્ન કરતાં હતા.બાળકોમાં ભણતરની સાથે સાથે સામાન્યજ્ઞાન વિષયમાં પણ રસ અને રૂચી વધે તેવા તેમના સતત પ્રયત્નકરતાં હતા.

વર્ગકાર્યની સાથે સાથે ઓફિસ કાર્ય પણ કરતાં રણજિતભાઈ ગેરહાજરીમાં બાળકો પ્રાર્થનાસભા તથા રિશેષ સમય દરમિયાન પણ જાતેજ ગમ્મત સાથે જ્ઞાન મળે એ હેતુ સાથે બાળકોની કક્ષા મુજબની અવનવી જીકેની શોર્ટકટ ટ્રીક તૈયાર કરીને જેનાથી એટલા પ્રભાવિત થયા કે બાળકો જાતેજ પ્રશ્નો પૂછતાં અને બનાવતા થયા જેનાથી પ્રાર્થના સભામાં નવી પ્રવૃત્તિ “સવાલ મેરા જવાબ આપકા” ચાલુ થઈ.આ નવતર પ્રયોગ ચાલુ થયો એ પહેલા બાળકો જીકે(GK)થી અવગત હતા પણ ટ્રિક સાથેના જ્ઞાનથી અપરિચિત હતા આપણને ખબર જ છે કે,સામાન્ય જ્ઞાન (GK)ની કોઈ મર્યાદા નથી. પરંતુ અત્યારથી જ જો બાળક સામાન્ય જ્ઞાનમાં રસ લેતુ થાય તોઆવનારી કોઈપણ પરીક્ષા માટે કોઈ એડવાન્સ તૈયારીની જરૂર જ નહી રહે. આ સામાન્ય જ્ઞાન એવું છે કે, જેમાં બદલાવાનું નથી.

શાળા કક્ષાએ લેવાતી સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માટે વિદ્યાર્થીઓને તૈયાર કરવા,શાળાનાં ધોરણ 6 થી 8 નાં બાળકો પાઠ્યપુસ્તકો સિવાયના અન્ય સામાન્યજ્ઞાન મેળવવા માટે અન્ય પુસ્તકો વાંચવામાં રસ લેતા

થશે. બાળકો ઓછા સમયમાં વધારે સામાન્યજ્ઞાન યાદ રાખે અને આગળના અભ્યાસ માટે ખુબજ ઉપયોગી બને.વર્ગની દીવાલ પર બાળકોની ઊંચાઈ મુજબ બધાજ જીકેટ્રિક આવરી લેતા ચાર્ટ અને ચિત્રો લગાવી બાળકોને રુચિમુજબ બાળક જાતે શીખે એ બાબતને વધારે મહત્વ આપવામાં આવ્યું તેમજ બાળકોનો રસ જળવાય તે હેતુસર અવનવી જીકે ટ્રિક ની ભરમાર કરવામાંઆવી.પુસ્તકાલયનો વધુ ઉપયોગ કરતા થયાં, પ્રાર્થનાસભાની પ્રશ્નોત્તરીમાં મોટાભાગના બાળકો ભાગ લેતાં થયાં, રિશેષ તેમજ અન્ય ઘણા ચાર્ટ્સનું વાંચન કરતા તથા GK ની ચર્ચા કરતા જોવા મળ્યાં.

3

સમજાવવા માટે સરલ પદોવાળા વૃક્ષાલોકા ચિત્રાઓ વાટ રાખવાની રીત

વાટ રાખવાની રીત - **સરળ વૃક્ષાલોકા**

સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા

વાટ રાખવાની રીત - **સરળ વૃક્ષાલોકા**

સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા
સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા	સરળ વૃક્ષાલોકા

8

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- પરમાર મનિષાબેન લાલજીભાઈ
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી મોટા ડેસર કુમાર પ્રાથમિક શાળા
તાલુકો :- ઉના , જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :-8347557509

મને વ્હાલી વ્હાલી લાગે મારી નિશાળ

ગીર સોમનાથ જિલ્લાનાં ઉના તાલુકાનાં મોટાડેસર ગામમાં શ્રીમોટા ડેસર કુમાર શાળામાં પરમાર મનિષાબેન બાળકોને ઇનોવેટિવ શૈક્ષણિક રમતોદ્વારા અને પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા ખૂબ સરસ રીતે ભણાવે છે તેમજ બાળકો સરળતાથી અને આનંદ સાથે શીખી શકે એ રીતે બાળકોને ખૂબ જ પ્રેમ અને હૂંફ સાથે ભણાવે છે. એમનાં ઇનોવેટિવ કાર્યની નોંધ IIMA અમદાવાદ દ્વારા પણ લેવામાં આવી છે ,તાજેતરમાં IIMA માં 30 જાન્યુઆરી 2025 નાં રોજ યોજાયેલી ICC IG 5 international conference માં સમગ્ર ગુજરાતમાંથી પ્રજ્ઞા વર્ગમાં ઇનોવેશન સાથે વર્ગકાર્ય કરતાંકુલ 12 શિક્ષકોની પસંદગી કરવામાં આવી હતી એમાં ગીર સોમનાથ જિલ્લામાંથી ઉના તાલુકાનાં મોટાડેસર કુમાર શાળામાં ફરજ બજાવતાં શિક્ષિકા બહેનશ્રી પરમાર મનિષાબેનની પસંદગી કરવામાં આવી હતી અને એમને કોન્ફરન્સમાં participate કર્યાં હતાં, તેઓ બાળકોને રમતો તો રમાડે છે પણ દરેક રમત એ રીતે નિર્માણ કરે છે કે જેથી બાળકો રમત સાથે સરળતાથી જ્ઞાન પણ મેળવે .દા. ત.સંગીત ખુશીની રમત તેઓ બાળકોનાં હાથમાં કાર્ડ રાખીને પછી રમાડે છે અથવા પ્રાણીઓ કે પક્ષીઓનાં મહોરાં પહેરાવીને રમત રમાડે છે જેથી બાળકો રમતાં રમતાં જ્ઞાન પણ મેળવે છે.

આ રમતો બધાં શિક્ષકોને પણ ખૂબ ગમી છે અન્ય શિક્ષકો પણ વર્ગ કાર્યમાં એમની આ ઇનોવેટિવ રમતો અને પ્રવૃત્તિઓનો ઉપયોગ કરે છે, મનિષાબેનનાં માર્ગદર્શન હેઠળ પ્રવૃત્તિઓમાં ખૂબ સાદું પ્રદર્શન કરીને હર ઘર તિરંગા સ્પર્ધામાં પણ મોટાં ડેસર કુમાર શાળામાં બાળકો જીલ્લા કક્ષાએ પ્રથમ અને દ્વિતીય ક્રમે પ્રાપ્ત થયેલો છે, બાળકોને પગમાંથી કાંટો કાઢી દેવો, માથું દુખે તો બામ લગાવી આપવું,બાળકો સાથે રમતો રમવી ,બાળકો માટે નાસ્તો લાવવો , બાળકોને વાળમાં તેલ નાખી આપવું,નખ કાપી આપવાં.જેવાં એમનાં અનેક લાગણીસભર કાર્યથી બાળકો એમને ખૂબ જ પ્રેમ કરે છે અને બાળકોને શાળા ખૂબ ખૂબ વ્હાલી લાગે છે બાળકો ખુશીથી શાળામાં આવે છે.મનિષાબેન પોતાના ખર્ચે અને પોતાનાં ઘરે દરરોજ બે

કલાક સ્કૂલનાં બાળકો માટે પ્રવૃત્તિ કે રમતો બનાવે છે જે બાબત ખૂબ જ સરાહનીય છે ,શાળા માટે સમયદાન ખૂબ જ સરાહનીય બાબત છે તેથી મહિલા મંડળ દ્વારા પણ શિલ્ડ અને પ્રમાણપત્ર આપીને એમના આ કાર્યને સત્કારવામાં આવ્યું છે .તેમજ શાળામાં વ્યસનમુક્તિ વૉલ બનાવી છે અને બાળકો વ્યસનથી દૂર રહે એ માટે એમને પુસ્તકો આપી અને સમજાવવામાં આવે છે , તેમજ તેઓ ગ્રામજનોનાં હિત માટે પણ સક્રિય રહીને વ્યસનમુક્તિ જેવી સમાજ ઉપયોગી પ્રવૃત્તિઓમાં સતત પ્રયત્નશીલ રહે છે .

ઉપયોગિતા/આઉટકમ:

દરેક ધોરણમાં બાળકોની વચક્ષા મુજબ આવી ઇનોવેટિવ પ્રવૃત્તિઓ અને શૈક્ષણિક રમતો રમાડવાથી બાળકોનો સર્વાંગી વિકાસ થઈ શકે છે અને બાળકો ખુશીથી શાળામાં આવે છે .

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- પટોલીયા જ્યોત્સનાબેન નાથાભાઈ
- ❖ શાળાનું નામ:- પીએમશ્રી કુમાર ઉના 1 પ્રા.શાળા
તાલુકો :-ઉના , જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :-7698276089

વિદ્યાર્થીઓમાં મૂલ્યલક્ષી શિક્ષણ કેળવવું

શ્રી પીએમશ્રી ઉના-૧ કુમાર પે.સેન્ટર શાળામાં પટોલીયા જ્યોત્સનાબેન પોતાની ફરજ બજાવે છે. બેન છેલ્લા પાંચ વર્ષથી આ શાળામાં પોતાની ફરજ બજાવે છે તેઓએ વિદ્યાર્થીઓના મૂલ્ય શિક્ષણ માટે નવતર પ્રયોગ કરેલો છે.

વિદ્યાર્થીઓ સૌ પ્રથમ ઘરેથી અસ્તવ્યસ્ત બનીને આવતા તે જોઈ તેમને ખૂબ દુઃખ થતું. તેથી તેણીએ નક્કી કર્યું કે બાળકોને વ્યવસ્થિત રીતે આવતા કરવા છે તેમજ જે બાળકો આવતા નથી કે તે બાળકોને પણ મારે શાળાએ આવતા કરવા છે. આમ સમજી જ્યોત્સના બહેને નક્કી કર્યું કે બાળકોને સુધારવા તથા પ્રયત્ન કરવા છે.

જ્યારે બાળકો શાળાએ આવતા નહોતા ત્યારે તેમના ઘરે જઈ વાલીને સમજાવ્યા તો વાલી મજૂરીએ ગયા હોય અને બાળકો એની રીતે રમતા હોય તેથી વાલીને સમજાવ્યા કે બાળકોને તમે શાળાએ મોકલો છતાં પણ ઘણા બાળકો શાળાએ નથી આવતા તો તેમને સ્કૂલ પહેલા લઈ આવે અને સ્કૂલ પૂરી થાય ત્યારે ઘરે મૂકી જાય. વાલીઓને મજૂરીએ ગયા હોય ત્યાં સમજાવે કે બાળકોના શિક્ષણનું શું મહત્વ છે અને શાળામાં વિવિધ રમતો દ્વારા બાળકોને પ્રવૃત્તિઓ કરી અને શાળાએ આવતા કર્યા તેમજ માથામાં તેલ નાખી દેવું, જરૂર પડે તો નખ કાપી દેવા, માથું ઓળાવી દેવું અને જરૂર પડે તો નવડાવી પણ દેવા, તેમજ બટન ટાંકી દેવા વગેરે જેવી અનેક પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા બાળકોને શાળા કેવી રીતે ગમી શકે તેના પ્રયોગો કર્યા અને આમ અલગ અલગ પ્રવૃત્તિઓથી જે બાળકો શાળાએ આવતા હતા નહીં, તેઓને પણ શાળાએ આવતા કર્યા અને વિદ્યાર્થીઓ રમતા રમતા કેવી રીતે ભણી શકે તેની પણ સુંદર રીતે માહિતી આપી.

પરિણામ

આમ વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ પરથી એ પરિણામ આવ્યું કે બાળકો પોતાની રીતે શાળાએ આવતા થયા અને શિક્ષણમાં રસ દાખવતા થયા.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- ભેડા ખીમજીભાઈ ટાભાભાઈ
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી ભીંગરણ પ્રા. શાળા
તાલુકો :-ઉના , જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- ૯૨૭૭૪૫૩૬૦૭

જ્ઞાનવર્ધક પ્રશ્નોત્તરી

ગીર સોમનાથ જિલ્લાની ઉના તાલુકાના છેવાડાનાં ગામડામાં કે જે મોટા ભાગના લોકો મજૂરીકામ કરીને પોતાનું ગુજરાન ચલાવે છે.એવા ગામમાં આવેલ શાળા એટલે શ્રી ભીંગરણ પ્રા. શાળામાં બદલી કરીને આવેલ શિક્ષક શ્રી ખીમજીભાઈ ટાભાભાઈ ભેડા ધોરણ ૬ થી ૮ માં શૈક્ષણિક કાર્ય કરે છે.તેઓ આ શાળામાં ૧૧ મહિનાથી જોડાયા ત્યારથી જ શાળામાં શિક્ષણ સરળ અને બાળકોને ભણવામાં રુચિ થાય એવી સરળ અને અસરકારક બનાવવા પ્રયત્ન કરતા હતા.

બાળકોમાં જ્ઞાનનોવધારો થાય એવી એક યુક્તિ એટલે પ્રશ્નોત્તરી .દરરોજ વોટ્સએપના માધ્યમથી પ્રશ્નો મુકવા સાથે કઈંક નવિન જાણવા જેવું સાથે સાથે બાળકોનો જન્મદિવસ તે પણ મોબાઈલ દ્વારા મુકતા હતા.તેમજ દર મહિનાની છેલ્લી તારીખે ટેસ્ટ લેવામાં આવે.તેમાં આચાર્ય અને વાલીગણની સહી કરાવી પેપર ફાઈલે રાખતા હતા.સાથે સાથે પ્રાર્થના સંમેલનમાં બાળકોને કોઈ મહાપુરુષના જન્મદિવસ અથવા તહેવાર હોઈ તેમના વિશે માહિતી આપતા.આવી રીતે શિક્ષક તરીકે જવાબદારી સાથે કામગીરી કરતા હતા.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ: જેઠવા રીનાબેન વ્રજલાલ
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી શહેરી વિસ્તારકુમાર પ્રાથમિક શાળા 1
તાલુકો :- ઉના , જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :-8758511211

વિદ્યાર્થીઓને વાંચન લેખનમાં તકલીફ પડે છે.

શ્રી શહેરી વિસ્તાર પ્રાથમિક શાળામાં ફરજ બજાવતા જેઠવા રીનાબેન વ્રજલાલ બાળકોને વાંચન લેખનમાં તકલીફ પડે છે તે માટે અલગથી કાર્ડ દ્વારા પ્રયોગ કરેલો છે. શહેરી વિસ્તારમાં રીનાબેન છેલ્લા બાર વર્ષથી પોતાની ફરજ બજાવે છે તેઓ ધોરણ છ થી આઠમાં ભાષા શિક્ષક તરીકે કામ કરે છે. વિદ્યાર્થીઓ જ્યારે વર્ષની શરૂઆતમાં આવ્યા ત્યારે જોયું કે બાળકોને વાંચન અને લેખનમાં ખૂબ જ તકલીફ થાય છે ત્યારે રીનાબેન ખૂબ પ્રયત્ન કર્યા કે બાળકો વાંચન લેખન સારી રીતે કરી શકે પણ તેઓની પરિણામ જોઈતું હતું એવું મળતું હતું નહીં તેથી તેમણે અલગ અલગ પ્રકારના કાર્ડ બનાવ્યા તેમજ વિવિધ પ્રકારના પ્રયોગો કર્યા બાળકોને રમત રમાડી અને બાળકો સારી રીતે સમજી શકે તે માટે અલગ અલગ ચાર્ટ જેમકે એક વિરુદ્ધાર્થી સાથે બીજું વિરુદ્ધાર્થીને જોડવો એક સમાનાર્થી સાથે બીજા સમાનાર્થીને જોડવો એક રાયમિંગ વર્ડ સાથે બીજો રાયમિંગ વર્ડ જોડવો આમ અલગ અલગ પ્રવૃત્તિઓ કરી અને બાળકોની શિક્ષણ પ્રત્યે રસ કેળવ્યો અને વાંચન લેખન સારી રીતે કરી શકે તેવા અધ્યાગ પ્રયત્ન કર્યા.

વિદ્યાર્થીઓ G shababનો ઉપયોગ પણ કરતા થયા. તેમાં વિરુદ્ધાર્થી ને વિરુદ્ધાર્થી સાથે જોડવાના રૂઢિપ્રયોગને રૂઢિપ્રયોગ સાથે જોડવાના આમ અલગ અલગ પ્રવૃત્તિઓ કરવાની હોય છે તે પ્રવૃત્તિઓ વિદ્યાર્થીઓની હસતા રમતા કરાવતા અને આના દ્વારા વિદ્યાર્થીઓ પણ ખૂબ સારી રીતે સમજી અને અર્થગ્રહણ સાથે વાંચન લેખન કરતા થયા. ચિત્ર સાથે ચોટાડી તે ચિત્ર પરથી પ્રશ્ન બનાવવા તેમજ પ્રશ્નોના જવાબ આપવા અને અલગ અલગ કોષ્ટક પરથી બસના સમય પત્રક પરથી, વીઝીટીંગ કાર્ડ ઉપરથી જાતે પ્રશ્ન બનાવવા તેમજ તે પ્રશ્નોના જવાબ પણ જાતે જ આપવા આમ ખૂબ સારી રીતે વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ કરતા થયા.

રીનાબેનને આ વખતે પ્રતિભાશાળી શિક્ષક તરીકે પણ સન્માનિત કરવામાં આવ્યા હતા તેમની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા બાળકો અર્થગ્રહણ સાથે શીખીએ એ બાબત માટે ઉના શહેરી વિસ્તાર પ્રાથમિક શાળાને ખૂબ જ ગૌરવ છે.

પરિણામ

આમ વિવિધ રમત દ્વારા પ્રવૃત્તિઓથી તથા અલગ અલગ કાઈસ દ્વારા પ્રવૃત્તિઓથી બાળકોમાં એ પરિવર્તન આવ્યું કે તે લોકો સારી રીતે વાંચન અને લેખન કરતા થઈ ગયા તેમજ અર્થગ્રહણ દ્વારા સમજી અને પ્રશ્નોના જવાબ આપતા થઈ ગયા.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- ગાધે ભગવાનભાઈ જેસાભાઈ
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી સાંઢણીધાર પ્રાથમિક શાળા
તાલુકો :- કોડીનાર જીલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :-9558418337

ચાલો આપણે રમતા રમતા શીખીએ.....

ગીર સોમનાથ જિલ્લાના કોડીનાર તાલુકાના શ્રી સાંઢણીધાર પ્રાથમિક શાળામાં મને છેલ્લા પાંચ વર્ષથી પ્રજ્ઞા વર્ગ તેમજ બાલવાટિકાનાં નાના નાના ભૂલકાંઓ સાથે કામ કરવા અને તેમની સિદ્ધિઓને ઉજાગર કરવા માટે સરસ મજાની પરમ કૃપાળુ પરમાત્મા તેમજ સરકારશ્રી તરફથી સુવર્ણ તક આપવામાં આવી છે. ભૂલકાં સાથે વાર્તા, બાલગીતો, અભિનય ગીતો , જોડકણાઓ, ચિત્ર વાર્તાઓ, તેમજ અન્ય સાધન સામગ્રીઓના માધ્યમથી ખૂબ જ અસરકારક રીતે બાળકનો સર્વાંગી વિકાસ થાય, તેમ જ સરકારશ્રી તરફથી નવીરાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ 2020 અમલમાં મૂકવામાં આવી છે. તેની અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ સિદ્ધ કરવા બાલવાટિકા, પ્રજ્ઞા વર્ગમાં ચાલો, આપણે રમતા રમતા શીખીએ..... સંકલ્પ દ્વારા બાળકો શારીરિક અને માનસિક એટલે કે જ્ઞાનેન્દ્રિયો અને કર્મેન્દ્રિયોના માધ્યમથી અધ્યયન કાર્ય કરે છે. અને તેમાં વાંચન, લેખન અને ગણન સમજપૂર્વક સિદ્ધ કરવામાં આવ્યા છે.

બાળકો માત્ર શબ્દને વાંચતા જ નહીં પરંતુ તેના અર્થને પણ ઓળખતા થયા છે. ગણન કાર્ય સમજપૂર્વકનું કરે , અંક નું મૂલ્ય પણ સમજે છે. મરોડદાર અને સુંદર અક્ષરો કરવા માટે બાળકને વિવિધ પ્રકારની પ્રવૃત્તિઓ જેમકે, ચિત્રકામ , માટીકામ , રંગોળીકામ,ચિટ્કકામ, વગેરેથી સફળતા પ્રાપ્ત થાય છે. બાળકોનાં વાલીઓ તરફથી પણ ખૂબ જ સારો એવો પ્રતિસાદ મળે છે . આ અધ્યયન સામગ્રી જે સરકારશ્રી તરફથી દરેક વર્ગને આપવામાં આવી.તેને પણ વિવેક પૂર્વક રીતે ઉપયોગ કરી અને અધ્યયન ,અધ્યાપન પ્રવૃત્તિ સાર્થક બને છે. અને ખાસ નિષ્પત્તિઓ સિદ્ધ કરવામાં મહત્વની ભૂમિકા ભજવે છે આજે મારા વર્ગના તમામ બાળકો આ પ્રયોગના માધ્યમથી ખૂબ સારી સફળતા મેળવી છે.

આ પ્રયોગ માત્ર એક વર્ગ પૂરતો સિમિત ન રહેતા, દરેક વર્ગની અંદર વર્ગ શિક્ષક ઉપયોગ કરી શકે છે. બાળકને નિયમિત લાવવા તેમજ ઉત્સાહપૂર્વક વર્ગમાં કાર્ય કરવા પ્રેરે છે. વાલીઓને પણ નવી રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ 2020 અંગે વાકેફ કરવા ખૂબ જ જરૂરી છે. Whatsapp ના માધ્યમથી દરેક વર્ગની પ્રવૃત્તિ તેમજ બાળકની વ્યક્તિગત પ્રવૃત્તિ રોજ રોજ વાલી સુધી પહોંચે તેઓ પણ મારા તરફથી નિયમિત પ્રયાસ કરવામાં આવે છે. જેથી વર્ગ કાર્યમાં બાળક આજે શું શીખ્યો છે ? બાળકના સર્વાંગી વિકાસમાં શિક્ષક, વાલી અને વિદ્યાર્થીઓનો સહયોગ પ્રયાસ ખૂબ જ જરૂરી છે. આધુનિક યુગમાં ટેકનોલોજીના માધ્યમથી બાળકના વિકાસમાં કેવું યોગદાન છે તે આ નવતર પ્રયોગના આધારે નક્કી થાય છે.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:-સચીનભાઈ સતીષચંદ્ર જાની
- ❖ શાળાનું નામ:-કડવાસણ પ્રાથમિક શાળા
- ❖ તાલુકો :- કોડીનાર , જિલ્લો :-ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :-૯૪૨૮૪૬૭૩૨૧

મારું એનીમેશન - મારા શબ્દો

ગીર સોમનાથ જિલ્લાના કોડીનાર તાલુકામાં કડવાસણ પ્રાથમિક શાળા ખાતે 2011 થી શ્રી સચિનભાઈ સતિષચંદ્ર જાની ઉચ્ચતર(અપર) પ્રાથમી વિભાગમાં ગણિત વિજ્ઞાનના વિષયનો અભ્યાસ કરાવે છે.સચીનભાઈ જાનીના શૈક્ષણિક અનુભવ દરમિયાન તેમને ધ્યાન આવ્યું કે વિદ્યાર્થીઓ વિજ્ઞાન,ગણિત ઉપરાંત સામાજિક વિજ્ઞાન જેવા વિષયોને સમજવામાં મુશ્કેલી અનુભવે છે. આ સમસ્યાના સમાધાન અર્થે તેમણે આ વિષયો ના કઠિન બિંદુઓ બાળકો સારી રીતે આત્મસાત કરી શકે તે માટે પ્રયુક્તિ હાથ ધરી.

ધોરણ છ થી આઠ ના બાળકો વિજ્ઞાન ગણિતની વ્યાખ્યાઓ તથા માહિતીસભર મુદ્દાઓને યાદ રાખવામાં મુશ્કેલી અનુભવતા જેવા મળ્યા.શાળામાં અભ્યાસ કરાવતા સામાજિક વિજ્ઞાનનાં શિક્ષકશ્રી તરફથી પણ તેમના વિષય ના કઠિન બિંદુઓ વિષે માહિતી પ્રાપ્ત થઈ. આ ઉપરાંત બાળકો કમ્પ્યુટર વાપરવામાં અચકાતા હતા તથા તેમાં મુશ્કેલી અનુભવતા હતા. શ્રી સચિનભાઈ જાની દ્વારા શાળાની કમ્પ્યુટર લેબમાં બાળકોને પ્રથમ કોમ્પ્યુટરનો પ્રાથમિક પરિચય આપવામાં આવ્યો તથા માર્કોસોફ્ટ ઓફીસ નો ઉપયોગ કરવા માટે નું પ્રાથમિક જ્ઞાન આપવામાં આવ્યું, આ ઉપરાંત બાળકો ના ટાઈપીંગ કૌશલ્ય ને પણ વિકસાવવા માં આવ્યું.બાળકો કોમ્પ્યુટર સારી રીતે વાપરતા થયા બાદ તેમને SCRATCH સોફ્ટવેર વિશે માહિતી આપવામાં આવી. SCRATCH એ બ્લોક બેઝ્ડ કોડીંગ પર કાર્ય કરતુ OPEN SOURCE સોફ્ટવેર છે.જે અમેરિકાની પ્રસિધ્ધ યુનિવર્સિટી MIT ની મીડિયા લેબ દ્વારા બનાવાયેલ છે. શાળાના બે બાળકો પરમાર રાજ રમેશભાઈ અને વાળા સ્નેહા વિજયભાઈ એ 2023/24 ના ગણિત-વિજ્ઞાન-પર્યાવરણ પ્રદર્શનમાં ઝોન કક્ષા સુધી ભાગ લીધેલો હોવાથી તેમના જ્ઞાનનો ઉપયોગ બીજા બાળકોને સારી રીતે

સમજાવવામાં કરી શકાયો. Google પરથી બાળકોને ગમતા કાર્ટૂન કેરેક્ટર જેવા કે છોટા ભીમ, ચુટકી, ઢોલુ-ભોલુ, કાલીયા, લીટલ સિંધમ તથા પહેલી અને બુઝો સાથે કામ કરવાનું હોવાથી બાળકો ખૂબ જ ઉત્સાહ સાથે કાર્ય કરે છે.

આ નવતર પ્રયોગને લીધે બાળકો ઉપરોક્ત વિષયના કઠીન બિંદુઓનાં સરળીકરણ અર્થે બનાવવા માં આવેલા એનીમેશન અને તેમાં ટાઇપ કરવાને લીધે બાળકોની ભાષા શુદ્ધતા પણ ખુબ સારી રીતે વિકસતી જોવા મળી. હાલ બાળકો એક બીજા સાથે વાતચીત કરી એકબીજાના વિવિધ વિષયો ના કઠીન બિંદુઓ નો અભ્યાસ કરી પોતાની રીતે તથા શિક્ષક શ્રી સચીનભાઈ જાની ના માર્ગદર્શન નીચે વિવિધ પ્રકાર ના એનીમેશન વિડીયો બનાવી રહ્યા છે. આ નવતર પ્રયોગની અસરને લીધે બાળકો માટે ધોરણ ૬ માં લેવાતી સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા PSE તથા ધોરણ ૮ માં લેવાતી NMMMS જેવી શિષ્યવૃત્તી પરીક્ષાઓમાં તેમની સિદ્ધિ નું પ્રમાણ વધશે એમ ચોક્કસ પણે માની શકાય.

આ ઉપરાંત બાળકોમાં વધારાની કેટલીક ક્ષમતાઓ વિકસતી જોવા મળી જેમ કે બાળકો ટેકનોલોજી સાથે કામ કરતા થયા. બાળકોમાં કમ્પ્યુટેશનલ થીંકીંગ અને સમસ્યા હલ કરવાની કુશળતાને પ્રોત્સાહન પ્રાપ્ત થયું. બાળકો પ્રોગ્રામિંગ અથવા તો કોડિંગ માટે પ્રોત્સાહિત થયા. આનંદ અને ફાયદાકારક જ્ઞાનનું શ્રેષ્ઠ સંયોજન વિકસાવી શકાયું. પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટમા કુશળતા વિકસાવવામાં મદદ પ્રાપ્ત થઈ.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- કામળીયા કાળાભાઈ હમીરભાઈ
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી બીડ સીમ પ્રાથમિક શાળા વેલણ
- ❖ તાલુકો :- કોડીનાર , જિલ્લો :-ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 9824859674

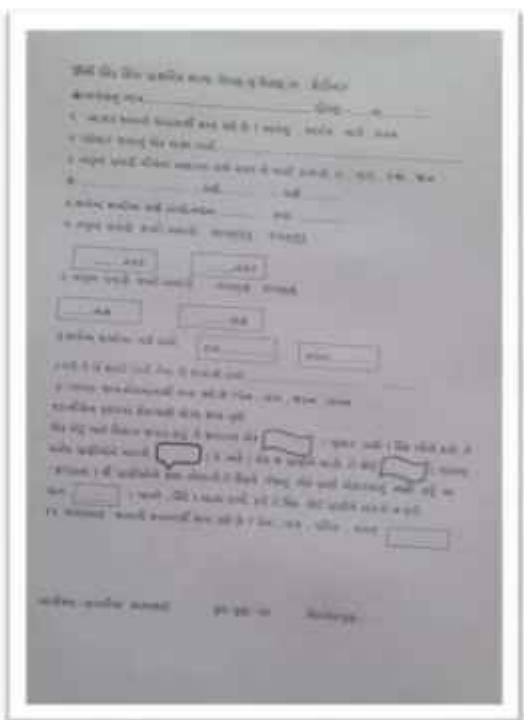

ધો. ૬ થી ૮ માં ભાષાની શબ્દાર્થ અર્થગ્રહણ માટેની પ્રવૃત્તિઓ.

ગીર સોમનાથ જિલ્લાના કોડીનાર તાલુકાનું વેલણ ગામ.આ વેલણ ગામમાં બિડ વિસ્તારમાં આવેલી શ્રીબીડ સીમ પ્રાથમિક શાળા વેલણ. આ શાળાના આચાર્ય અને ભાષાના શિક્ષક કામળીયા કાળાભાઈ હમીરભાઈ ફરજ બજાવે. તે શાળાના, ધોરણ ૬ થી ૮માં અભ્યાસ કરતાં બાળકોને ભાષામાં શબ્દાર્થ અર્થગ્રહણ સમજવામાં થોડી મુશ્કેલી હતી.તેથી બાળકોની મુશ્કેલી દૂર કરવા કામળીયા કાળાભાઈએ એક નવતર પ્રયોગ શરૂ કર્યો.તે નવતર પ્રયોગનું નામ હતું, ધો. ૬ થી ૮માં ભાષાની શબ્દાર્થ અર્થગ્રહણ માટેની પ્રવૃત્તિઓ.

વર્ગખંડમાં બાળકોને શિક્ષણ કાર્ય કરાવતી વખતે ભાષાના એકમો વારંવાર શીખવવા છતાં યાદ રહેતું ન હતું. તેથી સૌ પ્રથમ ગુજરાતી શબ્દોના અર્થની સમજ આપવાનો પ્રયત્ન કર્યો.વાક્યોની સમજ પણ આપવામાં આવી.ત્યાર બાદ ફકરાની સમજ આપવાનો પ્રયત્ન કર્યો અને બે, ત્રણ ફકરાનું લેખન પણ કરાવી તેની સમજ આપવાની પ્રવૃત્તિ વારંવાર કરાવી. કાર્ડ પેપર ઉપર ગુજરાતી શબ્દોના અર્થ લખી નોટિસ બોર્ડ ઉપર લગાડવામાં આવ્યા. તેનું વાચન કરવા બાળકોને કહેવામાં આવ્યું. તેમાંથી સમાનાર્થી શબ્દો, વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો,વિશેષણ શબ્દો લખી તેની સમજ આપવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો.ફરીથી શિક્ષક દ્વારા સમજ આપવામાં આવી.બાળકોમાં શ્રવણ કૌશલ્યનો અભાવ હતો. તેથી પ્રાર્થના કાર્યક્રમમાં વાર્તા કહેવામાં આવી અને તેના વિશે પ્રશ્નોત્તરી પણ કરવામાં આવી.ગુજરાતી શબ્દોના કાર્ડ બનાવી તેની સમજ આપી વાચન કરાવવામાં આવ્યું.ગુજરાતી શબ્દોના અર્થની સમજ આપવાનો પ્રયત્ન કર્યો.એક ટેસ્ટ લઈ મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું.જે બાળકને ભૂલ થાય તેને ફરીથી સમજ આપવામાં આવી.

કામળીયા કાળાભાઈ હમીરભાઈના આ નવતર પ્રયોગનથી બાળકો શબ્દો અને તેના અર્થને સમજતા થયા.આ નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ પચાશ ટકા સુધિ પહોચી છે. જીજ્ઞાસુ બાળકોને પ્રેરણા અને વધુ માર્ગદર્શન આપવા પ્રયત્ન કરવામાં આવે છે.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- જયાબેન જેસીંગભાઈ ગોહિલ
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી વેલણ પે સેન્ટર શાળા
તાલુકો :- કોડીનાર જીલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 9228396090

ધોરણ ત્રણથી પાંચમાં અંગ્રેજી વિષયનો ડર દૂર કરીએ.....

સાગરની છોળ ઉછાળતું કોડીનાર તાલુકાનું છેવાડાનું દરિયાકાંઠાનું ગામ એટલે વેલણ. વેલણ પે સેન્ટર શાળામાં બે વર્ષથી આસિસ્ટન્ટ શિક્ષક તરીકે ફરજ બજાવતા જયાબેન ગોહિલ હાલ ત્યાં ધોરણ ત્રણથી પાંચમાં અંગ્રેજી વિષય પ્રત્યે બાળકોને રસ-રુચિ મુજબ જ્ઞાનનું સિંચન બાળકોને અંગ્રેજી વિષય પરત્વે અભિમુખ કરી રહ્યા છે.

વર્તમાન સમયમાં અંગ્રેજી ભાષાનું મહત્વ સમજી બાળકોને આ વિષયમાં રસ કેળવાય, સરળતાથી અંગ્રેજી ભાષા સમજી શકે, તે માટે જાતે ટી.એલ.એમનું નિર્માણ કરી પ્રાર્થનાસભામાં જ બાળકોને તેના ધોરણ મુજબ અધ્યયન નિષ્પત્તિને સિદ્ધ કરવા પ્રવૃત્તિઓ એક્શન સોંગ, રાઈમ્સ, ગોમ્સ વગેરે દ્વારા શિક્ષણ આપવાનું શરૂ કર્યું. શરૂઆતમાં થોડું પરિણામ આવતા સમય લાગ્યો. બાળકોમાં રસરુચિ જાગૃત કરવા તથા અંગ્રેજીનો ડર દૂર કરવા ધીરજથી અને ખંતથી કાર્ય કરી અત્યારે બાળકોની અંગ્રેજી વિષય તરફની લાગણી વધારી છે.

છેલ્લા 27 વર્ષથી કાર્યશીલ ઉત્સાહી અને નવી નવી તરાહોથી બાળકોને જ્ઞાન પીરસવા માટે જાણીતા ખંતીલા શિક્ષિકાબેન શ્રી વેલણ પે સેન્ટર શાળામાં માત્ર બે જ વર્ષમાં શાળામાં પોતાની આગવી કોઠાસુજ, સૂઝબુજ અને વિવિધ તરાહની પદ્ધતિઓ અને પ્રવૃત્તિઓથી ધબકતી કરી છે.

બેનશ્રીના આ પ્રયત્નોથી હાલ શાળામાં બાલવાટિકાથી જ બાળકો અંગ્રેજી વિષય પરત્વે અભિરુચિ કેળવી તેઓમાં રહેલા અંગ્રેજી વિષયના ડરને દૂર કરી શક્યા છે. શાળાના બાળકોનો ટી.એલ.એમ નિર્માણ વર્કશોપ, વેસ્ટમાંથી બેસ્ટ, ટીચિંગ લર્નિંગ મટીરીયલ્સ બનાવવા વિવિધ અધ્યયન નિષ્પત્તિ આધારિત પ્રોજેક્ટ વર્ક કરાવવા બાળકો સાથે એક્શન સોંગ ગાવા ડેઇલી રૂટિનમાં અંગ્રેજી લોનવર્ડ્સ તથા અંગ્રેજીના નાના વાક્યોનો

પ્રયોગ કરી શાળાના તમામ બાળકોને અંગ્રેજી વિષયના રંગે રંગી દીધા છે. બાળકોને સતત પ્રેરણા અને માર્ગદર્શન આપી અંગ્રેજી વિષયને સરળ બનાવવા સતત પ્રયત્નો કરી રહ્યા છે.

શાળાની મુલાકાતે આવનાર સી.આર.સી કો-ઓર્ડિનેટરશ્રી, સ્કૂલ ઇન્સ્પેક્ટર સાહેબશ્રી, બીઆરસી કો-ઓર્ડિનેટર સાહેબશ્રી, ટીપીઓ સાહેબશ્રી તથા અન્ય મુલાકાતે આવનાર બેનના અંગ્રેજી વર્ગની અચૂક મુલાકાત લે છે. તથા તેઓના કાર્યની સરાહના કરે છે.

સતત પ્રયત્નોથી હાલ શાળાની અંગ્રેજી વિષયની એકમ કસોટી તથા સત્રાંત અને વાર્ષિક પરીક્ષાના ગ્રેડમાં પણ સુધારો જોવા મળેલ છે. દરેક પ્રવૃત્તિના અંતે ભાગ લેનાર બાળકોને સ્વખર્ચે પ્રોત્સાહિત કરવાના કારણે બાળકો હોશે હોશે સ્પર્ધામાં ભાગ લે છે. અને રમતા રમતા ગમત સાથે જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી રહ્યા છે.

ઇનોવેટરનું નામ:- વાઘેલા પ્રકાશભાઈ એમ.

❖ શાળાનું નામ:- શ્રી ઘાંટવડ કન્યા પ્રા.શાળા

તાલુકો :- કોડીનાર , જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ

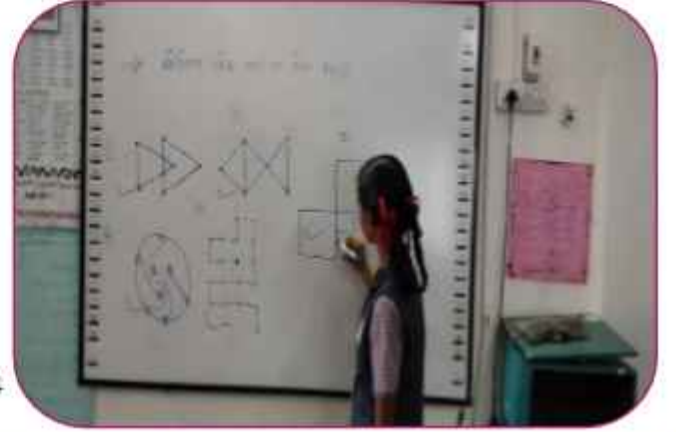
❖ મોબાઇલ નંબર :- ૯૫૧૨૩૮૮૮૭૩

ચેલેન્જ ચોર માઈન્ડ પઝલ

કોડીનાર તાલુકાના ઘાંટવડ ગામમાં આવેલ શ્રી ઘાંટવડ કન્યા પ્રા.શાળામાં ધોરણ ૬ થી ૮ માં પ્રકાશભાઈ એમ વાઘેલા છેલ્લા ૮ વર્ષથી શિક્ષક તરીકે સેવારત છે.પોતાનામાં શૈક્ષણિક અધ્યાપન કાર્ય દરમિયાન તેઓને ધ્યાને આવ્યું કે ધોરણ ૬ થી ૮ ના બાળકોમાં અલગ-અલગ પ્રકારના કોયડાઓ તેમજ ગેમ ઉકેલવામાં નિરસતા દાખવતા હતા.

આથી આ સમસ્યાના સમાધાન માટે ધો ૬ થી ૮ ના બાળકોને ચેલેન્જ ચોર માઈન્ડ પઝલ ગેમ નામની પ્રવૃત્તિ કરાવી અલગ-અલગ પ્રકારની ગેમ-પઝલ્સ આપી સોલ્વ કરાવતા થયા.પ્રથમ અઠવાડિયામાં એક પઝલ ગેમ સોલ્વ કરાવતા .પરંતુ બાળકો મુજવણ અનુભવતા હતા.ત્યારબાદ રોજબરોજની ચેલેન્જ ચોર માઈન્ડ ગેમ દ્વારા અલગ-અલગ પઝલ બનાવી સોલ્વ કરાવતા ગયા. બાળકોને માનસિક,બૌદ્ધિક તેમજ ગાણિતિક ક્રિયાઓમાં રસ જાગવા લાગ્યા.આજે ધોરણ ૬ થી ૮ ના ૭૦% બાળકો આ પ્રકારની ગેમ પઝલ્સ સોલ્વ કરવામાં રસ દાખવી,સોલ્વ કરવા લાગ્યો.જેના કારણે તેનામાં માનસિક વિકાસ સારો થાય છે.આ પ્રકારની ચેલેન્જ ચોર માઈન્ડ ગેમ દ્વારા મોબાઇલ જેવા વળગણથી દુર કરી શકાય છે.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- ધોકિયા શીતલબેન & જેઠવા સંજય કુમાર
- ❖ શાળાનું નામ:- છારા કન્યા પ્રાથમિક શાળા
તાલુકો :- કોડીનાર જીલ્લો :-ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 83520 10473, 96647 16925

જાદુઈ પીટારા અંતર્ગત ટીએલએમ નિર્માણ

ગીર સોમનાથ જિલ્લાના કોડીનાર તાલુકાની છારા કન્યા પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષક દંપતિ શ્રી શીતલબેન સવજીભાઈ ધોકિયા અને સંજયભાઈ દેવજીભાઈ જેઠવા છેલ્લા આઠ વર્ષથી પ્રજ્ઞા વર્ગમાં કામ કરે છે. બેનશ્રી એ જ્યારે પ્રજ્ઞા વર્ગ સંભાળ્યો ત્યારે વર્ગમાં વિદ્યાર્થીઓની હાજરીમાં અનિયમિતતા જોવા મળી. ગામ પછાત હોવાથી વાલીઓ મજૂરી કામ કરે છે. અને શિક્ષણ પણ નહીવત છે. વ્યક્તિગત સ્વચ્છતા અને વારંવાર બીમાર રહેવાના કારણે બાળકોમાં ગેરહાજરીનું પ્રમાણ વધુ રહેતું હતું તેથી વર્ગના બાળકોને નિયમિત કરવાનો પ્રશ્ન વિકટ જણાયો. બાળકોને વર્ગની અંદર કઈ રીતે લાવવા? બહેનશ્રી ના આ પ્રશ્ન નો સામનો શાળાના દરેક શિક્ષકો પણ કરતા હતા. આથી તે દંપતીએ આ વિકટ સમસ્યાઓનું સમાધાન કઈ રીતે કરવું તે અંગે વિચાર્યું તથા નાના પાયાનું સંશોધન શરૂ કર્યું. બાળકોને માત્ર આનંદદાયી અને પ્રવૃત્તિમય વાતાવરણમાં રાખવા. નાના અને નવા આવેલા બાળકો હોય, શાળા પ્રત્યે લગાવ થાય, શાળાનો ડર દૂર થાય, અજાણ્યા બાળકો સાથે મૈત્રીભાવ કેળવાય, કંઈક નવું વિચારે, નવું કરે, પોતાનામાં ખેલ દિલીની ભાવના વિકશે એકાગ્રતા આવે, શાળાએ આવેલ બાળક સતત પ્રવૃત્તિમય રહે અને ગમ્મત સાથે જ્ઞાન અને શિક્ષણકાર્ય પ્રાપ્ત કરે આ અંગે વિવિધ પ્રયાસો પછી આ નવતર પ્રયોગ અમલમાં મૂકવામાં આવ્યો.

જેના લીધે આજે બાળકો ખૂબ જ ઉત્સાહ અને ઉમંગ આનંદથી અભ્યાસ કરે છે વર્ગનું વાતાવરણ એવું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું કે બાળકો હોશે હોશે પોતાના ઘરેથી શાળાએ નિયમિત આવે છે બાળકોના વ્યક્તિગત સ્વભાવને ધ્યાનમાં લઈ તે શેમાં રસ દાખવે છે જે જાણીને સારી રીતે પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા શિક્ષણ શરૂ કરવામાં આવ્યું.

શરૂઆતના સમયમાં વાલીઓ પણ થોડા ઉદાસીન રહેતા હતા. આ શિક્ષકદંપતી સ્કૂલમાં દફતર લાવવાની ના પાડે છે. વધુ હોમવર્ક આપતા નથી વાલીઓ અને શિક્ષકો વચ્ચે પ્રજ્ઞા અભિગમની ચર્ચા કર્યા બાદ સોહાર્દપૂર્ણ વાતાવરણનું નિર્માણ થયું. પોતાના બાળકોમાં થયેલ શૈક્ષણિક સફળતા બાબતથી વાકેફ થઈ શાળા પ્રત્યે સકારાત્મકતા દાખવી બાળકના પાયાનો વિકાસ થયો.

બાળકોનું સ્વાગત કરવા માટે તેમને આવકારવા માટે સ્પીકર ટેપના માધ્યમથી બાળગીતો, બાળવાર્તાઓ, જોડકણા, ઉખાણા, જેવી પ્રવૃત્તિઓ કરાવવામાં આવતી. પ્રવૃત્તિઓચીટક કામ, કાગળ કામ, કાતરકામ, રંગપુરણી, અભિનય ગીત, બોક્સની ગોઠવણી, 10 સુધીના અંક જ્ઞાનની ઓળખ, પર્ણોની ઓળખ, અલગ અલગ વસ્તુઓનું રંગ અને આકારો પ્રમાણેનું વર્ગીકરણ, દીવાસળીની ગોઠવણી, વિવિધ પઝલ, વિવિધ રમતો, ઇન્ડોર ગેમ્સ, આઉટડોર ગેમ્સ, પિસ્તાના ફોતરા ગોઠવવા, મણકાની માળા બનાવી, બોક્સની છાપ ગોઠવવી, વેસ્ટ માંથી બેસ્ટ પ્રવૃત્તિઓ,

આ બધી પ્રવૃત્તિઓના કારણે બધા બાળકો પોતે પોતાના ઘેર જેમ રહેતા હોય તેવી રીતે રહીને વર્ગ કાર્ય કરે, પોતાની આવડત પ્રગટ કરે અને કોઈપણ જાતના સંકોચ કે ભય વગર વર્ગની અંદર નિયમિત સમય પસાર કરે છે. શિક્ષક સાથે આત્મીયતા કેળવે છે. અને વિવિધ સ્કીલનો વિકાસ થાય છે આ પ્રવૃત્તિઓની અંદર બાળકોને આસપાસના પરિસર માંથી સહજ અને સરળતાથી કોઈ પણ ખર્ચ વિના મળી રહેતા સાધનોના માધ્યમથી બાળકોને શીખવાડવામાં આવે છે. વેસ્ટ માંથી બેસ્ટ અને નકામી વસ્તુઓનો ઉપયોગ કરી વિવિધ ગેમ તૈયાર કરી બાળકોને રમાડવામાં આવે છે. તમામ બાળકો પ્રવૃત્તિઓમાં ભાગ લેતા થયા અને પરિણામે શરમ સંકોચ દૂર થયા. ફોટો વિડીયો જોઈ બાળકોના વાલીઓના ઉત્સાહમાં વધારો થયો અને બધા બાળકો નિયમિત વર્ગમાં હાજર રહેવા લાગ્યા. આના પરિણામે અધ્યયન નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરવામાં સફળતા મળી નિયમિતતા સ્વચ્છતા અને સ્વયં શિસ્તમાં સુધારો જોવા મળે છે.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- હિમતસિંહ ધીરુભાઈ પરમાર
- ❖ શાળાનું નામ:- ડોળાસા કુમાર શાળા
તાલુકો :- કોડીનાર , જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- ૯૨૨૮૨૩૪૭૦૪

ગણિત વિષય શિક્ષણમાં અનુભવજન્ય-અધ્યાપન-પદ્ધતિ

ગીરસોમનાથ જિલ્લાના કોડીનાર તાલુકાના ડોળાસા ગામમાં આવેલ શ્રી કુમાર પ્રાથમિક શાળામાં ધો. ૬ થી ૮ માં ગણિત-વિજ્ઞાન શિક્ષક તરીકે હિમતસિંહ ધીરુભાઈ પરમાર છેલ્લા ૬ વર્ષથી શિક્ષક તરીકે સેવારત છે. પોતાના શિક્ષણિક અધ્યાપન કાર્ય દરમિયાન તેઓને ધ્યાનમાં અવ્યુ કે શાળાના ધો ૬ થી ૮ માં અભ્યાસ કરતા બાળકોમાંથી 70% બાળકો ગણિત વિષય શીખવામાં નિ:રસતા દાખવતા. આથી આ સમસ્યાના સમાધાન હેતુ શિક્ષકશ્રીએ સૌપ્રથમ તેનું વર્ગ- વિશ્લેષણ અને મૂલ્યાંકન હાથ ધર્યું. ત્યારબાદ નવતર પ્રયોગના ભાગરૂપે શિક્ષકશ્રી એ દોરડા ખેંચ દ્વારા સંખ્યાજ્ઞાન , હીચકા દ્વારા ચડતો-ઉતરતો ક્રમ, ગીલ્લી ડંડા દ્વારા સંખ્યાઓ, મેદાની રમતો દ્વારા ભૌતિક આકારો, રમકડા દ્વારા ઘનઆકારો વગેરે રમતો દ્વારા બીજ ગણિતીય સંકલ્પનાઓને આવરી લઈ વર્ગખંડ કાર્યની શરૂઆત કરવામાં આવી.

શિક્ષકશ્રી દ્વારા ગણિતના અમૂર્ત ખ્યાલોને પ્રવૃત્તિ દ્વારા સમજાવવા પર વધુ ભાર મુક્યો જેના લીધે બાળકોની જીજ્ઞાસાવૃત્તિમાં પણ વધારો થયો.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- સેવરા હંસાબેન
- ❖ શાળાનું નામ:- પીએમશ્રી વિરાટનગર પ્રા શાળા
તાલુકો :- કોડીનાર , જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- ૭૨૦૩૯૧૪૪૧૨

ગણન,રંગો અને પર્યાવરણની અભિવ્યક્તિ

ગીર સોમનાથ જિલ્લાના કોડીનાર તાલુકાનું વિરાટનગરમાં પીએમશ્રી વિરાટનગર પ્રાથમિક શાળા કોડીનારમાં સેવરા હંસાબેન મસરીભાઈ ફરજ બજાવે.તે શાળાના, ધોરણ ૧ થી ૫ માં અભ્યાસ કરતાં બાળકોને બાળકો સર્જનાત્મકતા તરફ વળેલા ન હતા.તેને સર્જનાત્મકતા તરફ વાળવા પ્રયત્ન કર્યો. બાળકોને માટીકામ ,કાગળ કામ ,છાપકામ ,કાફ્ટ વર્ક, ચિત્રકામ જેવી સપ્તરંગી પ્રવૃત્તિઓનું તલસ્પર્શી જ્ઞાન ધરાવે તે માટે પ્રયત્ન કર્યો.પર્યાવરણ પ્રત્યે જાગરૂકતા કેળવે તે માટે જ્ઞાન આપ્યું. બાળકો ગણિત પ્રત્યે રસ દાખવે તે માટે કાર્ય કર્યું થોડી મુશ્કેલી હતી.તેથી બાળકોની મુશ્કેલી દૂર કરવા એક નવતર પ્રયોગ શરૂ કર્યો.તે નવતર પ્રયોગનું નામ હતું,સર્જનાત્મક કારીગરી વર્ગખંડમાં બાળકોને શિક્ષણ કાર્ય કરાવતી વખતે સર્જનાત્મક કાર્યની પ્રવૃત્તિઓ કરાવી તેમજ મોખિક જ્ઞાન પણ આપવામાં આવ્યું .સાથે સાથે પર્યાવરણ અને ગણિતનું કાર્ય પણ કરાવ્યું.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- વાઢેળ પ્રકાશકુમાર હમીરભાઈ
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી નગડલા પ્રાથમિક શાળા
તાલુકો :- કોડીનાર જિલ્લો :-ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 9277353176

વિભાજ્ય અવિભાજ્ય સંખ્યાઓ ઓળખો રમતા-રમતા

શ્રી વાઢેળ પ્રકાશકુમાર હમીરભાઈ 2008માં શિક્ષક તરીકેની સેવામાં જોડાયા છે. તેઓ અંગ્રેજી વિષયમાં M.A.,B.Ed.(એક્સ્ટર્નલ) થયા બાદ ગણિત વિષયમાં રસ રુચિ ધરાવતા હોવાથી ધોરણ 1 થી 5માં જ રહેવાનું પસંદ કર્યું છે. તેઓ શાળામાં ગણિત વિષય તેમજ બાળકોને નવાચાર, નવીન રમતો તેમજ તાર્કિક કોયડાઓ દ્વારા બાળકોને ગણિતમાં રસ પડે તેવા પ્રયત્નોથી બાળકો શાળામાં વધુમાં વધુમાં નિયમિત ભણવા આવે તેવા પ્રયત્નોથી તેમના વર્ગમાં સૌથી વધુ હાજરી ધરાવતા બાળકો જોવા મળે છે. તેમના ઇનોવેશન "વિભાજ્ય અવિભાજ્ય સંખ્યાઓને ઓળખો રમતા રમતા" દ્વારા બાળકો ગણિત વિષયમાં વધુ રસ અને રુચી કેળવી છે તેમજ ગણિતની એકમ કસોટી, સત્રાંત તેમજ વાર્ષિક પરીક્ષામાં ઘણો સુધારો જોવા મળ્યો છે.

તેઓ શાળામાં શાળાના સમય ઉપરાંત નવોદય પ્રવેશ પરીક્ષા તેમજ CET જેવી સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની તૈયારી કરાવતા હોવાથી તેના ફળ સ્વરૂપે અત્યાર સુધી શાળામાંથી કુલ 18 બાળકો CETમાં સારું પરફોર્મન્સ આપીને મેરીટમાં સમાવેશ થયો છે તથા નવોદય પ્રવેશ પરીક્ષા માટે છેલ્લા બે વર્ષથી લગભગ દર વર્ષે સરેરાશ ૧૫ થી વધુ બાળકો પરીક્ષા આપે છે અને બાળકો સુંદર પરફોર્મન્સ પણ આપવા લાગ્યા છે. આ પ્રયત્નોથી બાળકો તેમજ વાલીઓને શાળા સુધી જોડી રાખવામાં સફળતા મેળવી છે.આમ આ નવતર પ્રયોગ દ્વારા શ્રી નગડલા પ્રાથમિક શાળામા શિક્ષકશ્રી વાઢેળ પ્રકાશકુમાર હમીરભાઈ દ્વારા બાળકોને અવિભાજ્ય વિભાજ્ય સંખ્યાઓ તેમજ શાળામાં ચાલતા નવોદય તેમજ CET ના અલગથી ચાલતા ક્લાસમાં રસ પડે તેવા હોશિયાર અને મહેનતુ બાળકો સરળતાથી મળતા થયા...

OPPO Reno12 5G

● Never miss a moment

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- એમ.બી સોંદરવા
- ❖ શાળાનું નામ:- નાની ફાફણી પ્રાથમિક શાળા
તાલુકો :- કોડીનાર જિલ્લો :-ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 9664915861

બેજુક એજ્યુકેશન અંગે નવીનીકરણ

ગીર સોમનાથ જિલ્લાની કોડીનાર તાલુકાના નાનીફાફણી ગામમાં જ્યાં વાલીઓ મોટેભાગે મજૂરી કામ સાથે સંકળાયેલ હોય જેથી બાળકોના શિક્ષણ પ્રત્યે સજાગતા ઓછી જોવા મળે છે. આ ગામમાં આવેલ નાની ફાફણી પ્રાથમિક શાળામાં ધોરણ 6 થી 8 માં ગણિત વિજ્ઞાન શિક્ષક તરીકે સોંદરવા મનુભાઈ ભાયાભાઈ શિક્ષક તરીકે ફરજ બજાવે છે.બાળકોમાં પુનરાવર્તન અને મહાવરા નો અભાવ જોવા મળેલ.આ અભાવ ના લીધે બાળકમાં જે શૈક્ષણિક પ્રગતિ થવી જોઈએ તે થતી નથી.આ સમસ્યાના સમાધાન માટે સઘન પ્રયત્નો હાથ ધરવામાં આવ્યા.

હાલમાં સરકાર દ્વારા બાળકોના પાયાના શિક્ષણ અંગે ખુબ ભાર મુકવામાં આવી રહ્યો છે. જેમાં વર્ગખંડ દરમ્યાન આ કાર્યને કેવી રીતે પહોંચવું દરેક માટે સમસ્યા બની ગયેલ છે ત્યારે પ્રાર્થના સભા દરમ્યાન જ ઓછા સમયમાં દરેક બાળકને પાયાના શિક્ષણ અંગે આયોજનપુર્વક એક રૂપરેખા તૈયાર કરવામાં આવી. આ પ્રયોગમાં શરૂઆતમાં દરેક બાળકને તબક્કા એક માંથી પસાર થવાનું હોય છે.જે આ તબક્કામાંથી પસાર થાય તેને બીજા તબક્કામાં પ્રવેશ આપવામાં આવે છે.

દરેક વર્ગમાં પ્રેરક ટીમના સભ્યો દ્વારા કામગીરી હાથ ધરવામાં આવી જેમાં તેમના દ્વારા જ્યારે શાળા ના શિક્ષકો વર્ગમાં આવે તે પહેલા જ શ્રુતલેખન કાર્ય પુર્ણ કરવમાં આવે છે જેના લીધે વર્ગ વ્યવસ્થાપન પણ ખુબ સારી રીતે જળવાય છે.તેમજ દરેક બાળકની પ્રગતિને રોજ ચકાસણી કરી શક્યા.સમગ્ર શાળાના બાળકોનું એક સાથે કાર્ય ચેક કરવું એ એક પડકાર હતો,પરંતુ ધીમે ધીમે સફળતા મળવા લાગી.

શાળાના તમામ સ્ટાફ એ નવતર પ્રયોગને સફળ બનાવવા માટે જહેમત ઉઠાવી રહ્યા છે. દરેક બાળકને યોગ્ય સુચન કર્યા બાદ જ આગળ વધવાનું થાય છે. આજે ધોરણ ૩ થી ૪ ના તમામ બાળકો પ્રયત્નશીલ બની રહ્યા છે.

ઉપયોગીતા:

- બેઝિક એજ્યુકેશનમાં પાયાનું શિક્ષણ પ્રાપ્ત થયું, દરેક બાળકને વ્યક્તિગત ધ્યાન અપાયું
- હોશિયાર બાળકો જનરલ નોલેજ અને મુખ્ય ગણિત ની સંકલ્પનાઓના ઉદાહરણો ગણતા થયા શીખવા શીખવવાની પ્રક્રિયામાં વધારો જણાવો.

શાળા સ્ટાફ દ્વારા ચકાસણી

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- નરેન્દ્રભાઈ બી.વાઢેળ
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી વિહ્લપુર પ્રા.શાળા
તાલુકો :- કોડીનાર જીલ્લો :-ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- ૯૨૭૫૨૪૮૪૬૮

વિભાજ્ય અવિભાજ્ય સંખ્યાઓ ઓળખો રમતા-રમતા

નમસ્કાર, ગીર સોમનાથ જિલ્લાના કોડીનાર તાલુકાનું નાનકડું ગામ એટલે વિહ્લપુર આ ગામમાં 12 વર્ષ પહેલા વિહ્લપુર પ્રાથમિક શાળામાં સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયમાં નરેન્દ્રભાઈ વાઢેળ નામના એક શિક્ષક તારીખ 19/6/2012 ના રોજ શાળામાં દાખલ થાય એમ.એ બી.એડ એટલે પોતાના વિષયમાં પહેલા દિવસથી શાળામાં ધોરણ છ થી આઠ ના બાળકોની કમાન હાથમાં લઈ થોડો સમય જતાં તેમને માલુમ પડ્યું કે બાળકો સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયથી દૂર ભાગે સ્ટ્રેસ અનુભવે રૂચિ ન કેળવતા શિક્ષણમાં નવતર પ્રયોગ દ્વારા નવી દિશામાં વિચારવાનું શરૂ કર્યું

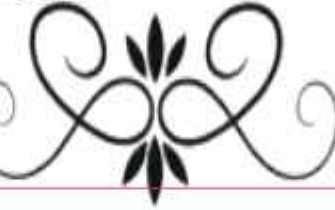
એક દિવસ ક્લાસમાં હાજરીમાં ધોરણ છ ના બાળકોને દરેક વિદ્યાર્થીને ગુજરાતના જિલ્લાના નામ આપી યસ સરની જગ્યાએ પોતાના જિલ્લાનું નામ હાજરીમાં બોલવું તેવી જ રીતે ધોરણ સાતના બાળકોને ભારતના રાજ્યોના નામ આપ્યા. તેમજ ધોરણ 8 ના બાળકોને વિશ્વના દેશોના નામ આપી હાજરીની શરૂઆત કરી બાળકો સામાજિક વિજ્ઞાનમાં વધુ રૂચી કેળવે તે માટે કોમ્પ્યુટર લેબની અંદર દરેક ગુજરાતના જિલ્લાઓ ભારતના રાજ્યો અને વિશ્વના દેશોની કોમ્પ્યુટરમાં પઝલ્સ ગેમ બનાવી કોમ્પ્યુટર લેબમાં ગેમ રમાડતા રમાડતા બાળકો સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયમાં રૂચિ કેળવતા થયા,જાતે નકશા દોરતા થયા ધીમે ધીમે અનેક પ્રયત્નો પછી ખૂબ મહેનત પછી સામાજિક વિજ્ઞાન ખંડ નું નિર્માણ બાળકોએ પોતાની જાત મહેનતથી કર્યું. હવે બાળકો સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયને કોમ્પ્યુટરના માધ્યમથી શીખે છે એકમ બાદ કોમ્પ્યુટર દ્વારા ટેસ્ટ લેવાથી બાળકોમાં પરિણામ જોવા મળ્યું.

આજે બાળકો સામાજિક વિજ્ઞાનના અધરા મુદ્દા ,કઠિન બિંદુ સરળતાથી શીખે છે તેમજ ક્લસ્ટરની ઘણી શાળાઓએ મુલાકાત લઈ આજે વિકલપુર પ્રાથમિક શાળાના બાળકો YouTube એન બી વાઢેર ચેનલમાં વિડીયો પણ અપલોડ કરી સામાજિક વિજ્ઞાન ની દરેક પ્રવૃત્તિ અપલોડ કરી વિષયને વધુ શીખી રહ્યા છે.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- ધનારાજગિરિ હિમતગિરિ ગૌસ્વામી
- ❖ શાળાનું નામ:- પી .એમ .શ્રી વિરાટનગર પ્રા. શાળા
તાલુકો :- કોડીનાર જિલ્લો :-ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 6354288829

છોડ ગઠરીયા

મારા કોડીનાર તાલુકામાં ફેરિયાઓ ,ફળો-શાકભાજી વેચનાર ,દુકાનવાળા મિત્રોને પત્ર કે વ્યક્તિગત મળી પ્લાસ્ટીકના ઝભલામાં એક ગાંઠ વાળી ને જ આપવાની હાકલ કરી.ઝભલાનો ફરી ઉપયોગ કરી શકાય. કચરો ઓછો થાય.

વડનગર ગામ મારા ગામ આવતા-જતા રસ્તામાં આવે છે સવારે ૮ :૦૦ વાગ્યા સુધી લાઈટ ચાલુ હોય.મારી શાળા સવારની હોય હું ત્યાંથી ૭:૦૦ થી ૭:૧૫ શાળાએ કોડીનાર આવતો હોય, ૭ ટાવર ની લાઈટ બંધ કરી વીજળી બચાવું છું.

- બાળક નો જન્મ થતા છઠ્ઠીના પત્રો,લગ્ન વખતે હાજરના સરસ પત્રો લખું છું.
- વડનગરમાં ખુબ ધૂળ ઉડે છે પાણી છાંટવાના આભાર પત્રો લખ્યા છે. સમજણ આવતા ધૂળ ઉડતી બંધ થઈ જશે.
- અત્યારે કેસુડાં,પીળી આવળના ફૂલોનો ઉપયોગ કરી પુષ્પગુચ્છ બનાવીએ છીએ.
- રૂમમાં લાઈટ પંખાને કલરવાળા રેડીયમની નિશાની કરી. જેથી જે રંગીન ચાપ ચાલુ કરો તેજ પંખો કે લાઈટ થાય વીજળીની બચત થશે.
- પાણીયારાની સ્વચ્છતા અને ફળિયાની સ્વચ્છતાની હરીફાઈ રાખી સન્માનો કરાયા.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- જાદવ કનુભાઈ બી.
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી સોનપરા પ્રાથમિક કન્યા શાળા
તાલુકો :- ગીર ગઢડા જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 63524 48323

“કૌન બનેગા ઘડિયા માસ્ટર?”

જાદવ કનુભાઈ ભીખાભાઈ સોનપરા ગામમાંથી જ પ્રાથમિક શિક્ષણ મેળવી, પી.ટી.સી. કર્યા બાદ પોતાના જ ગામમાં શિક્ષક તરીકે નોકરી મેળવીને શિક્ષણરૂપી કારકીર્દી શરૂ કરી.

ઇ. સ. 1999માં શિક્ષક તરીકે જોડાયા બાદ બાળકો ગણિત વિષયમાં નબળા રહેતા હોવાથી ગણિત વિષયમાં વધુ રસ લેતા થાય અને ગણિતની પાયાની ક્રિયાઓ સરળતાથી કઈ રીતે શીખી શકાય તેના માટેનું મનોમંથન હંમેશા કરતો રહેતો.

એવામાં બાળકો પ્રાર્થનાસભામાં પૂછેલા વ્યવહારુ કોયડાઓનો જવાબ આપી શકતા ન હતા ત્યારે મે વિચાર કર્યો કે બાળકોને ઘડિયાનો મહાવરો અને ઉપયોજન કરવામાં તકલીફ થાય છે. આથી બાળકો ઘડિયા હોંશે હોંશે મુખ પાઠ કરતાં થાય અને પછી તેનો ઉપયોગ કરતાં થાય તે માટે મે વર્ષ 2019 થી મારી શાળામાં “કૌન બનેગા ઘડિયા માસ્ટર ?” ક્વીઝની રમત ચાલુ કરી છે. જેના પરિણામે બાળકો વ્યવહારુ કોયડાઓ સરળતાથી ઉકેલતા થયા છે. મને આશા છે કે આ રમત ભવિષ્યમાં બધી જ શાળાઓમાં જઈ અને મૃત થયેલા ઘડિયાને બળ આપે એ જ અભ્યર્થના.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- ગોહિલ પ્રવિણ બી
- ❖ શાળાનું નામ:- લુવારીમોલી પ્રાથમિક શાળા
તાલુકો :- ગીર ગઢડા જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 7359870420

ગાણિતિક સરળ રીતો

ગીર સોમનાથ જિલ્લાના ગીર ગઢડા તાલુકાના લુવારીમોલી પ્રાથમિક શાળામાં ધોરણ 6 થી 8 ના ગણિત-વિજ્ઞાનના શિક્ષકશ્રી ગોહિલ પ્રવિણ બી. ફરજ બજાવે છે. અહીંના બાળકો સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષામાં આવતા ગણિત અને રીઝનીંગના દાખલાની ઝડપથી અને સરળતાથી ગણતરી કરી શકે તથા ગણિત પાઠ્યપુસ્તકમાં રહેલા ગણિતના કઠિન બિંદુઓને ગણિતની સરળ અને શોર્ટ-કટ પદ્ધતિ દ્વારા સમજે તેવી પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરવામાં આવે છે.

ધોરણ 6 થી 8 ના બાળકો ગણિતની સરળ અને શોર્ટ-કટ પદ્ધતિ દ્વારા ગણિતમાં આવેલા કઠિન એકમોને સારી રીતે સમજતા થયા છે. તથા ગણિત વિષયમાં રસ દાખવતા થયા છે. આ નવતર પ્રયોગના પરિણામ સ્વરૂપે વિદ્યાર્થીઓ ગણિતની સરળ રીતો અને શોર્ટ-કટ પદ્ધતિ ની મદદથી ગણિતના કઠિન એકમોના દાખલા શિખતા થયા. તથા તેના જવાબ સરળતાથી અને ઝડપથી મેળવતા થયા. સાથે-સાથે ગણિતની પાયાની સંકલ્પનાઓ સિદ્ધ થતી જોવા મળી છે. આ રીતે ગાણિતિક સરળ રીતોનો નવતર પ્રયોગ શિક્ષકશ્રી ગોહિલ પ્રવિણ બી. દ્વારા અમલમાં મુકવામાં આવ્યો.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- ડૉ.કૃષ્ણહર્ષ એલ.વાઢેળ
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી રાતિઘાર પ્રાથમિક શાળા
તાલુકો :- તાલાળા , જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 7574996375

સંસ્કૃત ભાષા: એક વ્યાવહારિક અભિગમ

ગીર સોમનાથ જિલ્લાના તાલાલા તાલુકાના રાતિઘાર ગામમાં આવેલ શ્રી રાતિઘાર પ્રાથમિક શાળામાં ડૉ.કૃષ્ણહર્ષ એલ.વાઢેળ વર્ષ ૨૦૧૧થી ભાષા શિક્ષક તરીકે ફરજ બજાવે છે.શિક્ષકશ્રીના ધ્યાનમાં આવ્યું કે શાળામાં બાળકો સંસ્કૃત ભાષા પ્રત્યે અણગમો દર્શાવે છે,તો તેઓને સરળ સંસ્કૃત માધ્યમ દ્વારા સંસ્કૃત ભાષા પ્રત્યે અભિમુખ કરવા અને સંસ્કૃતનો બહોળો પ્રમાણમાં વ્યાવહારિક ઉપયોગ કરતા થાય એ હેતુથી શિક્ષકશ્રી દ્વારા એક ઇનોવેટીવ આયોજન કરવામાં આવ્યું.

જેમાં ધોરણ ૬ થી ૮ના બાળકોને સંસ્કૃત ભાષા વિશે વ્યાવહારિક સમજ આપવામાં આવે છે. સંસ્કૃત ભાષાને સરળતાથી સમજવા માટે તથા વ્યાવહારિક ઉપયોગમાં લેવા માટે શિક્ષકશ્રી દ્વારા એક પ્રવૃત્તિનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે.જેમાં ૬ થી ૮ના બાળકો સંસ્કૃત શબ્દો,ક્રિયાપદો, સુક્તિઓ, સુવિચાર, સ્વ-પરિચય વગેરે પ્રાર્થનાસભામાં તેમજ એક બીજા સાથે વ્યવહારમાં પણ બોલતા થયા.સપ્તાહમાં એક વાર સંસ્કૃત ભાષાનો જ પ્રયોગ કરવો એવું આયોજન પણ શિક્ષકશ્રી દ્વારા કરવામાં આવ્યું.આ રીતે રાતિઘાર પ્રાથમિક શાળામાં સંસ્કૃત ભાષા એક વ્યાવહારિક અભિગમની રચના કરવામાં અવી.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- મહેતા નિશાંત મનસુખભાઈ
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી આંકોલવાડી કન્યા શાળા.
તાલુકો :- તાલાલા , જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :-7567316040

સરલમ એવ સંસ્કૃતમ.

ગીરસોમનાથ જિલ્લાનાં તાલાલા તાલુકામાં શ્રી આંકોલવાડી કન્યા શાળા માં વર્ષ 2016 થી શ્રી નિશાંતભાઈ મનસુખભાઈ મહેતા (અપર)પ્રાયમરી વિભાગમાં ભાષામાં ગુજરાતી, હિન્દી, સંસ્કૃતનાં વિષયો બાળકોને ભણાવે છે. જેમાં સંસ્કૃત વિષયને વધુ સરળ બનાવવા માટે તેઓએ બાળકોને સંસ્કૃત વિષયમાં વધારે જ્ઞાન આપવાનું તેમજ બોલતા કરવાની પ્રયુક્તિઓ હાથ ધરી.

જેમાં શરૂઆતમાં ધોરણ 6 થી 8 નાં બાળકોને સંસ્કૃત ભાષામાં બોલવામાં તેમજ સ્પષ્ટ ઉચ્ચારણમાં બહુ ક્ષતિઓ જોવા મળતી હતી. તથા બાળકોને શરૂઆતનાં તબક્કે સંસ્કૃત ભાષા કઠિન હોય અને તેને બોલવામાં કે લખવામાં બહુ ભૂલો પડશે એવા આશય થી ક્ષોભ અનુભવતાં હતાં.ત્યારબાદ ધોરણ 6 થી 8 માં વિદ્યાર્થીઓને શ્રી નિશાંતભાઈ મહેતા દ્વારા પ્રાર્થનાસભામાં સંસ્કૃત ભાષાનાં દરરોજ પાંચ શબ્દો બોલાવવા,સંસ્કૃતની અંદર સુવિચાર, સંસ્કૃતમાં પોતાનો પરિચય બોલવા,સંસ્કૃતમાં જન્મદિવસની શુભેચ્છા આપવી, તેમજ સમગ્ર સંચાલન અઠવાડિયામાં 2 દિવસ સંસ્કૃત ભાષા માં કરાવવા માટે પ્રોત્સાહિત કર્યાં.અને સાથે સાથે શ્રી નિશાંતભાઈએ પોતાની મહેનત અને પ્રેરણા દ્વારા હાલ ડિસેમ્બર 2024 માં 50 જેટલાં બાળકોને તેમજ શિક્ષકોને સંસ્કૃત ભારતી દ્વારા લેવામાં આવતી “સંસ્કૃત ગૌરવ -પરીક્ષા” અપાવી.જેમાં વિદ્યાર્થીઓ તેમજ શિક્ષકોએ ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લઈ અને “સંસ્કૃત ગૌરવ પરીક્ષા “ આપી.

આવી રીતે ધોરણ 6થી 8 નાં બાળકોને સંસ્કૃત સરળ ભાષા તેમજ “કર્ણપ્રિય” (કાન થી સાંભળવી) તેમજ “રસપ્રિય”(રસ રુચિથી બોલવી)ગમતી ભાષા હોવાની પ્રતીતિ થઈ અને બાળકો સંસ્કૃત ભાષામાં શબ્દો, વાક્યો, પરિચય, સંસ્કૃત જન્મદિવસ શુભેચ્છા ગીત પણ બોલતા કર્યાં.

આમ, નિશાંતભાઈ મહેતા દ્વારા "સરલમ એવ સંસ્કૃતમ"ની પોતાની આગવી શૈલી તેમજ પોતાની પ્રતિભાથી શ્રી આંકોલવાડી કન્યા શાળાની અંદર કરેલ પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા બાળકો તેમજ શિક્ષકોમાં સંસ્કૃત ભાષા પ્રત્યેની અભિરુચિ કેળવી.અને અંતે "જયતુ સંસ્કૃતમ" "વદતુ સંસ્કૃતમ" "જયતુ ભારતમ" "વંદે સંસ્કૃત માતરમ"

આંકોલવાડી ગામની કન્યા શાળા ખાતે સંસ્કૃત ગૌરવ પરીક્ષાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું

તાલાલા ભાસ્કર | શ્રી આંકોલવાડી કન્યા શાળા ખાતે 'સંસ્કૃત ગૌરવ પરીક્ષા'નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં બાળકો અને શિક્ષકો દ્વારા આ પરીક્ષા આપવામાં આવી હતી. જેમાં સંસ્કૃત ભાષાનાં જ્ઞાનમાં વધારે ધ્યાય તેમજ ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સંસ્કારનું સિંચન ધ્યાય તે માટે સમગ્ર પરીક્ષાનું સકલ સંચાલન શ્રી આંકોલવાડી કન્યા શાળાનાં શિક્ષક નિશાંતભાઈ એમ મહેતા દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- ચાવડા ભાવેશકુમાર દેવરાજભાઈ
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી વાડલા પ્રાથમિક શાળા
તાલુકો :- તાલાલા, જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- ૯૯૨૫૫૪૪૦૧૧

મેપ એજ્યુકેશન વીથ નોલેજ

ગીર સોમનાથ જિલ્લો પોતાની ભૌગોલિક વિશેષતાથી જાણીતો છે. દરિયાકાંઠાથી લઈને ડુંગરો, તીર્થ સ્થાનોથી લઈને પર્યટન સ્થળો, જંગલ અને વન્યજીવો અહિંયાની વિશેષતા છે. કેસરકેરીથી પ્રખ્યાત તાલાલાથી જમજીરના ધોધ જામવાળા તરફ જતા આંકોલવાડી પાસે એક નાનકડું ગામ વાડલા આવેલું છે. ચારે તરફ વનરાય અને સિંહોની ડણક સંભળાય તેવા વાતાવરણમાં બાળકોને સ્વર્ગથી પણ વહાલી એવી પ્રાથમિક શાળા આવેલી છે.

લઘુ લિપિના સ્વરૂપે કાગળમાં આકારાય છે નકશો

થોડામાં ઘણુબધું સંકેત સહારે કહી જાય છે નકશો.

ચૈતન્ય જોષીની આ પંક્તિ વાંચતા એવું લાગે છે કે, આ નકશો ઘણુબધું કહી જાય છે પણ એવા પ્રાથમિક શાળાના નાનકડા બાળકના માનસ પર આ બધું યાદ રખાવવું મુશ્કેલીભર્યું કામ છે. અને આ કામને સરળ બનાવવાની જહેમત આંકોલવાડી ક્લસ્ટરની વાડલા પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષક ભાવેશભાઈએ ઉઠાવી છે.

આ ઇનોવેશનમાં જુદા જુદા આઉટલાઈન વાળા રાજ્ય અને દેશનો નકશો લેવામાં આવ્યો. અને તેમાં વિસ્તારના આધારે નંબર આપવામાં આવ્યા. ઉદાહરણ તરીકે સમજીએ તો કચ્છને 1 નંબર અને ડાંગને ૩૩નંબર આપવામાં આવેલા. ત્યારબાદ પ્રશ્નોની જુદી જુદી કીટ તૈયાર કરવામાં આવી. જેમાં પ્રસિધ્ધ મેળાઓ, સરોવરો, નદીઓ, મહેલો, તાલુકા મથકો, ઐતિહાસિક સ્થળો જેવા પ્રશ્નો લેવામાં આવેલા હતા. આ કીટના કાર્ડમાં એકબાજુ પ્રશ્ન અને બીજી બાજુ તેનો જવાબ એટલે કે જીલ્લાનું નામ અને તેનો આપવામાં આવેલો નંબર લખવામાં આવ્યો. હવે શરૂઆતમાં શિક્ષક દ્વારા અને પછી અનુભવ થતા વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા

પ્રશ્નો પૂછવામાં આવેલ છે અને બાળક નંબરના આધારે સરળતાથી જિલ્લા શોધતા થયા અને તેના લીધે સામાન્ય જ્ઞાનમાં પણ વધારો થયો.

આ પ્રયોગના પરિણામ રૂપે શાળામાં યોજવામાં આવતી એકમ કસોટી અને સત્રાંત કસોટીમાં 5 ગુણના નકશામાં બધા વિદ્યાર્થીઓએ 3 કરતા વધુ ગુણ મેળવ્યા.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- મહિડા દિનેશભાઈ ડી.
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી આંબળાશ કન્યા શાળા
- ❖ તાલુકો :- તાલાલા, જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- ૯૯૭૯૩૬૩૬૨૩

ગણિત ગેમ્સ: ઘડિયા

આંબળાશ કન્યા શાળામાં શ્રી દિનેશભાઈ ડી. મહિડા 1 ઓગસ્ટ 2023ના રોજ જિલ્લા ફેરબદલીથી ગણિત શિક્ષક તરીકે હાજર થયા. તેઓ વિદ્યાર્થીઓમાં ગણિત અને વિજ્ઞાન પ્રત્યેની નિરસતા અને નબળાઈની ગંભીરતા જાણતા હતા. વિજ્ઞાનની રસહીનતા દૂર કરવા માટે વિવિધ પ્રયોગો અને પ્રવૃત્તિઓ સરળતાથી પ્રાપ્ત થઈ શકે, તેમજ ઇન્ટરેક્ટિવ ફ્લેટ પેનલ અને જ્ઞાનકુજ જેવી ટેકનોલોજી દ્વારા વિજ્ઞાનની સંકલ્પનાઓ સ્પષ્ટ કરી શકાય પરંતુ ગણિત માટે આ પ્રકારના સંસાધનો ઉપલબ્ધ ન હતા.

ગણિત એ અમૂર્ત વિષય છે, અને સાથે સાથે તે સ્ટેપ-બાય-સ્ટેપ શીખવવાનું હોય છે. જો પ્રારંભિક તબક્કામાં કઈક છૂટી જાય, તો વિદ્યાર્થીઓ માટે આગળના ખ્યાલો સમજવા મુશ્કેલ બની જાય છે. ઘડિયા (Multiplication Tables) એ એક એવો વિષય છે, જેનો આધાર બાળકનું સંખ્યાજ્ઞાન મજબૂત કરવા માટે આવશ્યક છે. જો બાળકને ઘડિયા અચૂક અને ઝડપથી યાદ ન હોય, તો તેને ગણિતના ઘણા મુદ્દાઓ (ગણતરી, ગણિતીય પ્રક્રિયાઓ, ભાગાકાર, ગુણાકાર) સમજવામાં મુશ્કેલી પડે છે. આજ સમસ્યાનો સામનો દિનેશભાઈ હાજર થયા ત્યારથી જ અનુભવી રહ્યા હતા. સમસ્યાનું સમાધાન કરવા ઘણા પ્રયત્નો કર્યા પરંતુ સફળતા મળી નહિ. આથી તેમને સમસ્યા મૂળમાંથી તપાસી જેનું તેમને નીચે મુજબ તારણ મળ્યું.

સમસ્યા: ઘડિયા યાદ રાખવાની મુશ્કેલી

મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓ "ગોખણપદ્ધતી" દ્વારા ઘડિયા યાદ રાખવાનો પ્રયાસ કરતા. પરંતુ આ પદ્ધતિ થોડીવાર માટે કાર્યકારી રહેતી, અને થોડા સમય બાદ ઘડિયા ભુલાઈ જતા. ગોખણપદ્ધતીથી તેઓ ઘડિયાનો

મૂળભૂત તર્ક અને ગોઠવણી (pattern) સમજતા ન હતા.પરિણામે, તેઓ ગુણાકાર અને ભાગાકાર જેવી મૂળભૂત ગણતરીઓમાં પરેશાન થતા.

ઘડિયાનો ઉપયોગ કરી શકતા ન હોવાથી, ગણિત પ્રત્યે તેમનો આત્મવિશ્વાસ ઘટતો ગયો.હવે તેમની પાસે સમસ્યાની માહિતી હતી. હવે તેમની શોધ હતી ઉકેલની. આ સમસ્યાનો ઉકેલ લાવવા,દિનેશભાઈએ ઘડિયા શીખવાની પદ્ધતિને મજેદાર અને અસરકારક બનાવવાનો નિર્ણય કર્યો.

ઉકેલ: "ગણિત ગેમ્સ - ઘડિયા"

તેમના લક્ષ્યો હતા:

1. વિદ્યાર્થીઓ માટે ઘડિયા શીખવાની પદ્ધતિને રમૂજી અને ઈન્ટરેક્ટિવ બનાવવી.
2. ઘડિયાનો તર્ક (logic) અને ગોઠવણી સ્પષ્ટ કરવી, જેથી તેઓ તેને ઝડપથી (naturally) શીખી શકે.

આ માટે, તેમણે "ગણિત ગેમ્સ: ઘડિયા" નામની નવીન શૈક્ષણિક રમત વિકસાવી.

ગેમની રચના અને તબક્કાઓ:

આ ગેમ ત્રણ તબક્કાઓ (સ્ટેજ)માં વિભાજિત છે:

- પ્રથમ તબક્કો: ઘડિયાનો મૂળભૂત ખ્યાલ સમજાવવો (જેમ કે 2નો ઘડો 2-4-6-8....કેવી રીતે રચાય છે).
- બીજો તબક્કો: ઘડિયાના નિયમો અને ગોઠવણી દ્વારા દૃઢીકરણ કરવું.
- ત્રીજો તબક્કો: મૂલ્યાંકન - વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ રમત દ્વારા પરીક્ષણ.

પ્રોત્સાહન અને ઈનામો:

વિદ્યાર્થીઓના ઉત્સાહમાં વધારો કરવા, પ્રતિસ્પર્ધાત્મકતા અને પ્રોત્સાહનનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો. જેમ જેમ તેઓ દરેક તબક્કો પૂર્ણ કરે, તેમ તેમ વિજેતાઓને મેડલ અને ઈનામો આપવામાં આવે છે.

પરિણામ: વિદ્યાર્થીઓ હવે મજા સાથે ઘડિયા શીખવા લાગ્યા.

ગોખણપટ્ટી છોડીને, તેઓ ઘડિયાના તર્ક અને ગોઠવણી સમજવા લાગ્યા.

તેમનો આત્મવિશ્વાસ વધ્યો, અને અન્ય ગણતરીઓ પણ સરળ બની.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ :- ગીતાબેન વજુભાઈ નાકરાણી
- ❖ શાળાનું નામ :- શ્રી સુરવા પ્રાથમિક શાળા
તાલુકો:- તાલાલા, જીલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :-9427983345

વૃક્ષ મિત્ર

પ્રકૃતિની ગોદમાં અને ચારે બાજુ વનરાજીથી છવાયેલું એક નાનકડું રળિયામણું ગામ એટલે સુરવા. ગીર સોમનાથ જિલ્લાના તાલાલા તાલુકાના આ ગામમાં પ્રાથમિક શાળામાં મદદનીશ શિક્ષિકા તરીકે ફરજ બજાવતા શ્રીમતી ગીતાબેન વજુભાઈ નાકરાણી દ્વારા દરેક બાળકો સરળતાથી તેમજ રસરૂચીપૂર્વક પર્યાવરણ પ્રોજેક્ટ વર્કનું જ્ઞાન મેળવે તે માટે નવતર પ્રયોગ હાથ ધરવામાં આવ્યો.

કોરોનાકાળ બાદ બાળકોમાં અભ્યાસ પ્રત્યે નિરૂત્સાહ જોવા મળેલો. મોબાઇલ સાથેનું જોડાણ વધી ગયું હતું. મોટાભાગના બાળકોની પર્યાવરણ એક મુશ્કેલ વિષય તરીકેનો પૂર્વગ્રહ બંધાયેલ હોવાથી પર્યાવરણ પ્રોજેક્ટ વર્ક એક્ટિવિટીમાં ખૂબ ઓછો પ્રતિસાદ મળતો. પોતાની આસપાસના પર્યાવરણથી ધીમે ધીમે દૂર થતાં ગયા પ્રકૃતિના વિવિધ સ્વરૂપો જેવા કે વૃક્ષો, પર્વત, નદી, પક્ષીઓનો અવાજ સાંભળવો વગેરેમાં નીરસતાના ભાવ જોવા મળી રહ્યા હતા. તેથી બાળકોની રસપ્રદ અને સરળતાથી અધ્યયન અધ્યાપન પ્રક્રિયા શીખવવા માટે આ પર્યાવરણ પ્રોજેક્ટ વર્ક અમલમાં મૂક્યું. સૌપ્રથમ બાળકોને પોતાની આસપાસના પર્યાવરણનું પ્રોજેક્ટ કાર્ય આપવામાં આવ્યું. પ્રાર્થનાસભા અને રિસેસના સમયમાં બાળકોએ કરેલા વૃક્ષોની સમીક્ષા કરવામાં આવતી. સમય જતા વૃક્ષ સમીક્ષા કરીને આવતા બાળકોનો સમુદાયનો વિસ્તાર વધતો ગયો. ત્યારબાદ પર્યાવરણ વિશેના એકમને અનુરૂપ તેઓના સર્જનાત્મક કૌશલ્યના વિકાસ માટે આસપાસના પર્યાવરણમાંથી પ્રાપ્ય વિવિધ વસ્તુઓનું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું. ત્યારબાદ વિવિધ વૃક્ષોના પાનનો ઉપયોગ કરી પક્ષી અને પ્રાણીઓનું ચિત્રાંકન કરવામાં આવ્યું. બાળકોમાં સર્જનાત્મક કૌશલ્ય ગુણ કેળવાય આ હેતુથી પર્યાવરણ પાઠ્યપુસ્તકની પ્રવૃત્તિ સુધી સીમિત ન રહેતા અન્ય પ્રવૃત્તિઓનું પણ જ્ઞાન

પીરસવામાં આવ્યું.વિદ્યાર્થીઓની શાળામાં અને આસપાસના વિસ્તારોમાં રહેલા વૃક્ષો,પર્વત અને નદીઓનું પ્રત્યક્ષ નિદર્શન કરવામાં આવ્યું.

નવતર પ્રયોગ કર્યા પૂર્વે ધોરણ 3 માં 16 બાળકોમાંથી માત્ર 6 બાળકો પર્યાવરણ વિષય પ્રત્યે રસ ધરાવતા હતા.નવતર પ્રયોગ હાથ ધર્યા બાદ કુલ 16 માંથી 14 બાળકો પર્યાવરણ વિષય પ્રત્યે રસરૂચી ધરાવતા થયા.

ઉપયોગીતા:

- મોબાઇલની યાંત્રિકતાથી દૂર થઈ આસપાસના પર્યાવરણ સાથે જોડાતા થયા.
- શાળા અને વાડી વિસ્તારમાં જોવા મળતા અવનવા વૃક્ષોને ઓળખતા થયા.
- અવલોકન સર્જનાત્મકતા તેમજ પર્યાવરણનું જતન કરવું વગેરે ગુણો કેળવી શક્યા.
- બાળકો ઉત્સાહપૂર્વક પર્યાવરણ પ્રોજેક્ટ વર્ગમાં કાર્ય કરવા તત્પર બન્યા.
- બાળકોની શૈક્ષણિક ગુણવત્તામાં સુધારો થયો.
- “પ્રકૃતિ એ જ પરમેશ્વર છે” એ પંક્તિ ચરિતાર્થ થઈ.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- 1) વંશ નીતાબેન આર.
2) રામ સામતભાઈ એન.

- ❖ શાળાનું નામ:- ગાભા પ્રાથમિક શાળા
તાલુકો :- તાલાલા, જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- ૯૭૨૩૨૩૧૪૦૦

Toy Based Learning

ગીર સોમનાથ જિલ્લાની, તાલાલા તાલુકાની શ્રી ગાભા પ્રાથમિક શાળામાં હું વંશ નીતાબેન પ્રજ્ઞા શિક્ષક તરીકે ફરજ બજાવું છું. અને કલસ્ટર કક્ષાએ માર્ગદર્શક તરીકે સી.આર.સી.કો.ઓ.રામ સામતભાઈ ફરજ બજાવે છે.

ચાલુ વર્ષે અજમાયશી SCF-FS આધારિત અભ્યાસક્રમ હોય, અને આ શાળામાં (પ્રજ્ઞા) ધોરણ - 1 માં 23 બાળકો છે. અને આ નાના ભૂલકા શાળાએ ઉત્સાહપૂર્વક આવે અને રસપૂર્વક વર્ગ કાર્યમાં ભાગ લે, જેથી તેમના માટે જુદી-જુદી ઇન્ડોર, આઉટડોર ગેમ, સપ્તરંગી પ્રવૃત્તિ, એકમ મૂલ્યાંકન ગેમ, FLN રમકડાં (સ્વ નિર્મિત જાદુઈ પિટારા) તૈયાર કર્યા છે. જેના દ્વારા બાળકોને રમતા -રમતા વિષયવસ્તુ વર્ણન, વાક્ય, શબ્દ, મૂળાક્ષર, અંકો, વાર્તા કથન, વ્યાકરણ, વર્ગીકરણ અને વાંચન -લેખન -ગણનની અધ્યયન નિષ્પત્તિ રમતા રમતા સિદ્ધ કરે છે. અને બાળકો હોંશે -હોંશે શીખે છે.

તેઓ દ્વારા બનાવવામાં આવેલ (FLN આધારિત) રમકડાં, સપ્તરંગી પ્રવૃત્તિ બુક સત્ર-1/2, માટું અભ્યાસ પોકેટ, માટું પ્રવૃત્તિ પોકેટ અને સ્વનિર્મિત જાદુઈ પિટારા દ્વારા એકમની એક સાથે વધુમાં વધુ અધ્યયન નિષ્પત્તિ સિદ્ધ થાય અને પુનરાવર્તન, દ્રઢીકરણ સાથે મૂલ્યાંકન પણ થઈ જાય. આમ ગુજરાતી -ગણિત -પર્યાવરણ ત્રણેય વિષયને સાંકળીને એક સાથે વધુમાં વધુ અધ્યયન નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરે તેવો પ્રયત્ન આ નવતર પ્રયોગ દ્વારા કરેલ.

પરિણામ સ્વરૂપ

- બાળકો સ્વનિર્મિત જાદુઈ પિટારા દ્વારા વધુમાં વધુ અધ્યયન નિષ્પત્તિ સિદ્ધ કરતા થયા.
  - બાળકો સમજપૂર્વકનું મૌલિકતાથી વાંચન લેખન કરતા થયા.
  - વ્યવહારિક ગણતરી કરતા થયા.
  - બાળકોમાં આત્મવિશ્વાસ વધતા બાળગીત વાર્તા કથન સુંદર રીતે અભિવ્યક્ત કરતા થયા.
- આમ જુદી- જુદી સર્જનાત્મક પ્રવૃત્તિ કરવાથી બાળકોમાં સર્જન, કલ્પના, અવલોકન, ચકાસણી, સુધારણા, વિચાર, ચર્ચા, ગણન, તફાવત, વર્ગીકરણ જેવી પ્રક્રિયામાંથી પસાર થવાની તક મળે છે.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:-રામ અરવિંદ ટપુભાઈ
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી ઇન્દ્રોઈ પ્રાથમિક શાળા
તાલુકો :-વેરાવળ જીલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :-૯૯૨૪૪૩૦૧૨૩

છોડમાં રણછોડ

નમસ્કાર,ગીર સોમનાથ જિલ્લાના વેરાવળ તાલુકાની શ્રી ઇન્દ્રોઈ પ્રાથમિક શાળામાં ભણાવતા રામ સાહેબ નો મનગમતો વિષય એટલે ગણિત વિજ્ઞાન. જેમાં તેઓ અવાર નવાર ઇનોવેશન રજૂ કરતાં હોય છે. આજે સમાજ અને રાષ્ટ્રને તાતી જરૂરિયાત હોય તેવાજ એક વિષય પર ઇનોવેશન હાથ ધર્યું..

પ્રાકૃતિક ખેતી અંતર્ગત... વિષય... "છોડ માં રણછોડ"

આજના આધુનિક યુગમાં વિજ્ઞાન જેમ જેમ આગળ વધી રહ્યું છે તેમ તેમ તેમના દુરુપયોગ પણ વધતા જાય છે. આજનો ખેડૂત વધુ ઉત્પાદન મેળવવાની આડમાં જમીનમાં વધુને વધુ ઝેરી રાસાયણિક પદ્ધતિ નો અમલ કરી રહ્યો છે. જેના કારણે શાકભાજી, ફળ, ફૂલ, કઠોળ, અનાજ વગેરે ઝેરી બનતા જાય છે.

જેથી લોકોમાં કેન્સર જેવા જટિલ રોગનું પ્રમાણ ખૂબ જ વધી રહ્યું છે. આ રાસાયણિક અને ઝેરી દવાના છંટકાવથી બચવા અમે અમારી શાળામાં ગૌ આધારિત કૃષિ ઇનોવેશન હાથ ધર્યું. ઇનોવેશનનું નામ છે "છોડમાં રણછોડ". અમારી શાળા શ્રી ઇન્દ્રોઈ પ્રાથમિક શાળામાં ધોરણ 6 થી 8 ના 100 જેટલા બાળકોએ ભાગ લીધો. "એક બાળક એક છોડ." આ પ્રયોગ અંતર્ગત બાળકને એક છોડ ઉછેર કરવા આપવામાં આવ્યો. એટલે એક મહિનામાં 100 જેટલા નવા છોડના ઉછેર થયા...

છોડમાં જેમ કે રીંગણ, ટમેટા, મરચા, કોબી, ભીંડા વગેરે તેમજ ઔષધીય છોડનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો.પ્રયોગ માટે અમે ગૌ સંસ્કૃતી સંગઠનના માર્ગદર્શન હેઠળ સારી રીતે કેમ ઉછેર કરી શકીએ તે માટે તેમના માર્ગદર્શન નીચે અમે લોકો આ પ્રયોગમાં સારી સફળતા મેળવી શકયા. આ નવતર પ્રયોગમાં

અમે ગૌ કૃપા અમૃતમ બેક્ટેરિયા કલ્ચરનો સમાવેશ કર્યો. જે અમારી શાળાના બાળકો દ્વારા જ બનાવવામાં આવ્યો.

પ્રયોગ માટે જરૂરી પદાર્થોમાં

એક લીટર ગોકૃપા અમૃતમ બેક્ટેરિયા કલ્ચર , 2 લીટર છાશ ,2 kg ગોળ આ ત્રણેય પદાર્થને 200 લીટર પાણીની ટાંકીમાં બરાબર મિશ્રણ કરી વડના ઝાડ નીચે અને ઘડિયાળના કાંટાની દિશામાં સાત દિવસ સવાર સાંજ વૃક્ષના છાયડામાં દ્રાવણ ને હલાવવું.સાત દિવસમાં આ દ્રાવણ તૈયાર થઈ ગયા બાદ બાળકો દ્વારા છોડ પર છંટકાવ કરવામાં આવ્યો. તેમજ છોડને પાવામાં આવ્યું સાથે પંચમહાભૂત અને અગ્નિહોત્ર યજ્ઞ પણ બાળકો દ્વારા કરવામાં આવ્યો...

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- વંશ જશુભાઈ બી
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી બોળાસ પ્રાથમિક શાળા
તાલુકો :- વેરાવળ જીલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 7874439333

ગાણિતિક સિદ્ધાંત અને ગાણિતિક અભિવ્યક્તિને સમજવા માટેના કાર્યકારી (વર્કિંગ)મોડેલો

ગીર સોમનાથ જીલ્લાના વેરાવળ તાલુકાની શ્રી બોળાસ પ્રા.શાળા માં જશુભાઈ વંશ 2016 માં ગણિત વિજ્ઞાન શિક્ષક તરીકે જોડાયા.પ્રથમ વર્ષે જ ગણિતના શૈક્ષણિક કાર્ય દરમ્યાન જશુભાઈને ધ્યાને આવ્યું કે ધોરણ 1 થી 8 માં અભ્યાસ કરતા મોટાભાગના બાળકો ગણિતમાં રસ ધરાવતા નથી.

જશુભાઈને વિચાર આવ્યો કે બાળકોને પ્રવૃત્તિ સાથે સાંકળી દેવામાં આવે તો તેઓ લાંબો સમય સુધી યાદ રાખી શકે. તેમજ ગણિતના પાયાના ખ્યાલો,સિદ્ધાંતો,સુત્રો અને નિયમોની સારી સમજ કેળવી શકે,આ સમસ્યા ઉકેલવા તેઓએ ગણિત વિષયના વિષયવસ્તુને આવરી લઈ બાળકો માટે ઉપયોગી એવા ઘણા બધા ગાણિતિક મોડેલ્સનું નિર્માણ કર્યું. જેવાકે (1) પાયથાગોરસ પ્રમેય (2) સંમેય સંખ્યાનું સંખ્યારેખા પર નિરૂપણ વર્કિંગ મોડેલ (3) સરવાળા,બાદબાકી,ગુણાકાર અને ભાગાકાર શીખવા માટેનું વર્કિંગ મોડેલ (4) ઘન આકારોનું મોડેલ (5) ખુણાઓના પ્રકારોનું વર્કિંગ મોડેલ (6) Trigonometry (ત્રિકોણમિતિ) વર્કિંગ મોડેલ (7) કોટિકોણ અને પુરકકોણ મોડેલ (8) સમ સંખ્યા અને વિષમ સંખ્યાનું વર્કિંગ મોડેલ (9) ઘડિયા મોડેલ (10) સંખ્યાઓના પ્રકારોનું મોડેલ (11) છેદતી રેખા અને સમાંતર રેખા મોડેલ (12) π પાઈ અચળાંક નું મુલ્ય શોધવા માટેનું સૂત્રનું મોડેલ (13) બીજગણિત સૂત્ર મોડેલ (14) પરિમાણ માટે ભૌમિતિક સૂત્ર મોડેલ (15) દશાંશ ચિન્હ વર્કિંગ મોડેલ (16) અપૂર્ણાંક સંખ્યાનું વર્કિંગ મોડેલ (17) સમીકરણ ઉકેલ મોડેલ (18) બિંદુઓને જોડતા રેખાખંડની સંખ્યા શોધવા માટેનું મોડેલ (19) સંખ્યાની સ્થાન કિંમતનું મોડેલ વગેરે આ તમામ મોડેલની બનાવટ માટે સ્લેટ,પીવીસી પાઈપ,પ્લાસ્ટિક બોટલ,પાટિયા,કુટપટ્ટી,દોરી,રંગીન

કાગળ,સ્ક્રૂ,ખીલી વગેરેની મદદથી આ તમામ મોડેલ તેમના સિધ્ધાંતને અનુરૂપ અને પાયાના ખ્યાલો સિધ્ધ થાય તે રીતે તેનું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું.

ઘોરણ 1 થી 8 ના બાળકો ગણિત વિષયમાં રસ ન લેતા બાળકો પણ આ મોડેલોની મદદથી પ્રવૃત્તિ કરી ગણિતમાં રસ લેતા થયા અને તેમની સક્રિય ભાગીદારી જોવા મળી આમ બાળકોમાં આ પદ્ધતિથી સુત્રો,નિયમો,પાયાના ખ્યાલો અને સિદ્ધાંતોની સારી સમજ કેળવી શક્યા અને ૮૦% સફળતા મળી. બાળકો પોતાની રીતે ઉપયોગમાં લઈ શકે તેવા આ મોડેલ્સથી બાળકો પ્રત્યક્ષીકરણ દ્વારા વિવિધ મુદ્દા સમજતા થયા.

આમ આ નવતર પ્રયોગથી ઘોરણ 1 થી 8 ના તમામ બાળકોને ગણિત વિષયમાં આ તમામ મોડેલોની મદદથી અભ્યાસ કરાવતા હકારાત્મક પ્રતિસાદ મળ્યો. અને અન્ય સ્કૂલોને પણ આ મોડેલનો લાભ મળે તે અર્થે ત્યાં જઈ નિદર્શન કરવામાં આવ્યું,અને તેમને મોડેલનું નિર્માણ કેવી રીતે કરવું તેના વિશે માહિતગાર કરવામાં આવ્યા.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- મહેશકુમાર ડી રાઠોડ
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી રાજ આશ્રમશાળા પ્ર.પાટણ
તાલુકો :- વેરાવળ જીલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- ૯૬૬૪૯૨૪૮૮૧

ઇંગ્લિશ વિષયમાં રસ રુચિ ધરાવતી પ્રવૃત્તિઓ:

શ્રી સોમ પ્રભા કેળવણી ટ્રસ્ટ સંચાલિત શ્રી રાજ આશ્રમ શાળા પ્રભાસ પાટણમાં વર્ષ 2015માં નિયુક્ત થતા સાહેબ શ્રી મહેશકુમાર ડી રાઠોડ ઇંગ્લિશ વિષય ખૂબ જ રસનો વિષય અને તેઓ શાળામાં દાખલ થતાં વેતજ અંગ્રેજી વિષય બાળકોને ખૂબ જ સારી રીતે શીખવતા થયા અને એણે ઇનોવેશન હાથ ધરીને બાળકોને ઉત્સાહિત કર્યા જેમની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે

સંપૂર્ણ વિગત વિદ્યાર્થીઓ ઇંગ્લિશમાં રસ લીધા થાય તે માટે સૌપ્રથમ ઇંગ્લિશ બાળગીતો કે જે જ્ઞાન સાથે ગમ્મત આપે તેવું વિદ્યાર્થી પાસે ગાન કરાવ્યું સ્પેલિંગના ફ્લેશ કાર્ડ જાતે તૈયાર કર્યા હતા તેમજ વિદ્યાર્થીઓ પાસે પણ કરાવ્યા.

વિવિધ ચાર્ટ્સ અને ચિત્રો સાથે સંબંધિત વાક્યો શબ્દો ઓળખતા થયા સમજ અને સમજીને ગોઠવે તેવી શબ્દપટ્ટી ઇંગ્લિશ ગ્રામર સંબંધિત ચાર્ટ્સ,ચિત્રો,ચહેરાના હાવ ભાવ દર્શાવતા ફ્લેશ કાર્ડનું પણ નિર્માણ કર્યું..

❖ ઇનોવેટરનું નામ:- કરંગિયા મણીબેન અરજણભાઈ

❖ શાળાનું નામ:- શ્રી દેદા પ્રાથમિક શાળા

તાલુકો :- વેરાવળ, જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ

❖ મોબાઈલ નંબર :- 99255 76492

માટીના રમકડાં દ્વારા શિક્ષણ

કરંગિયા મણીબેન અરજણભાઈ દેદા પ્રાથમિક શાળામાં શિક્ષક તરીકે ફરજ બજાવે છે. બેનશ્રી જ્યારથી દેદામાં પ્રજ્ઞા વર્ગ ચાલુ થયો ત્યારથી પોતે બાળકો પાસેથી માટી મંગાવીને ખૂબ જ સારું માટીકામ કરે છે. તેની સાથે બાળકો પણ માટીકામ કરતા થયા. બેન ક્યારેક તો શનિ-રવિની રજામાં લેસનમાં ઘરેથી બાળકોને માટીનું કંઈ પણ બનાવીને લાવવાનું કહે છે. જેને લીધે બાળકો રજાનો સારી રીતે ઉપયોગ કરીને સારું એવું માટી કામ કરતા થયા.

બેનશ્રી શ્રાવણ મહિનામાં સ્કૂલમાં માટીની શિવલિંગ બનાવીને આખો શ્રાવણ મહિનો બાળકો સાથે પૂજા - અર્ચના કરે છે. અને બાળકોમાં ધાર્મિકતાનું સિંચન કરે છે. બેનશ્રી માટીમાંથી ફળો, શાકભાજી, પાલતુ - જંગલી પ્રાણીઓ, ખેતીના ઓજારો, રસોડાના વાસણો, પુરાણી વસ્તુઓ, પક્ષીઓ વગેરે બનાવીને ખૂબ જ સારી રીતે કલર કરીને બાળકોને તેના દ્વારા પ્રત્યક્ષ શિક્ષણ આપે છે. અને બાળકોને સરળતાથી યાદ રહી જાય છે. બાળકોને ખૂબ જ આનંદ આવે છે. અને બેનશ્રી સાથે ખૂબ જ સારી રીતે આત્મિયતા કેળવે છે.

બેનશ્રી માટીકામ અનુરૂપ સ્વરચિત ગીતો રચીને બાળકોને શિક્ષણ આપે છે. બેનશ્રી માટી કામમાં ખૂબ જ સારી કુશળતા ધરાવે છે. આબેહૂબ આકારો બનાવે છે. અમે બેનના પ્રજ્ઞાવર્ગની મુલાકાત કરીએ છીએ. બેનનું ખૂબ જ સારું કામ છે.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- ટાંક કપિલાબેન હિરાલાલ
- ❖ શાળાનું નામ:- ડારી પ્રાથમિક શાળા
તાલુકો :- વેરાવળ, જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 9429995100

સર્જનાત્મક કારીગરી

શ્રી ડારી પ્રાથમિક શાળામાં ટાંક કપિલાબેન બાળકોને સર્જનાત્મક એટલે કે સર્જન કરવા માટે યોગ્ય બનવું એ કલા બાળકોને ખુબ સુંદર રીતે શીખવે છે.

ડારી પ્રાથમિક શાળામાં ટાંક કપિલાબેન છેલ્લા 28 વર્ષથી ફરજ બજાવે છે. બહેનશ્રી ધોરણ 1- 2 અને બાલવાટિકાના બાળકોને કાગળકામ, છાપકામ, માટીકામ, કાતરકામ, કાફ્ટવર્ક, જેવી સપ્તરંગી પ્રવૃત્તિઓ કરાવે છે. આ ઉપરાંત ધોરણ 3 થી 8 ની દીકરીઓને માર્ગદર્શન આપી વ્યવસાયિક વિકાસ અંતર્ગત creative skill development activities ખૂબ સુંદર કરાવે છે. જેમાં બહેનશ્રી દીકરીઓને સજાવટની સુંદર કૃતિઓ બનાવતા શીખવે છે. જેના દ્વારા બાળકોમાં રહેલ સુષુપ્ત સર્જનાત્મક શક્તિઓ ખીલે છે. જે કલાકારીગરી શીખવાથી બાળકો શાળામાં બાળમેળામાં પણ સુંદર મજાની સજાવટની કૃતિઓ તૈયાર કરે છે. તેમજ અવારનવાર શાળામાં આવી સ્પર્ધાઓ યોજવાથી બાળકો કલા મહાકુંભ તેમજ બાળ પ્રતિભા શોધ જેવી સ્પર્ધામાં ખુબ સુંદર મજાની સર્જનાત્મક કારીગરી દ્વારા કૃતિઓ તૈયાર કરી દર વર્ષે એક અથવા બે દીકરીઓ વિજેતા બને છે અને શ્રી ડારી પ્રાથમિક શાળાનું નામ રોશન કરી ડારી ગામનું ગૌરવ વધારે છે.

આ રીતે દીકરીઓમાં ભવિષ્યમાં ઉપયોગી એવું હુન્નર અને કૌશલ્ય ખીલે છે અને ભવિષ્યમાં આર્થિક પગભર બની શકે છે.

પરિણામ

- શાળામાં waste management દ્વારા વિદ્યાર્થીઓમાં creative skill development

- વ્યવસાયિક કુશળતા પ્રાપ્ત કરી ભવિષ્યમાં આર્થિક પગભર બની શકે.
- સહ અભ્યાસિક પ્રવૃત્તિ દ્વારા શિક્ષણ પ્રત્યેની રુચિમાં પણ વધારો કરી શકાય.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- વાહેળ વિરેન સી
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રીરામેશ્વર સીમ શાળા સોળાજ તાલુકો :- સુત્રાપાડા , જીલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :-7016986929

બેઝિક ઓફ કોડિંગ

ગીર સોમનાથ જીલ્લાના સુત્રાપાડા તાલુકાના સોળાજ ગામની સીમમા આવેલ શ્રીરામેશ્વર સીમ શાળામાં ધોરણ 6 થી 8 ના ગણિત વિજ્ઞાનના શિક્ષકશ્રી વિરેનભાઈ સી વાહેર ફરજ બજાવે છે.અહીના બાળકો પણ આધુનિક યુગ સાથે કદમ મિલાવી શકે તે માટે ગણિત ભણાવવાની સાથો સાથ બાળકો SCRATCH સોફ્ટવેરની મદદથી ગણિતનું કોડિંગ શીખી શકે તેવું એક આયોજન કરવામાં આવે છે.અહી ધોરણ ૬ થી ૮ના બાળકોને કમ્પ્યુટર ક્લાસમાં કમ્પ્યુટરની સમજ ઉપરાંત SCRATCH CODING વિષે પણ શિક્ષકશ્રી દ્વારા શીખવવામાં આવે છે.ધોરણ ૬ થી ૮ ના બાળકોને લેપટોપ કે કોમ્પ્યુટરની મદદથી SCRATCH કોડિંગ દ્વારા ગણિતનું વિવિધ કોડિંગ જેવુકે ધડિયા,નાની-મોટી સંખ્યા,એકી-બેકી સંખ્યા,વર્ગ-પૂર્ણવર્ગ-ઘન સંખ્યા,અવિભાજ્ય-વિભાજ્ય સંખ્યા,ગણિત ક્વીઝ વગેરેનું કોડિંગ-પ્રોજેક્ટનું નિર્માણ અને સાથો સાથ ગણિત વિશે પણ રસ દાખવતા થયા છે.

તેના પરિણામ સ્વરૂપ આ શાળાના બાળકો ઉત્સાહપૂર્વક SCRATCH કોડિંગ શીખતા થયા અને બીજા વિદ્યાર્થીઓ પણ કોડિંગ દ્વારા ગણિતના પાયાની સમજ મેળવતા થયા.આમ આ રીતે શ્રીરામેશ્વર સીમ શાળા શિક્ષકશ્રી વિરેનભાઈ સી વાહેર દ્વારા SCRATCH કોડિંગ દ્વારા કમ્પ્યુટર શિક્ષણ સાથોસાથ ગણિતની પાયાની સંકલ્પનાઓ સિદ્ધ થતી જોવા મળી છે.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- ક્કુભા ભાવસંગભાઈ રાઠોડ
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી યગિયા પ્રા. શાળા
તાલુકો :- સુત્રાપાડા, જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 72840 38874

વિષય વર્ગ ખંડ

શરૂઆતમાં અમારી શાળામાં 6 થી 8 માં અમે પિરિયડ પદ્ધતિથી બાળકોને અભ્યાસ કરાવતા હતા. પરંતુ જેમ અમે વર્ગમાં કામ કરવા લાગ્યા એટલે અમને ઘણી બધી મુશ્કેલી નો અનુભવ થયો. કારણકે એક તો અમારી શાળામાં ઓરડા ઓછા અને ગ્રાઉન્ડ નો પણ અભાવ અને સાથે સાથે લેબોરેટરી પણ નહીં. આથી જ્યારે શિક્ષકોએ બાળકોને કઈક નવું શિખવાડવા માટે પ્રયોગ કે પ્રવૃત્તિ કરવી હોય તો ક્લાસમાંથી સાધનો જ્યાં પ્રવૃત્તિ કરાવવી છે તે વર્ગમાં લઈ જવા પડતા, અને આમ રોજ લાવવા અને લઈ જવામાં ક્યારેક અમારાથી અથવા બાળકોથી ભૂલથી વસ્તુઓ હાથમાંથી પડી જતી જેથી આ વસ્તુ ટૂટી જતી અને આ રીતે થવાથી પ્રયોગો કરવા અઘરા બનતા. રોજ સાધનો લઈ જવા ને કારણે ટાઈમ પણ વધુ બગડતો. ટાઈમ પૂરો ન મળતા પ્રવૃત્તિ પણ પૂરી ન થતી જેથી અમને અને બાળકોને મજા ન આવતી.

આ સમસ્યાનું નિવારણ કરવા માટે અમે અમારા સ્ટાફ મિત્રો સાથે બેસીને આના પર ખૂબ ચર્ચા વિચારણા કરી અને અમે એક નિવારણ શોધી કાઢ્યું. અમે ધોરણ 6 -7 -8 એમ ત્રણ વિષય વર્ગ બનાવવાનું વિચાર્યું, તેમજ પ્રજ્ઞા વર્ગ પહેલેથી જ અમારી શાળામાં કાર્યરત છે, અને અમને એમાં સફળતા મળી. અમે એના પર કામ શરૂ કર્યું. ચાર થી પાંચ વર્ષના અમારા સમગ્ર સ્ટાફના પ્રયત્નો બાદ અમે વિષય વર્ગ બનાવી શક્યાં. જેમાં આજે અમારા બાળકો સારી રીતે આ વર્ગમાં પ્રવૃત્તિ સાથે પોતાનો અભ્યાસ કરે છે. ગણિત - વિજ્ઞાન વર્ગ :- આ વર્ગમાં ગણિત અને વિજ્ઞાન ને લગતા બધાજ પ્રકારના TLM, ચાર્ટ, મોડેલ, પ્રાયોગિક સાધનો તેમજ બાળકો દ્વારા બનાવેલા પોતાના ચાર્ટ દીવાલમાં લગાવીને ગણિત અને વિજ્ઞાનનો આ વર્ગ બનાવવામાં આવ્યો છે. વર્ગની બધીજ દિવાલોમાં ચાર્ટ અને TLM લગાવેલા છે, તેમજ વર્ગમાં બધાજ સાધનો બાળકો જોઈ શકે અને તેનો પોતે જાતે ઉપયોગ કરી શકે તે રીતે ગોઠવેલા છે. આથી

બાળકો પોતાની રીતે જાતે પ્રયોગ કરતાં થયા અને વિજ્ઞાન પ્રત્યે વધુ રસ પડ્યો. ગણિત અને વિજ્ઞાન જેવા વિષયો પ્રત્યેનો અણગમો દૂર થયો. બાળકો વધુ રસ રુચિ સાથે અભ્યાસ કરવા લાગ્યા.

ભાષા વર્ગ :- આ વર્ગમાં ગુજરાતી, અંગ્રેજી, હિન્દી, સંસ્કૃત બધીજ ભાષાના TLM અને ભાષાને લગતા ચાર્ટ દિવાલોમાં લગાવવામાં આવ્યા છે, જે બાળકો જોઈશકે અને વાચી શકે તેમજ ભાષાને લગતું દરેક પ્રકારનું સાહિત્ય બાળકોને આ વર્ગ માંથી મળી રહેશે. જેથી ભાષા પ્રત્યે લગાવ વધશે અને અંગ્રેજી જેવી અઘરી લગતી ભાષા પણ સહેલી લાગવા લાગી અને બાળકો ભાષાનું મહત્વ સમજતા થયા.

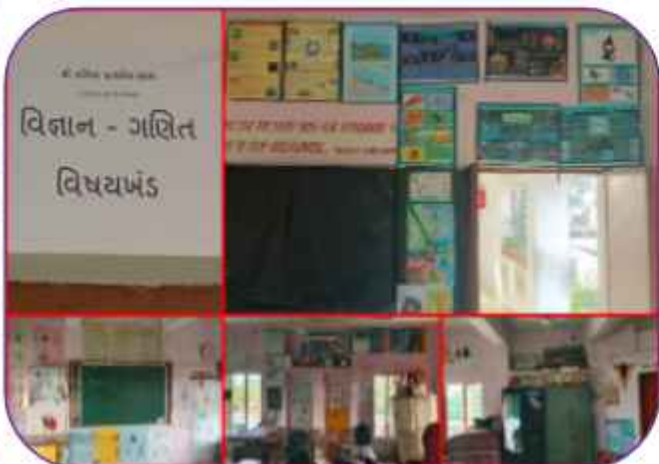
સામાજિક વિજ્ઞાન વર્ગ :- આ વર્ગમાં સમાજીકના TLM, ચાર્ટ, નકશા, પૃથ્વીના ગોળા, અને સામાજિક વિજ્ઞાનને લગતું અવનવું સાહિત્ય દીવાલ પર લગાવેલ છે જેનાથી બાળકો તેને જોઈને વાચીને ઘણું બધું સમજી શકશે. સામાજિક વિજ્ઞાન વધુ રસપ્રદ અને સરળ બનશે અને બાળકો ને સમજવામાં સહેલું બનશે.

પ્રજ્ઞાના વર્ગ : આ વર્ગમાં બળવાટિકા ધોરણ 1 અને ધોરણ 2 નું તમામ સાહિત્ય બાળકોને આ વર્ગ માથી મળી રહેશે. જેમાં બાળકો સારી રીતે કામ કરી શકે છે. બાળકોને ઉપયોગી બધુજ સાહિત્ય તેની સમક્ષ હોવાથી બાળક પોતાની જાતેજ બધુજ કામ કરી શકશે.

વિષય વર્ગખંડ માં શિક્ષક ત્યાંજ વર્ગમાં રહે છે, પરંતુ બાળકો રોટેશનમાં ફરે છે. ટાઈમ ટેબલ પ્રમાણે બાળકો પોતાના પિરિયડમાં જાય છે અને તેની સાથે માત્ર પાઠ્યપુસ્તક અને એક રફબૂક રાખવી પડે છે. પહેલા પિરિયડમાં બાળકો પોતાના વર્ગમાં રહે છે. ત્યાં પોતાનું દફતર મૂકે છે અને પછીના પિરિયડમાં રોટેશન પ્રમાણે માત્ર પાઠ્યપુસ્તક અને એક રફબૂક લઈને જાય છે. અને છેલ્લા પિરિયડમાં ફરી પોતાના વર્ગમાં આવે છે.આમ બાળકો પ્રવૃત્તિ અને પ્રયોગ સાથે પોતાનો અભ્યાસ કરે છે. આ પ્રયોગથી બાળકોમાં અભ્યાસ પ્રત્યે સભાનતામાં વધારો થયો. NEP 2020 મુજબ પ્રવૃત્તિ અને પ્રત્યક્ષ અનુભવન સાથે શિક્ષણ મેળવશે.

❖ ઉપયોગીતા / આઉટકમ :

- બધાજ બાળકો પ્રયોગ અને પ્રવૃત્તિ કરતાં થયા
- બાળકોમાં પ્રયોગ અને પ્રવૃત્તિ માટે લાગતો ડર દૂર થયો.
- બાળકોની સામેજ બધાજ પ્રકારના પ્રાયોગિક સાધનો, TLM અને ચાર્ટ હોય છે તેથી બાળકો આવા સાધનોથી પરિચિત થશે.
- બાળકો પ્રયોગો જાતે કરવા પ્રેરાશે અને સાધનો પ્રત્યેનો ડર દૂર થશે.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- પરમાર રામસિંહભાઈ જી.
- ❖ શાળાનું નામ:- સીઆરસી ચેતન હનુમાન પે.સે.શાળા
તાલુકો :- સુત્રાપાડા, જીલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 9638725098

રોજીંદી વાતચીતમાં અંગ્રેજી ભાષાનો સરળતાથી વિનિયોગ

સામાન્ય રીતે મનુષ્ય પોતાના વિચારો, લાગણી, ભાવ, ગમો-અણગમો વગેરે માતૃભાષામાં સરળતાથી રજૂ કરી શકે છે પરંતુ તે જ મુદાને અન્ય ભાષામાં ખાસ કરીને અંગ્રેજી ભાષામાં અન્ય સમક્ષ રજૂ કરવામાં ઘણીબધી મુશ્કેલીઓ અનુભવતો હોય છે. આજ બાબત આપણી પ્રાથમિક શાળાઓમાં પણ લાગુ પડે છે. શાળાઓમાં વિદ્યાર્થી-વિદ્યાર્થી, વિદ્યાર્થી-શિક્ષક વચ્ચે થતા રોજબરોજના વાર્તાલાપની મહત્તમ ભાષા ગુજરાતી જ હોય છે. શાળા શરૂ થાય એટલે પ્રાર્થનાસભાથી લઈ સાંજે ૫ વાગ્યે શાળા પૂરી થાય ત્યાં સુધીની તમામ વાતચીત મોટેભાગે ગુજરાતી ભાષામાં થતી જોવા મળે છે. આપણી શાળાઓના બાળકો ધો. ૪ થી જ અન્ય ભાષાઓ જેવી કે હિન્દી, અંગ્રેજી, સંસ્કૃત વગેરે શીખે છે પરંતુ વ્યવહારુ રોજીંદા જીવનમાં તેનો ઉપયોગ બહુ ઓછા પ્રમાણમાં થતો જોવા મળે છે.

ચેતન હનુમાન કલસ્ટરની બળેવલા પ્રા.શાળામાં આ નવતર પ્રવૃત્તિ હાથ ધરવામાં આવી. સામાન્ય રીતે આપણી શાળાઓમાં શૈક્ષણિક કામકાજ પ્રાર્થનાસભાથી શરૂ થતું હોય છે. પ્રાર્થનાસભામાં શાળાના તમામ બાળકો હાજર હોય છે. આ સ્થિતિમાં તમે શિક્ષક, આચાર્ય કે સીઆરસી તરીકે જે કઈ માર્ગદર્શન, સુચન કે વિચારો રજૂ કરો છો તેની અસર શાળામાં લાંબો સમય રહેતી હોય છે. આ નવતર પ્રવૃત્તિમાં પણ પ્રાર્થનાને જ માધ્યમ બનાવવામાં આવ્યું. અઠવાડિયાના દિવસોને ગુજરાતી, હિન્દી, અંગ્રેજી ભાષા મુજબ વિભાજીત કરી આપ્યા. સોમ-મંગળ બે દિવસ સમગ્ર દિવસની વાતચીતની ભાષા ગુજરાતી રાખવી એવું નક્કી કરવામાં આવ્યું. બુધ અને ગુરૂ બે દિવસ દિવસનો સમગ્ર વાર્તાલાપ હિન્દી ભાષામાં કરવો અને શુક્ર-શની બે દિવસ અંગ્રેજી ભાષાને ફાળવવામાં આવ્યા.

ગુજરાતી ભાષામાં રોજીંદી પ્રવૃત્તિમાં મોટાભાગના બાળકોને કોઈ મુશ્કેલી ના ઉદભવી.હિન્દી અને અંગ્રેજી ભાષામાં રોજીંદી પ્રવૃત્તિઓ જેવી કે પ્રાર્થનાસભામાં પ્રાર્થના ,સુવિચાર ,પ્રતિજ્ઞા વગેરે રજુ કરવામાં ઘણી સમસ્યાઓ ઉદભવી.પરંતુ શિક્ષકોના પૂરતા સપોર્ટ અને હકારાત્મક વલણના કારણે બાળકોમાં ઉત્સાહ વધ્યો અને ધીમેધીમે આત્મવિશ્વાસપૂર્વક પોતાની વાત રજુ કરતા થયા. વર્ગની અંદર અને બહારની વિવિધ ક્રિયાઓ જેવી કે રજા માંગવી,વસ્તુ લેવી આપવી, રમતો રમવી તેને અનુરૂપ સુચન કરવા ,મધ્યાહ્ન ભોજન વખતે હાથ ધોવા ,સહકાર આપવો ,મદદ કરવી જેવી રોજિંદી તમામ પ્રવૃત્તિઓ નક્કી કરેલ દિવસો મુજબ જે તે ભાષામાં જ રજુ કરવા માટે જરૂરી સહકાર પૂરો પાડવામાં આવ્યો. બાળકો વાતચીત દરમિયાન ભૂલ કરે તો ભૂલ સુધારવા જરૂરી પ્રતીપોષણ પૂરું પાડવામાં આવ્યું .પરિણામે આજે મહદઅંશે મોટાભાગના બાળકો રોજીંદા જીવનમાં જરૂરી અંગ્રેજી બોલતા થયા છે.

સતત મહાવરા અને શિક્ષકોના માર્ગદર્શનના પરિણામે શાળાના મોટાભાગના બાળકો કે જે પહેલા અંગ્રેજી ભાષાનો વાતચીતમાં ઉપયોગ કરવામાં મુશ્કેલી અનુભવતા હતા તે પૈકી મહત્તમ બાળકો પ્રાર્થના ,સુવિચાર ,બાળગીત,પ્રતિજ્ઞા ,વર્ગ વ્યવહાર ,સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ વગેરે હિન્દી અને અંગ્રેજી ભાષામાં સરળતાથી રજુ કરતા થયા.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- અજીતભાઈ પી. પરમાર
- ❖ શાળાનું નામ:- શ્રી ધામજેજ પે સેન્ટર શાળા
તાલુકો :- સુત્રાપાડા જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :-9925640093

અનોખી પહેલ - રાત્રી વાંચનાલય

ગીર સોમનાથ જિલ્લાના સુત્રાપાડા તાલુકાનું છેવાડાનું ગામ એટલે ધામજેજ. આ ગામમાં મોટાભાગના લોકોનો મુખ્ય વ્યવસાય ખેત મજૂરી અને દરિયાઈ મજૂરી. આર્થિક અને શૈક્ષણિક પરિસ્થિતિ નબળી હોવાના કારણે વાલીઓ બાળકોના શિક્ષણ ઉપર પૂરતું ધ્યાન આપી શકતા ન હતા. જેના કારણે બાળકો શાળામાં અનિયમિત આવતા હતા. અજીતભાઈ પી. પરમાર વર્ષ 2013 માં ધામજેજ ગામમાં બદલી કરાવીને આવેલ છે ત્યારથી તેઓ શાળા પરિવાર અને ગ્રામજનો સાથે હળીમળીને અનિયમિત બાળકોના સંપર્કમાં રહે છે. સૌપ્રથમ તેમણે બાળકોને રમત અંગે પ્રેરણા આપી. શાળામાં વિવિધ રમતો રમવા માટે બોલાવવા લાગ્યા આથી બાળકોને રમતની સાથે અભ્યાસમાં રસ લાગ્યો અને શાળામાં આવવા લાગ્યા.

અનિયમિત બાળકો શાળામાં નિયમિત આવવા લાગ્યા. જેના ફળ સ્વરૂપે 2015-16 ના વર્ષમાં ચાર બાળકો DLSSમાં પ્રવેશ મેળવે છે. હાલમાં 70 થી વધારે બાળકો DLSS અને નડિયાદ સ્પોર્ટ્સ એકેડેમીમાં અભ્યાસ કરે છે. આ વાત તો શાળાના અનિયમિત બાળકો અને અભ્યાસમાં ઓછો રસ ધરાવતા બાળકોની હતી. પરંતુ હેશિયાર બાળકોનું શું ? એમના માટે શું કરી શકાય? એવો વિચાર શાળા પરિવારને આવ્યો અને તેના માટે પ્રયત્નો કરવા લાગ્યા. તે જ સમય ગાળામાં કોરોનાની મહામારી ચાલુ હતી. જેથી શાળામાં બાળકો પણ આવતા ન હતા. આ સમયે ધોરણ 11 અને 12 સાયન્સમાં અભ્યાસ કરતા તેમજ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની તૈયારી કરતા યુવાનોનો સંપર્ક કરવામાં આવ્યો. અને એમના માટે શાળા 24 કલાક ખુલ્લી મુકવામાં આવી. સાથે - સાથે ધોરણ 8 માં અભ્યાસ કરતા બાળકોને પણ NMMMS ની તૈયારી કરાવવા માટે બોલાવવામાં આવ્યા.

જેના કારણે 2021ના વર્ષમાં એક બાળક MBBS માં પ્રવેશ મેળવે છે. તેમજ 12 થી પણ વધારે યુવાનો સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા પાસ કરી વિવિધ પ્રકારની સરકારી નોકરી કરે છે. ઉપરાંત 2022 માં 4 વિદ્યાર્થી 2023

માં 3 વિદ્યાર્થી અને 2024 માં 2 વિદ્યાર્થીઓ NMMDSના મેરીટમાં સ્થાન મેળવે છે. 2024 માં પણ ચાર કરતાં વધારે યુવાનો સરકારી નોકરી મેળવે છે. ઉપરાંત ત્રણ બાળકો એ MBBS માં પ્રવેશ મેળવી ચૂક્યા છે. આ નવતર પ્રયોગ અવિરત ધામજેજ પે સેન્ટર શાળામાં ચાલી રહ્યો છે. જેના કારણે અત્યારે પણ ગામના 20 થી વધારે યુવાનો શાળામાં રહીને જ તૈયારી કરે છે. અને ધોરણ 6 થી 8 ના હોશિયાર વિદ્યાર્થીઓ રાત્રિના સમયે 10:00 વાગ્યા સુધી શાળામાં જ વાંચન શિક્ષકોની દેખરેખ હેઠળ કરી રહ્યા છે. આવનારા સમયમાં શાળાના વિદ્યાર્થીઓ અને ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓ શાળા અને ગામનું નામ રોશન કરે એવા હેતુથી અમારી શાળામાં રાત્રિ વાંચનાલય થનગની રહ્યું છે.

❖ ઇનોવેટરનું નામ:- વાળા રમેશભાઈ એ.

❖ સંસ્થાનું નામ:- બી.આર.સી. ભવન, સુત્રાપાડા

તાલુકો :- સુત્રાપાડા જિલ્લો :-ગીર સોમનાથ

❖ મોબાઈલ નંબર :- 99794 11069

નિપૂણ ગુજરાત અંતર્ગત શીખવા શીખવવાની સામગ્રીનો ઉમદા ઉપયોગ

ગીર સોમનાથ જિલ્લાનાં સુત્રાપાડા તાલુકામાં બીઆરસી ભવન ખાતે બ્લોક રીસોર્સ પર્સન (પ્રજ્ઞા) તરીકે વર્ષ ૨૦૧૨થી વાળા રમેશભાઈ એ ફરજ બજાવી રહ્યાં છે. પ્રજ્ઞા અભિગમ અંતર્ગત ડી.આર.જી. તરીકે પણ જિલ્લાનાં ધો. ૧/૨નાં શિક્ષકોને તેમજ સીઆરસી, બીઆરસી, આચાર્ય, કે.નિ., ટી.પી.ઇ.ઓ.નાં પ્રજ્ઞા તાલીમ વર્ગમાં તજજ્ઞ તરીકે પણ ઉમદા કામગીરી કરેલ છે. પ્રજ્ઞા અભિગમનાં સુચારૂ અમલીકરણ તેમજ અભિગમલક્ષી કઠીન બિંદુઓ બાબતે હમેશા શિક્ષકો માટે હેન્ડહોલ્ડરની ભૂમિકામાં સતત પ્રયત્નશીલ રહે છે.

જુન ૨૦૨૩થી NEP ૨૦૨૦ની અમલવારીના ભાગ રૂપે બાલવાટીકાના ધોરણ અને ૧ અને ૨ માટે નિપૂણ સાહિત્ય આપવામાં આવેલ નિપૂણ ભારત મિશન અંતર્ગત સુત્રાપાડા તાલુકાના નિપૂણ બીઆરપી તરીકે કાર્ય કરતા રમેશભાઈ વાળા દ્વારા નિપૂણ સાહિત્યના પ્રસાર અને પ્રચાર માટે સરાહનીય પ્રયાસો કરવામાં આવ્યા. શાળા પ્રવેશોત્સવ ૨૦૨૪ દરમિયાન દરેક શાળાઓમાં નિપૂણ સાહિત્યનો સ્ટોલ ગોઠવવામાં આવેલ. શાળાના શિક્ષકો વિદ્યાર્થીઓ તેમજ વાલીઓને નિપૂણ સાહિત્યનો નિદર્શન સાથે પરિચય કરાવેલ. નિપૂણ સામગ્રી અને એના ઉપયોગ બાબતે વાલીઓ, વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકો માહિતગાર બનવાથી સરકારી શાળાઓમાં શ્રેષ્ઠ શિક્ષણ મળી રહ્યું છે એવી છાપ લોકોમાં બનવા લાગી. વિશેષમાં બ્લોક કક્ષાએ શિક્ષક તાલીમમાં પણ બીઆરપી દ્વારા નિપૂણ સામગ્રીનો ડેમોસ્ટ્રેશન આપી વધુ સમજ આપવામાં આવી.

તાલુકાના વોટસએપ ગ્રુપ દ્વારા પણ શાળાઓમાં નિપૂણ સાહિત્યના ઉપયોગ દ્વારા થતું શૈક્ષણિક કાર્ય શેર કરવામાં આવેલ. પરિણામે તાલુકાના તમામ શિક્ષકો અને શાળાઓમાં નિપૂણ સામગ્રી બાબતે વધારે સમજ પાડકી બની. આમ NEP 2020 ની ભલામણ મુજબ ફાઉન્ડેશન સ્ટેજ માટે તૈયાર થયેલ જાદુઈ પીટરાની સામગ્રીનો ખુબજ ઉમદા ઉપયોગ સુત્રાપાડા તાલુકાની સરકારી શાળાઓમાં થવા લાગ્યો. નિપૂણ ભારત મિશન 2026 સુધીમાં પૂર્ણ થાય એ દિશામાં ખૂબ ઝડપથી આગળ વધવા આ પ્રયાસ ઉપયોગી બનશે.

❖ ઈનોવેટરનું નામ:- કાછેલા કનકસિંહ એમ.

❖ શાળાનું નામ:- શ્રી મુસ્લિમ વિસ્તાર પ્રા શાળા

તાલુકો :- સુત્રાપાડા જિલ્લો :-ગીર સોમનાથ

❖ મોબાઈલ નંબર :- 8347383333

FLN અંતર્ગત પ્રવૃત્તિ શિક્ષણ

ગીર સોમનાથ જિલ્લાના સુત્રાપાડા તાલુકામાં છેવાડાના વિસ્તારમાં આવેલી મુસ્લિમ વિસ્તાર પ્રા શાળામાં ગણિત-વિજ્ઞાન શિક્ષક તરીકે ફરજ બજાવતા કાછેલા કનકસિંહ મોહનભાઈને ધ્યાનમાં આવતાં શાળાના બાળકોમાં રહેલી વાંચન,લેખન અને ગણનની કચાશને દૂર કરવા માટે અવનવા પ્રયોગોને અંતે વર્ષ 2023/24 ની શરૂઆતમાં FLN અંતર્ગત પ્રવૃત્તિ શિક્ષણ આપવાનું નક્કી કર્યું. જેમાં બાળકનો વ્યક્તિગત સ્વભાવ ધ્યાનમાં લઈને કઈ રીતના સરળતાથી વાંચન,લેખન અને ગણન કરવું તે નક્કી કર્યું. આસપાસના પરિસરમાંથી સરળતાથી, મફત અને વધુ પ્રમાણમાં મળી રહે તેવા સાદા સાધનોનાં માધ્યમથી આ FLN અંતર્ગત પ્રવૃત્તિ શિક્ષણ શરૂ કરવામાં આવ્યું.

FLN અંતર્ગત પ્રવૃત્તિ શિક્ષણને કારણે ધોરણ 3 થી 8 માં વાંચન, ગણન અને લેખન કાર્યમાં બાળકો પારંગત થાય એ આ નવતર પ્રયોગ નો મુખ્ય હેતુ છે. ખાસ કરીને ને 3 થી 8 ના 84 બાળકો માંથી અમે 68 બાળકોમાં પરિણામ મળેલ છે. બાળકોને ગણન અને લેખન ના અલગ અલગ ટીચેલએમ બનાવીને એમાં પરિણામ મેળવેલ છે.

આવી રીતે કનકસિંહભાઈ દ્વારા શાળાની અંદર કરેલ પ્રવૃત્તિ દ્વારા બાળકોના વાલીઓ અને શિક્ષકો વચ્ચે સોહાર્દપૂર્ણ વાતાવરણનું નિર્માણ થયું. અને વાલીઓ જે શિક્ષણ પ્રત્યે ઉદાસીન હતા તે પણ પોતાનાંમાં બાળકોમાં થયેલ શૈક્ષણિક સફળતા બાબત વાકેફ થઈ શાળા પ્રત્યે સકારાત્મકતા દાખવવા લાગ્યા. આમ બાળકો નો પાયાનો વિકાસ થયો.

❖ ઈનોવેટરનું નામ:- નિમાવત હિતેષકુમાર વ્રજદાસ

❖ શાળાનું નામ:- શ્રી મુસ્લિમ વિસ્તાર પ્રા શાળા

તાલુકો :- સુત્રાપાડા જિલ્લો :-ગીર સોમનાથ

❖ મોબાઈલ નંબર :- 8347383333

ગણિત - મૂલ્યાંકન કસોટી

ગીર સોમનાથ જિલ્લા ના સુત્રાપાડા તાલુકામાં છેવાડાના વિસ્તારમાં આવેલી મુસ્લિમ વિસ્તાર પ્રા શાળામાં સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષક તરીકે ફરજ બજાવતા નિમાવત હિતેષકુમાર અને પ્રજ્ઞા ધોરણ 1 અને 2 માં શિક્ષક તરીકે ફરજ બજાવતા ડોડીયા અશોકકુમારને શાળાના બાળકોને જે તે દિવસે શિખવો તે આવડી જતું પરંતુ વળતા દિવસે બાળક તે શિખવેલું ભૂલી જતો અને જેટલું તે બોલી શકતો તેટલું તે સાચુ લખી શકતો ન હતો. શાળાનાં બાળકોમાં રહેલી આ કચાશને દૂર કરવા માટે અવનવા પ્રયોગોને અંતે વર્ષ 2024/25 ની શરૂવાતમાં દરેક બાળકોનું એકમ ને અંતે મૂલ્યાંકન કરવાનું નક્કી કર્યું.

આ માટે ટેસ્ટપેપરનું બન્ને શિક્ષકોએ આયોજન કર્યું અને નિયમિત બાળકોની ટેસ્ટ લેવાનું શરૂ કર્યું. બાળકને સંપૂર્ણ એકમ શિખવ્યા બાદ તેની ટેસ્ટ લીધા પછી બાળક ખરેખર ક્યાં મુંઝવણ અનુભવે છે અને તેનાથી તે કેવી ભૂલો કરે છે એની નોંધ તૈયાર કરવામાં આવી. બાળકની મુંઝવણોનું સોલ્યુશન કરી તેણે કરેલી ભૂલોનું નિદાન કરી અને વ્યવસ્થિત ઉપચારાત્મક કાર્ય કરાવી બાળકને તે એકમમાં આત્મનિર્ભર બનાવવામાં આવ્યા. બાળકો લખવામાં ક્યાં-ક્યાં ભૂલો કરે છે તે પેપર મા ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો. અને ત્યાર બાદ દરેક ટેસ્ટ પેપર વાલીને બતાવીને એ લોકો ને પણ તેમાં સામેલ કરવામાં આવ્યા.

વાલી સાથે ચર્ચા કરવામાં આવે છે કે હવે પછી આપના બાળકને આ એકમમાં પારંગતતા મેળવવા માટે શું ઘટે છે ? અમારા તરફથી સ્કૂલે કેવા પ્રકારનું ધ્યાન આપવામાં આવશે અને આપે ઘરે આપના ફી સમયમાં હોમવર્કમાં કેવું ધ્યાન આપવાનું છે તેના વિશે ચર્ચા કરવામાં આવી.

પરીણામ સ્વરૂપ જે તે એકમના અંતે તેજ એકમની લેખિતમાં કસોટી લેવાતી હોય નાના બાળકોને પેપર લખવાનો મહાવરો થયો, પરીક્ષાનો ડર દૂર થયો અને તેણે શીખેલ ગાણિતિક એકમનું પૂનરાવર્તન થયું. બાળક જે તે એકમમાં ક્યાં અને કેવી ભૂલો કરે છે તે સામે આવતાં તેનું ચોક્કસ નિદાન થઈ તેનું ઉપચારાત્મક કાર્ય કરી શક્યા.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- બડવા જાગૃતિ મધુકરભાઈ
- ❖ શાળાનું નામ:- સરકારી માધ્યમિક શાળા-વેલણ
- તાલુકો :- કોડીનાર જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :-9033292984

Empower the Girl, empower the World

જાગૃતિબેન બડવા છેલ્લા સાત વર્ષથી સરકારી માધ્યમિક શાળા- વેલણ મુકામે અંગેજી વિષય શિક્ષક તરીકે ફરજ બજાવી રહ્યા છે. આ વખતનું એમનું ઇનોવેશન સ્ત્રી સશક્તિકરણ પર આધારિત હતું. 21 સપ્ટેમ્બર 2023 ના રોજ જ્યારે સંસદમાં "નારી શક્તિ વંદન" અધિનિયમ બિલ પસાર કરવામાં આવ્યું ત્યારે જાગૃતિબહેને આ બાબતે વિદ્યાર્થિનીઓ સાથે ચર્ચા કરી. ચર્ચા કરતા ખ્યાલ આવ્યો કે આ બાબતે વિદ્યાર્થિનીઓ ને વધારે માર્ગદર્શન આપવાની જરૂર જણાય છે. એટલા માટે સૌ પ્રથમ "નારી શક્તિ વંદન" અધિનિયમ બિલ એટલે કે સંસદ માં 33% મહિલા અનામત વિશે નિબંધ સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું.

26 જાન્યુઆરી 2024 નાં રોજ 75 માં ગણતંત્રદિનની કલ્ચરલ પરેડની 'વિકસિત ભારત' ની થીમ અંતર્ગત પણ "નારી શક્તિ" ને ઘણું મહત્વ આપવામાં આવ્યું હતું તો આ બાબતે પણ વિદ્યાર્થિનીઓને ઈન્ટરેક્ટીવ બોર્ડ ના માધ્યમ દ્વારા કલ્ચરલ પરેડ ની ઝાંખી બતાવવામાં આવી. ત્યારબાદ 8 માર્ચ 2024 ના રોજ આંતરરાષ્ટ્રિય મહિલા દિન નિમિત્તે વેલણ ગામ મુકામે એક રેલીનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું જેના દ્વારા સ્ત્રી સશક્તિકરણ વિશે સંદેશ આપવામાં આવ્યો હતો તેમજ વિદ્યાર્થિનીઓ દ્વારા વિવિધ બેનર બનાવવામાં આવ્યા હતા અને આ બેનર દ્વારા ગામલોકોને નારીશક્તિનું મહત્વ સમજાવવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ વિદ્યાર્થિનીઓ,વાલીઓ તેમજ ગ્રામજનોની હાજરીમાં "મારી ટિકરી,મારું ગૌરવ" નામે એક કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ કાર્યક્રમ દ્વારા મહિલાઓ તેમજ ટિકરીઓની સુરક્ષાને લઈને મજબૂત સંદેશ આપવામાં આવ્યો હતો. આ કાર્યક્રમમાં પોક્સો એક્ટ તેમજ યુનિફોર્મ સિવિલ કોડ(UCC) અંતર્ગત મહિલાઓની સુરક્ષા તેમજ સમાનતાને લગતા કાયદાની પણ વાત કરવામાં આવી. આ કાર્યક્રમ

માં સ્પોર્ટ્સ ક્ષેત્રે આગળ વધેલી દિકરીઓનું સન્માન કરવામાં આવ્યું. આ કાર્યક્રમ અગાઉ વિદ્યાર્થિનીઓ માટે કાર્ડ મેકિંગ કોમ્પિટિશનનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં વિદ્યાર્થિનીઓએ પોતાની માતાને કાર્ડ ભેટ સ્વરૂપે આપ્યું હતું. આ કાર્યક્રમમાં “નારી શક્તિ વંદન” અધિનિયમ અંતર્ગત જે વિદ્યાર્થિનીઓએ પ્રથમ ત્રણ ક્રમાંક પ્રાપ્ત કર્યા હતા તેમનું સન્માન તેમની માતાઓનાં જ હસ્તે કરવામાં આવ્યું હતું. આ રીતે માતા તેમજ દિકરી બંનેનું સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું. કાર્યક્રમના સમાપન સમયે માતાઓ તેમજ ગામની અન્ય મહિલાઓને શપથ લેવડાવવામાં આવી હતી કે તેઓ કોઈપણ સંજોગોમાં દિકરીની રક્ષા કરશે તેમજ તેમના વિકાસને પ્રોત્સાહન આપશે.

ત્યારબાદ લોકસભાની ચૂંટણી અગાઉ મામલતદાર કચેરીના સહયોગથી મહિલા મતદાન જાગૃતિને લગતા એક સંયુક્ત કાર્યક્રમનું આયોજન શાળામાં કરવામાં આવ્યું. જેનો ગામની મહિલાઓએ બહોળા પ્રમાણ માં લાભ લીધો હતો. આ કાર્યક્રમનાં માધ્યમ દ્વારા મહિલાઓમાં મતદાનની ટકાવારીનું પ્રમાણ વધે તે વિશે સંદેશ આપવામાં આવ્યો હતો.

તા.14 ડિસેમ્બર 2024 ના રોજ શાળા સમય બાદ વિદ્યાર્થિનીઓ સાથે એક દિવ્યાંગ બાળકો માટેની સંસ્થાની મુલાકાત લેવાનું આયોજન ગોઠવવામાં આવ્યું. આ મુલાકાતનો હેતુ સામાન્ય બાળકોનો દિવ્યાંગ બાળકો પ્રત્યે અભિગમ બદલાય એ હતો. વિદ્યાર્થીઓમાં સમાવેશી શિક્ષણ વિશેનો ખ્યાલ બદલાય એ હેતુ પણ હતો તેમજ વિદ્યાર્થીઓ સમાજ પ્રત્યેની પોતાની જવાબદારીઓ વિશે જાગૃત બને. વિદ્યાર્થીઓમાં core values નો વિકાસ થાય તે હેતુ પણ હતો. આ મુલાકાત દરમિયાન સંસ્થાનાં ટ્રસ્ટીશ્રી દ્વારા સંસ્થાનાં અલગ અલગ વિભાગોમાં થતી પ્રવૃત્તિ વિશે જાણકારી આપવામાં આવી. ત્યારબાદ દિવ્યાંગ બાળકોની સાથે શાળાની વિદ્યાર્થિનીઓએ ડ્રોઈંગની પ્રવૃત્તિ કરી. આ પ્રવૃત્તિ દ્વારા બાળકો સમાવેશી શિક્ષણનું મહત્વ શિખ્યા. અંતમાં ફોટોગ્રાફી ઈવેન્ટ યોજવામાં આવી. આ ઉપરાંત બાળકો સાથે મળીને ગરબા પણ રમ્યા. આ કાર્યક્રમ બાદ વિદ્યાર્થીઓનો દિવ્યાંગ બાળકો પ્રત્યેનો અભિગમ બદલાયો છે તેમજ પોતાનાથી શક્ય તેટલી મદદ કરતા પણ થયા છે.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- પ્રદ્યુમનભાઈ એલ. નંદાણીયા
- ❖ શાળાનું નામ:- સરકારી મા. અને ઉ.મા. શાળા RMSA ફૂલકા તાલુકો :- ગીર ગઢડા , જીલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 77788 21122

FUNCTIONS WITH FLASH

કોરોના વૈશ્વિક મહામારી માં શાળાઓ બંધ અને બાળકો ઘર બેઠા શીખતાં થયા. એક સમય બાદ ફરી શાળાઓ ધમધમતી થઈ. બાળકો શાળામાં રેગ્યુલર આવતા થયા પણ બાળકોનો અભ્યાસમાં મન ન લાગવું, કોઈપણ કાર્ય પ્રત્યે નકારાત્મક વલણ, આત્મવિશ્વાસનો અભાવ. આવી પરિસ્થિતિ બાદ જ્યારે બાળકોને ભણાવવામાં આવ્યા ત્યારે પણ ઘણા પ્રશ્નો ઉદભવ્યા જેમાં એક પ્રશ્ન હતો અંગ્રેજી વિષયમાં ગ્રામર ભુલાઈ જવું અને તેના માટે અમારી શાળા, શ્રી સરકારી માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક RMSA શાળા ફૂલકાના અંગ્રેજી વિષયના શિક્ષક શ્રી પ્રદ્યુમનભાઈ નંદાણીયાએ અનેક નવતર પ્રયોગ અજમાવ્યા જેમાં વિદ્યાર્થીઓમાં વધુ અસરકારક લાગતો પ્રયોગ એટલે "Functions with Flash". અંગ્રેજી ગ્રામરમાં પાયાથી શરૂઆત કરી જેમાં - પાર્ટ ઓફ સ્પીચ, કાળ, વાક્ય રચનાઓ (વિધાન હકાર, નકાર, ઉલટ પ્રશ્નો, પેસીવ વગેરે), સંયોજકો, ડિગ્રી, એક્ટિવ / પેસિવ, ડાયરેક્ટ-ઇનડાયરેક્ટ વગેરેથી શરૂઆત કરી.

ગ્રામર શીખવામાં બાળકોને વધુ કંટાળો આવતો હોય છે ઉપરાંત ગ્રામરએ ખૂબ વિશાળ ટોપિક હોવાથી શાળામાં એકથી વધુ વખત પુનરાવર્તન કરવું અઘરું જણાયેલ. જ્યારે બાળકો ઘરે પણ પુનરાવર્તન ન કરતા હોવાથી ફરી નિયમો ભુલાઈ જવાનો પ્રશ્ન ઉદ્ભવતો.

- ફંક્શન વિથ ફ્લેશના નવતર પ્રયોગથી શાળાના બાળકો નિયમો યાદ કરતા થયા.
- બાળકોમાં સતત પુનરાવર્તન, દ્રઢીકરણ અને મહાવરો મળતો થયો.
- બાળકોમાંથી અંગ્રેજી પ્રત્યેનો ડર ઘટ્યો, શીખવા માટેનો ઉત્સાહ વધ્યો, નિયમિતતામાં વધારો થયો.
- પ્રવૃત્તિ દ્વારા શિક્ષણ મળતું થયું (એક્ટિવિટી બેઝ).

- બાળકોમાં અવલોકનશક્તિ, તાર્કિક શક્તિ અને આત્મવિશ્વાસમાં વધારો થયો.

- બાળકોને ગમત સાથે જ્ઞાન અને નવીનતા મળી.

આ રમતમાં બાળકો ગ્રુપમાં (૨,૪,૬ ની સંખ્યામાં) રમે છે. જેમાં બાળકોને આઠ-આઠ કાર્ડ આપવામાં આવે છે બાકી વધેલા કાર્ડ વચ્ચે રાખી વારો આવતા એક કાર્ડ ઉપાડી ઘટતી જોડી બનાવવા તેનો ઉપયોગ કરવાનો થતો હોય છે. ત્યાર બાદ પછીના કર્મ વાળો વિદ્યાર્થી ક્રમશઃ આજ પ્રક્રિયા કરે છે. આ રીતે અગાઉ આપેલા આઠ કાર્ડમાંથી ચાર જોડી બનાવવાની થતી હોય છે. આ રમતના અંતે વિજેતા વિદ્યાર્થીને પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવે છે. આના કારણે વિદ્યાર્થીઓ સાથે મળીને શીખતા થયા જુથ ચર્ચા વધી, ક્લાસમાં પ્રશ્નો પૂછતા થયા, જેના કારણે વિદ્યાર્થીઓમાં ઉત્સાહ વધ્યો.

આ નવતર પ્રયોગ અપનાવ્યા બાદ શાળાના પરિણામમાં સતત સુધારો આવ્યો. ગત વર્ષે શાળાનું એસ.એસ.સી. બોર્ડનું અંગ્રેજી વિષયનું 100% પરિણામ પ્રાપ્ત કરેલ.

આ નવતર પ્રયોગનો ઉપયોગ અન્ય શાળા દ્વારા પણ કરવામાં આવે છે અને તેઓના વિદ્યાર્થીઓને અંગ્રેજી વિષયના પરિણામમાં સુધારો જોવા મળેલ જે સબબ સિદ્ધ થાય છે કે આ નવતર પ્રયોગ શાળા કક્ષાએ ખૂબ ઉપયોગી નિવડેલ છે.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ:- Mr. Sagar D Pandya
- ❖ શાળાનું નામ:- Aditya Birla Higher Secondary School
તાલુકો :- વેરાવળ, જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 9624696434

Evo Drone

Wireless charging drones for Electric Vehicles (E.V) are being developed for various applications, but specific information on who will be using them is not available yet. However, we can look at some related developments. Companies like Skycharge are working on advanced drone charging stations that could potentially be used for E.Vs. Researchers are also exploring wireless power transfer technology for drone charging, which could have implications for E.V charging in the future. In terms of potential users, it's likely that companies involved in electric vehicle manufacturing, logistics,

- And transportation might be interested in wireless charging drones. For example:

Electric Vehicle Manufacturers: Companies like Tesla, Volkswagen, and Nissan might explore wireless charging drones as a convenient and efficient way to charge their vehicles.

Logistics and Transportation Companies: Companies like UPS, FedEx, and Amazon might be interested in using wireless charging drones to charge their electric vehicle fleets.

Infrastructure Providers: Companies that provide charging infrastructure for electric vehicles might also be interested in wireless charging drones as a way to expand their services. Keep in mind that these are just potential users, and actual adoption will depend on various factors, including technological advancements, cost, and regulatory frameworks.

Wireless charging by drone can be helpful to users in several ways:

Convenience

1. Easy Charging: Wireless charging drones can charge electric vehicles (EVs) without the need for cables or physical connections.

2. Reduced Downtime: Drones can charge EVs quickly, reducing downtime and allowing users to get back on the road faster.

Accessibility

1. Remote Charging: Wireless charging drones can reach EVs in remote or hard-to-reach areas, making charging more accessible.

2. **Emergency Charging:** Drones can provide emergency charging services for EVs stranded due to low battery.

Efficiency

1. **Automated Charging:** Wireless charging drones can automate the charging process, reducing the need for human intervention.

2. **Optimized Charging:** Drones can optimize charging sessions based on factors like battery health, weather, and energy demand.

Safety

1. **Reduced Risk of Electrical Shock:** Wireless charging drones eliminate the risk of electrical shock associated with traditional charging methods.

2. **Secure Charging:** Drones can provide secure charging services, reducing the risk of tampering or vandalism.

Environmental Benefits

1. **Reduced Carbon Footprint:** Wireless charging drones can help reduce greenhouse gas emissions by promoting the adoption of EVs.

2. **Sustainable Energy:** Drones can be powered by sustainable energy sources like solar or wind power, reducing their environmental impact.

Potential Applications

1. **Public Charging Infrastructure:** Wireless charging drones can be integrated into public charging infrastructure, providing convenient and accessible charging services.

2. **Fleet Management:** Drones can be used to charge EV fleets, optimizing energy management and reducing costs.

3. **Disaster Relief:** Wireless charging drones can provide emergency charging services during natural disasters or power outages.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ- ભજગોતર મનિષકુમાર એચ.
- ❖ શાળાનું નામ:- સરકારી બોયઝ હાઈ સ્કુલ વેરાવળ તાલુકો :- વેરાવળ જિલ્લો :- ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 9712154974

હસ્તાક્ષર સુધારણા- અભ્યાસક્રમ આધારિત અભિગમ

સરકારી માધ્યમિક શાળાઓમાં આવતા બાળકોનાં હસ્તાક્ષરની કચાસ જણાતા તે હંમેશા ચિંતિત રહેતા, શાળાઓમાં હંમેશા તેઓ બાળકોના હસ્તાક્ષરોની ખામી-ખૂબી વિશે વાત કરી પ્રોત્સાહિત કરે છે. તેઓ સોમવારે બાળકોને અનુલેખન કાર્યક્રમ, મંગળવારે શ્રુતલેખન કાર્યક્રમ, બુધવારે નિદર્શન કાર્યક્રમ, ગુરુવારે સ્વતંત્ર લેખન, શુક્રવારે પ્રશ્ન લેખ સ્વાધ્યાય, શનિવારે સુલેખન સ્પર્ધા આવા કાર્યક્રમ બનાવીને માસિક એકવાર સુલેખન સ્પર્ધા રાખે છે. બાળકોને ઈનામ આપીને પ્રોત્સાહિત કરે અને બુલેટિન બોર્ડમાં તેઓનાં નામ મૂકે તથા પ્રાર્થના સભામાં દસમા બાળકોનાં નામ જાહેર કરવામાં આવે. જેથી સુંદર અક્ષરો લખવા પ્રેરાય છે. અન્ય શાળાઓમાં પણ જઈને પણ આવી સ્પર્ધા ગોઠવે, વેકેશન દરમિયાન પણ તેઓ આ કામ આપીને અક્ષર સુંદર લાવવા માટેના પ્રયાસો કરી રહ્યા છે. અને વારંવાર કહેતા કે અક્ષરોએ લાંબાગાળાની પ્રક્રિયા છે જે બાળકમાં ધીરજ હોય તે ચોક્કસ પોતાનાં અક્ષરો સુધારી શકે.

આમ તેઓ કહેતા કે ભજગોતર મનીષકુમાર એચ. સરકારી બોયઝ હાઈસ્કૂલમાં શિક્ષક તરીકે ફરજ બજાવે છે, ભાઈ શ્રી માત્ર પોતાના વિષય પૂરતું જ અક્ષરોએ સામાન્ય બાબત છે, પણ જો તેને ગંભીરતા પૂર્વક લેવા આવે તો એક ચોક્કસ સમયની અંદર પોતાના અક્ષરો સુધારી શકે.

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ :- ઉપાધ્યાય રાહુલ એન.
- ❖ શાળાનું નામ :- સરસ્વતી વિદ્યા મંદિર સુપાસી તાલુકો : વેરાવળ , જિલ્લો : ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર :- 8866552525

ગણિત પરિણામ સુધારણા ગણિત પરિણામ સુધારણા

ગીર સોમનાથ જિલ્લાની વેરાવળ તાલુકા છેવાડાના ગામડામાં કે જે ગામના મોટા ભાગના લોકો મજૂરી કરી ગુજરાન ચલાવે છે. એવા ગામમાં આવેલ શાળાશ્રી સરસ્વતી વિદ્યા મંદિર સુપાસી શાળામાં શ્રી ઉપાધ્યાય રાહુલ એન ધોરણ 9થી10 માં ગણિત વિજ્ઞાન શિક્ષક તરીકે ફરજ બજાવે છે. વિદ્યાર્થીઓમાં શિક્ષણ પ્રત્યે રૂચી વધે અને નવીન ટેકનોલોજીથી સજ્જ થાય આ ઉપરાંત બાળકો વિજ્ઞાન વિષયમાં પ્રયોગ-પ્રવૃત્તિઓમાં પણ પારંગત થાય તેવા તેમના સતત પ્રયત્નો હતા.

બાળકોને જે તે ચેપ્ટર શીખવતી વખતે શરૂઆતમાં ધોરણ નવ અને આઠનું પૂર્વ જ્ઞાન આપવું ત્યારબાદ તે ચેપ્ટરની અંદર રહેલી વિવિધ બાબતોથી અવગત કરી વિદ્યાર્થીઓને જે તે ચેપ્ટરનું ક્રમશઃ સરળથી અધરા દાખલા તરફ લઈ જવા.ઉપરાંત કેટલીક અધરી રીતોને વધુ સરળ બનાવવા માટે શોર્ટકટની રીતો અપનાવી સમગ્ર પાઠ્યપુસ્તકને બદલે કેટલાક ચોક્કસ નિયમિત ગુણાંકન પદ્ધતિ આધારિત દાખલાઓ જ શીખવવા નબળા વિદ્યાર્થીઓ માટે અલગ એક્સ્ટ્રા ક્લાસ તેમજ youtubeવિડીયો દ્વારા માહિતી પૂરી પાડવી આપવામાં આવેલ.

વિદ્યાર્થીઓ પાસે ગણિત ગમશે પુસ્તક દ્વારા જ સમગ્ર અધ્યયન કરાવવાનું. આ પ્રવૃત્તિ કરાવતી વખતે ધ્યાન રહે કે હોશિયાર અને નબળા બંને વિદ્યાર્થીઓ માટે કેટલોક ભાગ છે એ સામાન્ય રહેશે ત્યારબાદ અધરા અને કઠિન મુદ્દાઓ માટે બાકીના બાળકોને અલગ અધ્યયન કાર્ય કરવું પડે છે.વિદ્યાર્થી પોતાના સમયે સરળતાથી ગણિત જેવા વિષયો પોતાના સમયે શીખી શકેયoutubેનું માધ્યમ હોવાને કારણેવારંવાર

પુનરાવર્તન કરી શકે.એક વખત બનાવેલો વિડિયો અન્ય શાળાના શિક્ષકો પણ ઉપયોગ કરી શકે દર વર્ષે નવા આવનાર વિદ્યાર્થીઓ આ વિડીયોના લાભ લઈ શકે.

અધ્યેતાની સહભાગિતા વધી.બાળકોની શૈક્ષણિક ગુણવત્તામાં વધારો થયો.

વર્ષ 2002 થી 2007 સુધીનું જે પરિણામ હતું તેના સુધારણા કરી તમે અમારા પરિણામ 2007 પછીના તમામ પરિણામો જોઈ શકો છો જેમાં બાળકો ૮૦ ટકાથી વધારે થયેલા છે.ગણિત વિષય પ્રત્યેનો તેમનો ભય દૂર થાય છે.ગણિત વિષય પ્રત્યે તેમની રસ અને રુચિ વધે છે.જે તે ચેપ્ટર અંગે તેમની અગાઉની ગેરસમજણ દૂર થાય છે અને સરળતાથી ગણિત શીખી શકે છે.

વર્ષ	વિદ્યાર્થીનું નામ	મેળવેલ ટકા	શાળાનું પરિણામ	બોર્ડનું પરિણામ	ગણિત વિષયનું પરિણામ
2008	જોટવા સોનલ કરશનભાઈ	88.46	94.78	63.58	98.30
2009	બોરખતરીયા દિનેશ વિરમભાઈ	85.38	72.56	56.43	96.34
2010	મકવાણા મયુર કિશોરભાઈ	90.15	92.57	60.81	98.51
2011	સોલંકી પ્રિયંકા નારણભાઈ	92.40	95.76	71.06	97.12
2012	સોલંકી હર્ષ બળદેવભાઈ	91.60	100.00	69.10	100
2013	સોલંકી આશીષ અરજણભાઈ	91.83	98.51	65.12	98.88
2014	બારડ વિજય પુનાભાઈ	93.66	98.82	63.85	99.61
2015	સોલંકી કલ્પેશ કરસનભાઈ	92.05	98.90	54.42	99.27
2016	સોલંકી અભિષેક જગદીશભાઈ	91.00	100.00	67.06	100
2017	બારીયા અભય હરેશભાઈ	90.17	95.92	68.24	97.55
2018	માડ પરિતા વિજયભાઈ	90.23	97.23	67.50	99.60
2019	રામ કેયુર અરવિંદભાઈ	89.66	97.38	66.97	100
2020	ડેર હિરેન પરબતભાઈ	91.33	80.32	60.64	81.92
2021	પંપાણિયા ધુમિલ મેરામણભાઈ	94.66	100	100	100
2022	સોલંકી બંસી એન.	91.17	88.99	65.18	91

School Innovation Council (SIC)

- ❖ શિક્ષકનું નામ : મોરી નિતિનભાઈ બી.
- ❖ શાળાનું નામ : શ્રી ઘાંટવડ કુમાર શાળા
તાલુકો : કોડીનાર જિલ્લો: ગીર સોમનાથ
- ❖ મોબાઈલ નંબર : 9601577111 ઈમેલ આઈડી : morinitin15@gmail.com

Department of
School Education & Literacy
Ministry of Education, Govt. of India

MoE's
INNOVATION CELL
(GOVERNMENT OF INDIA)

Department of School Education & Literacy Ministry of Education, Govt. of India

AJCTE

MoE's INNOVATION CELL (GOVERNMENT OF INDIA)

SCHOOL INNOVATION COUNCIL

School Innovation Council (SIC)

SCHOOL INNOVATION COUNCIL

SIC નો પરિચય

સ્કૂલ ઇનોવેશન કાઉન્સિલ (એસઆઇસી)નો ઉદ્દેશ શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે આઈડિયેશન ઇનોવેશન અને આઈપ્રિ-નોરશિપ (IPE)ની સેરવિટિનું સર્જન કરવાનો છે.

SIC માનચિકતામાં પરિવર્તન અને શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે ચર્ચનાત્મક વિચારવસ્તુ, ડિઝાઇન થિંકિંગ, આઈટિ સોલ્યુશન્સ થિંકિંગ, સમસ્યાનું સમાધાન કરવાની ક્ષમતાઓ, પ્રોટોટાઇપિંગ, પ્રોડક્ટ ડેવલપમેન્ટ અને આઈપી વાણિજ્યિકરણની જાગૃતિને સક્ષમ બનાવશે.

SIC શિક્ષકો માટે સ્કૂલ ઇનોવેશન એન્બેસેડર ટ્રેનિંગ પ્રોગ્રામ જેવી પહેલ ઓકીફૂલ અને સુવ્યવસ્થિત કરશે (SIATP website-<https://sia.mic.gov.in>) SIC કેબેન્ડર દ્વારા શાળાના બાળકો માટે પ્રવૃત્તિઓ, શાળા માટે KAPILA કાર્યક્રમ (KAPILA Website- <https://kapila.mic.gov.in>), શાળાઓમાં ઇનોવેશન ને પ્રોત્સાહન આપવા માટે સપ્ટીમ નીતિ.

For more details: <https://sia.mic.gov.in/>

360 ડિગ્રી અભિગમ

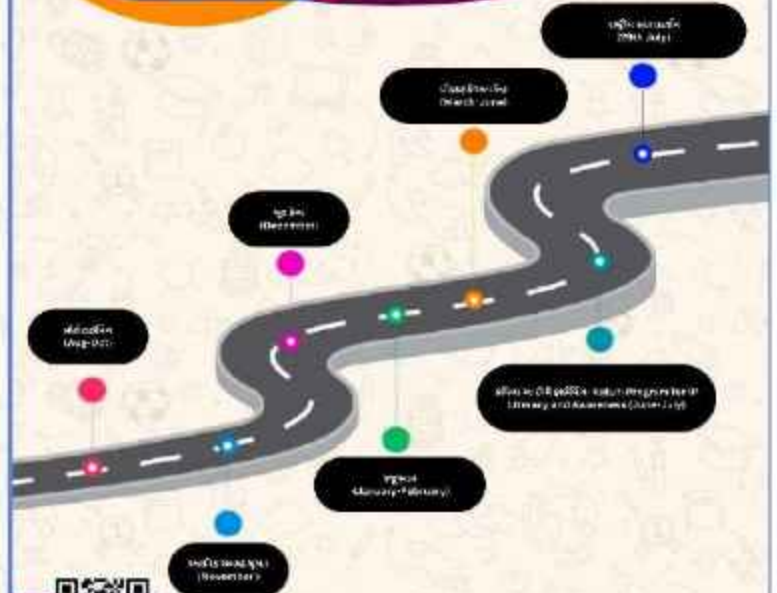

સ્કૂલ ઇનોવેશન કાઉન્સિલ (SIC)- 360 ડિગ્રી અભિગમ

For more details: <https://sic.mic.gov.in/>

SIC પ્રવૃત્તિઓ

For more details: <https://sic.mic.gov.in/>

નાણાંકીય સહાય

સ્કૂલ ઇનોવેશન કાઉન્સિલનો ઉદ્દેશ સામાન્ય વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી ઉત્પાદકતા વિચારો અને નવીનતાને પ્રોત્સાહન ક્રયા, કૌશલ્ય, તાલીમ, ડે-ડાઉન્ડ અને પ્રોત્સાહન આપવાનો તથા ઉત્પાદનો, ટેકનોલોજીઓ અને સ્ટાર્ટઅપ્સના નિર્માણ માટે પસંદ કરેલા નવીનતાને ઇન્ડેગ પુરું પાડવાનો છે. વિદ્યાર્થી કૌશલ્યોની પસંદગીમાં તાલીમ અને સ્પર્ધાતિભાવ વિશિષ્ટ તત્ત્વોમાં સામેલ કરશે, જેમ કે આઈડિયેશન, યુઝ એબલ ઇન્નોવેટ પ્રોટોટાઇપ ડેવલપમેન્ટ, બિઝનેસ મોડલ અને પ્રોડક્ટ ડેવલપમેન્ટ. કુલ ૩ કરોડનું બંડોલ 200 શ્રેષ્ઠ વિચારો માટે આરક્ષિત છે, જે પ્રોટોટાઇપ વિકસાવવા માટે લેક પસંદ કરેલા આઈડિયાને 1.5 લાખ રૂપિયાથી.

Innovation, Design, and Entrepreneurship (IDE) Bootcamps for Schools
આ પહેલનો ઉદ્દેશ રાજ્યના આગામી શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓ માટે સ્કૂલ ઇનોવેશન કાઉન્સિલની પહેલની સ્કૂલ ઇનોવેશન સ્પર્ધાના ભાગરૂપે સહભાગીમાં આઈડિયાના સર્જન, આઈટ-બેઝેડ નવોદય વિકાસ, ડિઝાઇન વિકાસ, સામાજિક સમસ્યાનું નિરાકરણ અને પ્રોટોટાઇપ વિકાસને કોશિષ્ટ પામી શકે તેવા સ્પર્ધાકારોને છે.

For more details: <https://sic.mic.gov.in/>

કપિલા Kalam Program for IP Literacy and Awareness

Patent Filing
કપિલા: કલામ પ્રોગ્રામ કૃષિ આઈપી લિટરસી એન્ડ અવેરનેસ, જે ભારતમાં અને વૈશ્વિક સ્તરે, ખાસ કરીને શાળાના વિદ્યાર્થીઓ અને સિલિકોમાં આઈપી (Intellectual Property) કાર્યક્રમમાં સામેલ આઈપી ફાઇલિંગ, અને પદ્ધતિની જરૂરિયાત અને યોગ્ય જાગૃતિ લાવશે. સાળા સુધે ૧૦૦૦ પેટન્ટ કરવા માટે નાણાંકીય સહાય.

National Level Exhibition
પસંદ કરાયેલી ટીમો નાણાંકીય સહાય તેમના પ્રોટોટાઇપ/પ્રોડક્ટનો વિકાસ કરશે અને નવી કિલ્ડીમાં રાષ્ટ્રીય સ્તરના પ્રદર્શનમાં પ્રસ્તુત થશે.

For more details: <https://sic.mic.gov.in/>

Register Your School For School Innovation Council

Step : 4 આચાર્યની માહિતી ભરવી.

આચાર્યની માહિતી

નામ	જિલ્લા
ફોન	ઇમેલ
પાસવર્ડ	પાસવર્ડ પુનઃ લખવું

પાસવર્ડ લખવું ત્યારે ધ્યાનમાં રાખવું

- ✖ પાસવર્ડ પુનઃ લખવું
- ✖ પાસવર્ડ પુનઃ લખવું
- ✖ પાસવર્ડ પુનઃ લખવું
- ✖ પાસવર્ડ પુનઃ લખવું

સુધારો કરો

Step : 5 ઉપર આપેલ મેઇલ વેરીફાઇડ કરવો.

Ministry of Education - DoSeL - AICTE - MIC - Email Verification for School Innovation Council - Reg.

School Innovation Council - portal@sic.in

Respected GOHIL ANILKUMAR S
Thank you for registering your school LAKHANKA P. SCHOOL to establish School Innovation Council
Verify Your Email: Please click on the button below to verify your email.

After successful verification, you will receive an email with link to upload the Undertaking Form.

Verify Email

For any assistance, contact your Regional Manager
Name: Mr. Shivendra Mani Tripathi
Email: portal@sic.in

Step : 6 બીજા મેઇલ પર વર્ડ ફોર્મની લીંક મેળવવી

Action Required for Submission of Undertaking Form for SIC Portal

School Innovation Council - portal@sic.in

Respected Principal,
We hope this message finds you well. As part of the School Innovation Council's initiative, we kindly request you to fill out and upload the undertaking form by clicking the below button.

After the verification is complete, you will need to form the council, which includes selecting executive members, teacher members, and student members. Please ensure this step is completed promptly.

Upload Undertaking Form

For any assistance, contact your Regional Manager
Name: Mr. Shivendra Mani Tripathi
Email: portal@sic.in

Step 2: Click on the Executive Members, click on edit option and fill the details of Chairperson of the Council - School Principal (or equivalent) and Convener / Activity Coordinator (School Vice Principal/ Senior Teacher from the school).

Welcome to My Council Monday, 8 July, 3:24:29 PM

Executive Members ● Teacher Members ● Student Members ● Expert Members ●

Note: Executive members will have the login credentials for SIC. They can log in with the registered email and password created on the SIC website. The nominated members should have interest and experience in education, innovation, entrepreneurial ecosystems, or in conducting innovation-related activities/ Annual/Inter-annual competitions.

Chairperson of the Council

Name	Email	Phone	Designation	Gender	Category	Edit
miturjay	[redacted]@il.com	9970510838		Male		☒

Convener / Activity Coordinator

Step 3: Click on Teacher Members, click on add teacher member and fill up the complete details of teacher

Step 4: Once the details are filled up, click on submit, your details will be saved (kindly see below attached images).

SCHOOL INNOVATION COUNCIL | PM SHRI | SIC202400388

Executive Members ● **Teacher Members** ● Student Members ● Expert Members ●

Note: (Maximum 2 Teachers) Teachers nominated by School Principal - To carry out SIC activities and other innovation and Entrepreneurship related activities in school.

Teacher Representatives [Add Teacher](#)

Rows per Page: 5

Search by name

Name	Email	Phone	Gender	Category	Teaching Subject	Designation	Qualification
shivaaaa	shikowid@gmail.com	7297688314	Female	General		95	Graduate

---

My Council

My Profile

Activity Calendar 2024-25

Innovation Contact

Announcement

Programs

Contact Us

Submit Query Here

Logout

SCHOOL INNOVATION COUNCIL | PM SHRI | SIC202400388

Email

Phone

Designation

Gender

Category

Qualification

Experience in Years

Subject Teaching

[Submit](#)

Step 5: Click on Student Members, click on add Student member and fill up the complete details of Student.

Step 6: Once the details are filled up, click on submit, your details will be saved (kindly see below attached images).

Add Student Details

Name:

Student Name:

Email:

Phone:

Gender:

Subject:

Category:

Step 7: Click on Expert Members, click on add Expert member and fill up the complete details of Expert.

Add Expert

Name:

Email:

Phone:

Gender:

Organization:

Designation:

Qualification:

Exp. in Years:

Roles:

Step 8: Once the details are filled up, click on submit, your details will be saved (kindly see below attached images)

Step 9: Click on download certificate and your certificate will start downloading

The image displays two screenshots of the School Innovation Council (SIC) dashboard. Both screenshots show a sidebar menu on the left with options like 'My Council', 'My Profile', 'Activity Calendar', 'Innovation Contest', 'Announcement', 'Programs', 'Contact us', 'Submit Query Here', and 'Logout'. The main content area is titled 'Welcome to My Council' and 'Download Establishment Certificate'. It includes tabs for 'Executive Members', 'Teacher Members', 'Student Members', and 'Expert Members'. A note states: 'Note: Executive members will have the sign credentials for SIC. They can log in with the registered email and password created on the SIC website. The nominated members should have interest and experience in technical, vocational, entrepreneurial activities, or in conducting innovation-related activities/activities/competitions.' Below this is a table for 'Chairpersons of the Council' with columns for Name, Email, Phone, Designation, Gender, Category, and Edit. The table contains one entry: Name: mrturjay, Email: tripatishivencw2@gmail.com, Phone: 9978510038, Designation: Convener / Activity Coordinator, Gender: Male, Category: IC, Edit: [X]. A 'Download certificate' button is visible in the top right corner of the dashboard, which is highlighted with a blue arrow in the second screenshot.

Establishment Certificate for PM SHRI Schools

